

แนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค
เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

โดย

นายชินนทร์ ขาวจันทร์
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
สำนักนายกรัฐมนตรี

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๐
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นายชนินทร์ ขาวจันทร์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๐

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยศึกษาเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประเทศไทย นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเป็นนโยบายสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ หากการลงทุนกระจายออกไปสู่ภูมิภาคก็จะทำให้รายได้กระจายไปยังประชาชนในภูมิภาค ซึ่งรัฐบาลไทยได้ดำเนินการมานานกว่า ๔๐ ปี แต่การลงทุนของเอกชนยังกระจุกตัวอยู่ในบางจังหวัดไม่กี่จังหวัด เช่น เชียงใหม่ ลำพูน อโยธยา ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ปราจีนบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น สงขลา ภูเก็ต เป็นต้น จังหวัดเหล่านี้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวได้สูงขึ้นมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในปี ๒๕๖๐ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวเฉลี่ย ๒๒๘,๓๗๑ บาท) แต่ยังมีจังหวัดอื่นอีก ๖๒ จังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศยังมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จากผลการวิจัยพบว่าจังหวัดเหล่านี้มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อมซึ่งส่วนใหญ่พัฒนาโดยเอกชนหรือมีหน่วยงานในพื้นที่ให้การสนับสนุนที่ดี ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงปัญหาของประเทศไทยและกรณีตัวอย่างความสำเร็จการกระจายลงทุนไปสู่ภูมิภาคของประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีและญี่ปุ่น และได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยเสนอให้รัฐบาลให้ความสำคัญต่อคนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่นั้นในลักษณะกลุ่มจังหวัด ทำการปรับปรุงระบบการศึกษาให้มุ่งเน้นเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะจากการทำงานจริง และมุ่งเน้นนำเด็กในครอบครัวยากจนมาเข้ารับการศึกษต่อจากภาคบังคับเพื่อให้มีทักษะและความรู้สูงสามารถมีงานทำที่มีรายได้สูง ส่งเสริมให้เอกชนทำการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการลงทุนในพื้นที่ต่างจังหวัดและทำการชักจูงการลงทุนไปยังพื้นที่ที่ทำการพัฒนา พัฒนารถไฟฟ้าทางคู่และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ จัดตั้งคลัสเตอร์การผลิต การบริการ การเกษตร กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ พัฒนาการเชื่อมโยงการผลิตและบริการระหว่างจังหวัด นำความต้องการของภาครัฐในการพัฒนาต่าง ๆ มาใช้พัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าด้วยแนวทางดังกล่าวจะสามารถทำให้เกิดการลงทุนกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลงได้

ABSTRACT

Title Investment Promotion Guidelines for the Region to Reduce Unequal Income Distribution Problem

Field Economics

Name Chanin Khaochan   **Course** NDC Class 60

In this research, the researcher looked for the ways to promote investment in the region to reduce unequal income distribution problem in Thailand. Regional Investment Promotion is an important policy to support the reduction of unequal income distribution problem since the direct investment spreads to the region could distribute revenue to people in the region. The Royal Thai Government has implemented this policy for more than 40 years, but private direct investment is still concentrated in some provinces such as Chiang Mai, Lamphun, Ayutthaya, Chachoengsao, Chonburi, Rayong, Prachin Buri, Nakhon Ratchasima, Khon Kaen, Songkhla and Phuket. All these provinces where have many direct investment projects will have GPP per capita higher than the national average (in the year 2017, the nation average of GPP per capita was 228,371 baths) and unequal income distribution problem could be reduced. But the other provinces where are most areas of the country still have not many direct investment projects and GPP per capita lower than the national average. The research show that provinces where have many investment projects will have a well-developed infrastructure which many of them are developed by private companies and also have well-supported by local agencies. The researcher has studied the problems of Thailand and the successful examples of investment diversification into the regions of the Federal Republic of Germany and Japan then proposed ways to promote investment into the region. It is proposed that the government should promote people in the area to participate in policy formulation and do investment promotion activities, the education system must be improved by focusing on learning from doing to create real work skills and focus on children in poor families to continue study from basic education so that they will have the skills and knowledge to work in high income position, promote private companies to develop infrastructure in the targeted provinces and do investment promotion into their developed area, develop dual rail transportation system and internet networks to cover all regions of the country and setup Technology center to develop business clusters in all regions of the country. The researcher believes that this approach can lead to investment spread across all regions of the country. The problem of unequal income distribution has decreased.

คำนำ

ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยที่นำไปสู่การแตกแยกของประชาชนในประเทศ จนก่อให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมืองความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ และอาจนำไปสู่ความไม่มั่นคงของประเทศได้ แม้ประเทศไทยจะมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจมาเป็นเวลานาน จนนำพาประเทศไปสู่ความเจริญ ลดปัญหาความยากจนในประเทศไปได้อย่างมาก ทำให้ประชาชนมีการอยู่ดีมีสุข แต่ก็ต้องเป็นที่ยอมรับว่าการพัฒนาประเทศไม่ได้ทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของประเทศลดลงเลย ซึ่งเมื่อศึกษาดูจากบทเรียนของประเทศที่เจริญแล้วในยุโรปตะวันตกและที่ประเทศญี่ปุ่นซึ่งความเหลื่อมล้ำทางรายได้มีน้อย ประชาชนทุกคนมีระดับศักดิ์ศรีพอกันมีความเท่าเทียมกันในเรื่องต่าง ๆ ประเทศมีความเจริญ พบว่าประเทศเหล่านี้สามารถพัฒนาประเทศให้มีการลงทุนกระจายไปทั่วประเทศ จึงเกิดตำแหน่งงานกระจายไปทั่วประเทศ ประชาชนมีรายได้ไม่ห่างกันมาก ผู้วิจัยจึงศึกษาหาแนวทางจากความสำเร็จของประเทศดังกล่าวเพื่อมาแก้ปัญหาของประเทศไทย โดยบทที่สองของงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และทบทวนงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำและการส่งเสริมการลงทุนเพื่อหาข้อสรุปปัญหาของประเทศไทยที่ไม่สามารถส่งเสริมการลงทุนกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ จากนั้นในบทที่สามผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและศึกษากรณีความสำเร็จในการกระจายการลงทุนทั่วภูมิภาค ไม่สร้างปัญหาความเหลื่อมล้ำมากแบบประเทศไทยเพื่อหาว่าจะมีแนวทางมาใช้แก้ไขปัญหาของประเทศไทยได้อย่างไร แล้วจึงทำข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค ซึ่งผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการวางนโยบายหรือกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค สร้างความเข้มแข็งอุตสาหกรรมไทย นำไปสู่การลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ สร้างความอยู่ดีมีสุขให้ประชาชนไทยได้ทั่วประเทศทำให้ประเทศไทยมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

(นายชินนทร์ ขาวจันทร์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๐

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๒
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	๔
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้	๖
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้	๖
ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิภาค	๑๐
มาตรการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในระยะปี ๒๕๓๕ – ปัจจุบัน	๑๓
แนวคิดเกี่ยวกับการแข่งขันของอุตสาหกรรมกับการลงทุนในภูมิภาค	๓๐
งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค	๓๑
งานวิจัยเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้	๓๔
สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยในปัจจุบัน	๔๑
สรุป	๔๒
บทที่ ๓ วิเคราะห์การส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคกับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนของประเทศไทย และปัจจัยความสำเร็จของประเทศไทย	๔๖
วิเคราะห์ความสัมพันธ์การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดกับ	
โครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	๔๗
การสัมภาษณ์บริษัทที่ไปลงทุนในภูมิภาคแล้วถึงสาเหตุที่ตัดสินใจลงทุน	๔๘

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การศึกษากรณีความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจกระจายไปยังภูมิภาคของ ประเทศสหพันธรัฐเยอรมนี และญี่ปุ่น	๕๘
สรุป	๗๒
บทที่ ๔ แนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทาง รายได้	๗๔
ข้อเสนอแนวทางด้านนโยบาย	๗๖
ข้อเสนอแนวทางด้านการปฏิบัติ	๗๗
ข้อเสนอแนวทางด้านการศึกษา	๗๘
สรุป	๘๐
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๘๑
สรุป	๘๑
ข้อเสนอแนะ	๘๓
บรรณานุกรม	๘๕
ประวัติย่อผู้วิจัย	๘๗

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่		
๒-๑	สิทธิและประโยชน์สำหรับกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๓๖/๒๕๒๑ สำหรับคำขอรับการส่งเสริมที่ยื่นระหว่างปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๙	๒๒

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้จัดเป็นปัญหาสำคัญระดับโลกเนื่องจากก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านอื่น ๆ ตามมาเช่น ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นต้น ซึ่งปัญหานี้จะก่อให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงทางสังคมตามมา องค์การสหประชาชาติมีรายงานว่าความไม่เท่าเทียมของรายได้มีอัตราเพิ่มขึ้น โดย ๑๐% ของคนร่ำรวยที่สุด มีรายได้เป็น ๔๐% ของรายได้รวมทั่วโลก ผู้ที่ยากจนที่สุด ๑๐% มีรายได้เพียง ๒ - ๗ % ของรายได้รวมทั่วโลก องค์การสหประชาชาติได้ตระหนักถึงปัญหานี้ว่าจะทำให้การพัฒนาไม่มีความยั่งยืน จึงได้ริเริ่มกระบวนการหารือเพื่อกำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (post-2015 development agenda) ตามกระบวนการที่สนธิ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) จำนวน ๑๗ ประการ(องค์การสหประชาชาติ,ออนไลน์,๒๕๖๑) โดยมีเป้าหมายการลดความเหลื่อมล้ำเป็นเป้าหมายที่ ๑๐ ซึ่งได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ไว้ด้วย เช่น การปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับ การตรวจสอบของตลาดการเงินและสถาบันด้านการเงิน การส่งเสริมการช่วยเหลือด้านการพัฒนา และการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติไปยังภูมิภาคที่มีความจำเป็นมากที่สุด การอำนวยความสะดวกในการอพยพย้ายถิ่นที่ปลอดภัยและการเคลื่อนย้ายของผู้คนก็ เป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหการแบ่งเขตแดน

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันปัญหาความเหลื่อมล้ำ ก็เป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่มีการกล่าวถึง และเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญที่ถูกกล่าวถึงในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีประเทศไทยมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้มีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง สามารถลดจำนวนคนจนลงไปได้อย่างมาก แต่ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่าง ๑๐ % ของคนจนสุด และ ๑๐ % ของคนรวยสุดกลับไม่สามารถลดลง มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดที่มีค่าสูงที่สุด ต่างจากของจังหวัดที่มีค่าต่ำสุดถึง 20 กว่าเท่า ต่างจากประเทศที่เจริญแล้วอย่างญี่ปุ่น เยอรมัน หรือแม้แต่เกาหลีใต้ที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมาหลังที่มีวิกฤติทางการเงินในปี ๒๕๔๐พร้อมประเทศไทย ที่ประเทศเหล่านี้มีความแตกต่างของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของภูมิภาคที่มีค่าสูงที่สุดกับภูมิภาคที่ค่าต่ำสุด เพียงประมาณ ๒-๓ เท่า หรือหากพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์จีนี (GINI Coefficient) ของประเทศไทย ก็มีค่าที่มีความเหลื่อมล้ำสูงถึง ๐.๔๕ (ปี ๒๕๕๘) ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีนักการเมืองบางกลุ่มนำปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ไปสร้างฐานเสียงของตนและสร้างวาทกรรมให้ประชาชนเกิดความแตกแยกกันระหว่างพื้นที่ ทำให้ความมั่นคงทางการเมืองของไทยสันคลอนไม่มีเสถียรภาพ รัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ ขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญหลายอย่าง

อย่างต่อเนื่องในช่วงเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา ทำให้ความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกของไทยลดลง การเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง และเกิดปัญหาอื่นอีกหลายปัญหาตามมา ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้จึงเป็นปัญหาสำคัญยิ่งของประเทศไทยที่จะต้องเร่งทำการแก้ไข เพื่อให้สามารถพัฒนาประเทศไทยให้ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีนโยบายเพื่อที่จะพยายามลดความเหลื่อมล้ำ โดยนโยบายส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาคเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ เพื่อทำให้เกิดการจ้างงานในภูมิภาคมากขึ้น กระจายรายได้ไปยังชนบท จะได้ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีโครงการต่าง ๆ ไปในต่างจังหวัด เช่น ชลบุรี ระยอง นครราชสีมา ลำพูน เป็นต้น จังหวัดเหล่านี้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดต่อหัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามโครงการการลงทุนยังคงกระจุกตัวอยู่ในบางจังหวัด ยังไม่สามารถกระจายมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศได้มากนัก และกลับสร้างปัญหาความแตกต่างมากขึ้น หากเราสามารถดำเนินการให้มีโครงการลงทุนกระจายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงทั้งประเทศ ทำให้รายได้มีการกระจายไปยังประชาชนทั่วทุกภูมิภาค จะทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลงได้อย่างมาก และจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านอื่น ๆ ตามมา การดำเนินการเพื่อค้นหาแนวทางส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคให้เกิดโครงการลงทุนในภูมิภาคต่าง ๆ โดยถ่วงหน้า จึงเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างมากของรัฐบาลไทยที่ต้องเร่งดำเนินการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสถานะปัจจุบันของการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค สถานะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ประชาชนในภูมิภาคกับเมืองที่มีการลงทุนของเอกชนสูง และปัจจัยที่ช่วยทำให้เพิ่มรายได้และการกระจายรายได้ประชาชนจากการลงทุนภาคเอกชนในภูมิภาค
๒. วิเคราะห์การส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคกับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนของประเทศไทย และปัจจัยความสำเร็จของประเทศไทย
๓. เพื่อศึกษาหาแนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โดยศึกษาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดต่อหัว ของจังหวัดและภูมิภาคที่ทำการศึกษาในปัจจุบันว่า มีแนวโน้มอย่างไร การมีโครงการลงทุนในภูมิภาคนั้นมีส่วนส่งเสริมให้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว

ของจังหวัดนั้นให้เพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร และจะมีความเชื่อมโยงที่จะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวให้จังหวัดใกล้เคียงหรือไม่

๒. ขอบเขตด้านสถานที่ ทำศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวสูงกับจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่ำ เปรียบโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ของคู่จังหวัดนั้นๆ ที่มีอาณาเขตใกล้เคียงกันเพื่อให้มีสภาพปัจจัยไม่ต่างกันมาก ในแต่ละภาค เช่น ภาคตะวันออก ศึกษาเปรียบเทียบระยอง-จันทบุรี เป็นต้น

๓. ขอบเขตด้านเวลา ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดกับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดนั้น ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ ที่เริ่มมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแบบโซน ถึงปี ๒๕๕๘

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการศึกษาข้อมูลสถานะแวดล้อม และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในภูมิภาคและการเชื่อมโยงเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่การลงทุน รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์หาข้อสรุป

๑. แหล่งการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ: ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัย บทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของประชาชนในประเทศไทย การพัฒนาท้องถิ่นในภูมิภาคของประเทศอื่นที่มีความสำเร็จ และการส่งเสริมผลักดันให้เกิดการลงทุนในภูมิภาค

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ: ผู้วิจัย ดำเนินการสัมภาษณ์/สอบถาม บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการลงทุนในภูมิภาค ได้แก่ นักลงทุนไทยและต่างชาติที่ได้มีการลงทุนในภูมิภาคต่างจังหวัดแล้ว จำนวน ๙ ราย ได้แก่

- ๑.บริษัท ซีเกท เทคโนโลยี ประเทศไทย จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา
- ๒.บริษัท มูราโมโต้ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา
- ๓.บริษัท นิสเซอิอิเล็กทรอนิกส์ไทยแลนด์ จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา
- ๔.บริษัท ฟุจิคุระอโตโมทีฟ (ประเทศไทย) จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา
- ๕.บริษัท โคยามา บารินเดอร์ ไทยแลนด์ จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา
๖. บริษัท คาสิโอ (ประเทศไทย) จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา
๗. บริษัท ซีแอลเอส อินดัสเตรียล จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา
- ๘.บริษัท เคฮิน ประเทศไทย จำกัด ลงทุนที่จังหวัดลำพูน
๙. บริษัท เอสยูเอส ประเทศไทย จำกัด ลงทุนที่จังหวัดลำพูน

และ สัมภาษณ์ Mr Hans Joachim Heusler ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาธุรกิจระหว่างประเทศ ของรัฐบาล วาเรีย สหพันธรัฐเยอรมนี เกี่ยวกับประสบการณ์แนวทางพัฒนาภูมิภาคของรัฐบาลวาเรีย

๒. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยอาศัยเครื่องมือต่างๆ เช่น การสร้างความสามารถในการแข่งขันผ่านปัจจัย Quality- Cost- Delivery และศึกษาจากกรณีศึกษา ความสำเร็จในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคของไทย ประเทศเยอรมนี และประเทศญี่ปุ่น ที่ผ่านมา ความคิดเห็นของนักลงทุนที่ตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคแล้ว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการลงทุนในภูมิภาคห่างไกลจากเมืองหลวง หรือเมือง ที่มีการกระจุกตัวในการลงทุนของเอกชน

๒. ทำให้ทราบถึงปัจจัย แนวทาง วิธีการ ที่จะทำให้มีการกระจายรายได้เพิ่มขึ้นที่ ต่อเนื่องจากการมีการลงทุนในภูมิภาคนั้นๆ

๓. ทำให้ทราบแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนไปยังภูมิภาคอื่นนอกเหนือจากพื้นที่ที่มี การกระจุกตัวของการลงทุนมากแล้ว และวิธีการที่จะช่วยสนับสนุนให้มีการกระจายรายได้ต่อเนื่อง จากโครงการลงทุนไปยังประชาชนในท้องถิ่น

๔. ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลในการศึกษาวิจัยนี้ไปใช้อ้างอิงหรือเป็นแนวทางเบื้องต้น ในการพัฒนานโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในภูมิภาค และการเชื่อมโยง ผลประโยชน์จากโครงการลงทุนไปยังภาคส่วนอื่นในภูมิภาค

คำจำกัดความ

การลงทุนโดยตรง	หมายถึง	ธุรกรรมการลงทุนที่ผู้มีถิ่นฐานในประเทศและหรือต่างประเทศ มีต่อธุรกิจที่มีถิ่นฐานในไทย โดยการลงทุนที่ถูกลนับเป็นการ ลงทุนโดยตรงมี 3 รูปแบบด้วยกัน คือ 1) การลงทุนด้วยการ ถือหุ้นที่มีสิทธิ์ร่วมในการบริหารกิจการตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป 2) การกู้ยืม ตราสารหนี้ และสินเชื่อการค้าที่เป็นธุรกรรม ระหว่างบริษัทในเครือเดียวกัน และ 3) กำไรคงค้างที่นำ กลับมาลงทุน
การลงทุนสู่ภูมิภาค	หมายถึง	การลงทุนทางตรงในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ นอกเหนือจาก กรุงเทพมหานครที่เป็นเมืองหลวงของประเทศและปริมณฑล

การส่งเสริมการลงทุน	หมายถึง	กิจกรรมในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน หรือชักจูงให้มีการดำเนินการทำธุรกรรมการลงทุนจัดตั้งธุรกิจในลักษณะการลงทุนถือหุ้นที่มีกรรมสิทธิ์ร่วมในการบริหารกิจการตั้งแต่ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป โดยธุรกิจนั้น ๆ อาจจะเป็น การลงทุนจัดตั้งโรงงานผลิตสินค้า กิจการบริการ เช่น โรงพยาบาล โรงแรม สวนสนุก คลังสินค้า ศูนย์กลางการกระจายสินค้า เป็นต้น กิจการด้านโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค เช่น การผลิตไฟฟ้า การผลิตน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม การพัฒนานาวิกม อุตสาหกรรม เป็นต้น
ความเหลื่อมล้ำทางรายได้	หมายถึง	ความแตกต่างของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวประชากรของจังหวัดที่สูงที่สุดกับจังหวัดที่ต่ำสุด และบางสำนักเศรษฐศาสตร์ใช้ค่าสัมประสิทธิ์จีนี (GINI Coefficient) ในการบอกระดับความเหลื่อมล้ำของรายได้ของแต่ละประเทศ
ค่าสัมประสิทธิ์จีนี (GINI Coefficient)	หมายถึง	เป็นดัชนีความไม่เท่าเทียมกันหรือความเหลื่อมล้ำของรายได้หรือค่าใช้จ่ายของประชากรทั้งหมด โดยให้ทุกคนมีโอกาสตามความสามารถเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกันอย่างเป็นธรรม ดัชนีจีนีมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยค่ายิ่งมากขึ้นแสดงว่าการกระจาย รายได้หรือค่าใช้จ่ายมีความไม่เท่าเทียมกันหรือมีความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้น ค่า 0 แสดงถึงการกระจายรายได้หรือการใช้จ่ายมีความเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ และค่า 1 แสดงถึงการกระจายรายได้หรือการใช้จ่ายมีความไม่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุน สู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ และการส่งเสริมการลงทุนให้เกิดในภูมิภาค โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากร ตัวอย่างแนวทางการพัฒนาภูมิภาคของประเทศอื่น มาตรการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคของรัฐบาลไทยที่ผ่านมาตามลำดับดังนี้

๑. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้
๒. ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิภาค
๓. มาตรการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในระยะปี ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน
๔. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมกับการลงทุนในภูมิภาค
๕. งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค
๖. งานวิจัยเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย
๗. สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยในปัจจุบัน
๘. สรุป

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้

สำนักคิดทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ

สำนักคิดใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายและการถกเถียงในสาธารณะตามกรอบระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ มี ๓ สำนักคิด(ความเหลื่อมล้ำฉบับพกพา,ออนไลน์ ,๒๕๖๐) ได้แก่ เสรีนิยม (Liberalism) ความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) และสมรรถภาพมนุษย์ (Capabilities Approach) ซึ่งพอสรุปแนวคิดของแต่ละสำนักได้ ดังนี้

๑. สำนักคิดแนวคิดเสรีนิยม (liberalism)

นักเศรษฐศาสตร์สายเสรีนิยมคลาสสิก(Classical Liberal) และสายลิเบอทาเรียน (Libertarian) เชื่อว่ารัฐควรปล่อยให้มนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพในการทำอะไรรองเอง เพราะมองว่าเสรีภาพของปัจเจกคือ คุณค่าและคุณธรรม ที่สำคัญที่สุด ความยุติธรรมต้องอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ โดยที่รัฐมีหน้าที่เพียงอำนวยความสะดวกให้เกิด “ความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย” โดยที่รัฐบาลไม่ต้องไปสนใจว่าความเท่าเทียมนั้น จะนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจหรือไม่ โดยนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มนี้มีความเชื่อว่า “กลไกตลาด” (ผลรวมของการกระทำโดยเสรีของปัจเจก) คือกลไกที่ดีที่สุดหรือว่าเป็นกลไกที่มีข้อบกพร่องน้อยที่สุดแล้วในการสร้างประโยชน์สาธารณะ ไม่มีความเชื่อว่าความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประชากร จะต้องดำเนินการโดยมาตรการของรัฐ

มิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) นักเศรษฐศาสตร์สำนักเสรีนิยมคลาสสิก มองว่ารัฐโดยธรรมชาตินั้น มีความด้อยประสิทธิภาพมากกว่าเอกชนและรัฐมักจะทำอะไรตามใจตามอำนาจที่มี ดังนั้นเขาจึงเชื่อว่า หากรัฐจะพยายามดำเนินการออกมาตรการต่างๆเพื่อที่จะสร้างความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจ เมื่อนั้นเสรีภาพทางการเมืองของผู้คนก็จะถูกบั่นทอนโดยมาตรการของรัฐ เขากล่าวว่า สังคมที่กำหนดความเท่าเทียมเป็นเป้าหมายเหนือเสรีภาพ สุดท้ายสังคมนั้นจะไม่มีทั้งความเท่าเทียมและเสรีภาพ สังคมที่ตั้งเป้าหมายที่เสรีภาพก่อนความเท่าเทียมจะมีทั้งสองอย่างค่อนข้างสูง

ลูทวิก วอน มิสส์ (Ludwig von Mises) นักเศรษฐศาสตร์เสรีนิยมคลาสสิก เสนอแนวคิดในปี ค.ศ. 1949 ว่า “นักเสรีนิยมที่รณรงค์ความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายนั้นตระหนักดีว่ามนุษย์เกิดมาไม่เท่าเทียมกัน และความไม่เท่าเทียมกันนี้เองที่เป็นบ่อเกิดของการร่วมมือกันทางสังคม ในความเห็นของเขา ความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายไม่ได้ถูกออกแบบมาแก้ไขข้อเท็จจริงของจักรวาลที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ หรือเพื่อกำจัดความไม่เท่าเทียมตามธรรมชาติให้หมดสิ้นไป แต่ในทางตรงกันข้าม ความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายถูกออกแบบมาเป็นเครื่องมือที่จะรับประกันว่ามนุษยชาติทั้งหมดจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากความไม่เท่าเทียมดังกล่าว ความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายจะตอบสนองความต้องการของทุกคนได้ดีที่สุด รัฐควรปล่อยให้พลเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจเองว่าใครควรดำรงตำแหน่งทางการเมือง และปล่อยให้ผู้บริโภครัดตัดสินใจเองว่าใครควรมีอำนาจกำหนดกิจกรรมการผลิต”

โรเบิร์ต โนซิค (Robert Nozick) นักปรัชญาสายลิเบอทาเรียน มองว่าสังคมในอุดมคติคือสังคมที่มนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพสมบูรณ์ ไม่มีใครควรถูกใครบังคับด้วยมาตรการใดๆ ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม การที่รัฐบาลต้องการกระจายความมั่งคั่งเพื่อลดความเหลื่อมล้ำโดยการออกมาตรการบังคับต่างๆ (โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษี) เขาไม่เห็นด้วยกับมาตรการลดการเหลื่อมล้ำตามมาตรการแบบนี้ แต่ถ้าความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจบางด้านในสังคมสมัยใหม่เกิดจากการใช้กำลังบังคับได้มาจากในอดีต เช่น เจ้าขุนมูลนายในอดีต ใช้ทหารริบเอาที่ดินทั้งหมดมาเป็นของตน โนซิคก็เห็นว่า ถ้ารัฐบาลจะจัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำนี้ด้วยอำนาจรัฐ เช่น ออกกฎหมายนำที่ดินกระจาย

กลับไปอยู่ในมือลูกหลานของผู้ที่เคยถูกริบที่ดินทำกินด้วยกำลังทหารในสมัยอดีต เป็นต้น ก็เป็นสิ่งที่ยุติธรรมและมีความชอบธรรม แต่เฉพาะในกรณีลักษณะแบบนี้เท่านั้น

๒. สำนักคิดแนวความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice)

นักคิดจำนวนไม่น้อยมองว่าโครงสร้างสังคมทุกสังคมล้วนเป็นผลผลิตของความไม่เท่าเทียมและความ อยุติธรรมในอดีตที่สะสมทับถมกันมานานหลายชั่วอายุคน นักเศรษฐศาสตร์ แพทริก ไดมอนด์ (Patrick Diamond) และนักสังคมวิทยา แอนโทนี กิดเดนส์ (Anthony Giddens) มองว่าสังคมแบบที่ปราศจากการกระจายความมั่งคั่ง ไม่ใช่สังคมที่พึงปรารถนา เนื่องจากกลุ่มบุคคลที่ประสบความสำเร็จในรุ่นของตัวเองจะกลายเป็น “ชนชั้น” ที่ฝังรากลึก สืบทอดไปยังคนรุ่นต่อไปของตระกูล เก็บความมั่งคั่งที่ตนสะสมเอาไว้เป็นทุนสำหรับลูกหลาน เมื่อเป็นอย่างนี้ลูกหลานของคนจนก็จะยิ่งเสียเปรียบคนรวย และความเหลื่อมล้ำก็จะยิ่งถ่างกว้างขึ้นเรื่อยๆ เพียงเพราะพวกเขาเกิดมาในครอบครัวที่ยากจน นักคิดที่รณรงค์ความยุติธรรมทางสังคมมองว่า นี่คือการยุติธรรมทางสังคมที่ต้องหาทางบรรเทาหรือกำจัดให้ได้มากที่สุด นอกจากจะมองว่าสังคมที่ความเหลื่อมล้ำถ่างกว้างขึ้นเรื่อยๆ คือสังคมที่ไม่ยุติธรรมแล้ว นักคิดสำนักนี้ยังมองว่า ความมั่งคั่งและความก้าวหน้าทั้งหลายในสังคมไม่ได้เกิดจากความสามารถของคนที่มีฐานะดีเพียงอย่างเดียว แต่ทุกคนในสังคมล้วนมีส่วนสร้างทั้งสิ้น ไม่ว่าเราจะมองเห็นหรือไม่ก็ตาม ยกตัวอย่างเช่น เศรษฐีทำกำไรในตลาดหุ้นได้เพราะมีระบบสารสนเทศของตลาดหุ้นมีไฟฟ้าใช้ ถ้าหากไฟฟ้านั้นถูกส่งมาจากโรงไฟฟ้าพลังน้ำจากเขื่อน และถ้าหากการก่อสร้างเขื่อนส่งผลให้ครอบครัวชาวบ้านที่ทำอาชีพการเกษตรหรืออาชีพที่หารายได้จากผืนดินที่ใช้ทำเขื่อนนั้นบั้นครัวเรือนต้องสูญเสียช่องทางทำมาหากินจากที่เคยทำมาหากินได้ในพื้นที่ที่ใช้สร้างเขื่อน ก็กล่าวได้ว่าเศรษฐีเป็น “หนี้บุญคุณ” ชาวบ้านดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ นักคิดอย่างไดมอนด์และกิดเดนส์ จึงมองว่า สังคมจะต้องพยายามสร้างความยุติธรรมหรือบรรเทาความยุติธรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่อง ด้วยการกระจายรายได้และความมั่งคั่งให้ตกถึงมือประชาชนในวงกว้างที่สุด เพื่อตอบแทนคนทุกภาคส่วนในสังคมที่มีส่วนสร้างความมั่งคั่งให้สังคม .ดังนั้นพวกเขาจึงมักจะสนับสนุนแนวคิด “รัฐสวัสดิการ” อย่างเต็มรูปแบบ ที่ให้รัฐดำเนินการจัดสวัสดิการถ้วนหน้าให้กับประชาชนทุกคน ในฐานะพลเมืองที่พึงได้รับอย่างเสมอภาคกัน และไม่สนับสนุน ระบบสวัสดิการที่เอกชนมีบทบาทนำและรัฐช่วยเหลือแต่เพียงผู้ที่ช่วยตัวเองไม่ได้จริงๆ

๓. สำนักแนวคิดสมรรถภาพของมนุษย์ (Capabilities Approach)

อมาตยา เซน (Amartya Sen) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอินเดียผู้ได้รับรางวัลโนเบล สาขาเศรษฐศาสตร์ ในปี 1998 คือผู้พัฒนาแนวคิดที่ตั้งอยู่บนสมรรถภาพของมนุษย์ บางคนเรียกแนวคิดนี้ว่า วิธีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Approach) แนวคิดนี้มองว่าทั้งความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและความยากจนเป็น “การลดทอนสมรรถภาพ” ของมนุษย์ และมองว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจและรายได้เป็นเพียง “เครื่องมือ” ที่นำไปสู่เป้าหมาย ไม่ใช่เป้าหมายในตัวเอง แนวคิดนี้แตกต่างจากแนวคิดเสรีนิยมใหม่ที่มองว่า “ความเป็นอยู่ที่ดี (well-being) คือการบรรลุอรรถประโยชน์สูงสุด (maximum utility)” และอรรถประโยชน์สูงสุดจะบรรลุได้เมื่อคนมีรายได้และ

ความมั่งคั่งสูงสุด สิ่งที่เราเฝ้ามองว่าเป็นเป้าหมายของการพัฒนามนุษย์คือ “อิสรภาพ” ซึ่งมีความหมายครอบคลุมกว้างกว่าที่ใช้กันทั่วไป เช่น เสนอว่า **มนุษย์ทุกคนควรมีอิสรภาพที่สำคัญ ๕ ประการ ด้วยกัน ได้แก่ ๑ อิสรภาพทางการเมือง ๒ อิสรภาพทางเศรษฐกิจ ๓ โอกาสทางสังคม ๔. หลักประกันว่าภาครัฐจะมีความโปร่งใส และ ๕ การคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน** เช่นชี้ให้เห็นว่า เมื่อสมรรถภาพของคนถูกลดทอน พวกเขา ก็จะขาดอิสรภาพ และอิสรภาพ ๕ ประการดังกล่าว ก็ล้วนส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน ยกตัวอย่าง เช่น คนที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมที่มีอาชญากรชุกชุม ทำให้ขาดความปลอดภัยในชีวิต มักจะมีรายได้น้อยมากเมื่อเทียบกับคนที่อาศัยอยู่ในถิ่นปลอดภัย ก็จะขาดอิสรภาพทางเศรษฐกิจ เพราะไม่กล้าออกจากบ้านไปทำงาน ขนบธรรมเนียมประเพณีในบางสังคมที่มองว่าผู้หญิงควรทำหน้าที่เป็นแม่บ้านทำให้ผู้หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีการศึกษา ทำให้ขาดโอกาสทางสังคม พวกเขาจะออกไปทำงานนอกบ้านก็ไม่ได้และทำงานที่ต้องใช้ความรู้ก็ไม่ได้เพราะไม่ได้รับการศึกษา ทำให้ขาดอิสรภาพทางเศรษฐกิจ, สังคมที่ไม่มีกลไกให้คนมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ประชาชนขาดอิสรภาพทางการเมือง ที่จะสร้างระบบ “ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ” เป็นสังคมที่สุ่มเสี่ยงว่านักการเมืองจะฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างมากและเปิดเผย สังคมนั้นจะขาดหลักประกันความโปร่งใส เพราะโกงได้โดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกลงโทษหรือถูกต่อต้านโดยประชาชน

ปฏิสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างสมรรถภาพและอิสรภาพด้านต่างๆ แปลว่า ยิ่งสังคมมีความเหลื่อมล้ำเท่าไร ก็ยิ่งปิดช่องว่างได้ยากขึ้นเท่านั้น เพราะความเหลื่อมล้ำด้านหนึ่งมักจะตอกลิ้มความเหลื่อมล้ำด้านอื่น ๆ ไปพร้อมกันด้วย ด้วยเหตุนี้ เช่นจึงเสนอว่าเป้าหมายของการพัฒนาสังคมและนโยบายรัฐควรอยู่ที่การเพิ่มทางเลือกในการดำรงชีวิตให้แก่ผู้คน และปรับปรุงระดับความเป็นอยู่ที่ดีในแนวทางที่พวกเขาเลือก ด้วยการเพิ่มอิสรภาพในด้านต่าง ๆ ข้างต้น เพิ่มสมรรถภาพของผู้คนในการใช้อิสรภาพดังกล่าว (เช่น ด้วยการเพิ่มกลไกที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมทางการเมือง) และเพิ่มความสามารถในการบรรลุเป้าหมายที่คนแต่ละคนตั้ง (เช่น ด้วยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ บริการสาธารณสุข และบริการสาธารณสุข) ระดับการลดทอนสมรรถภาพของคนที่จะ “ใช้” อิสรภาพเหล่านี้เป็นเครื่องวัด “ระดับความยากจน” ได้ดีกว่าตัวเลขรายได้ เนื่องจากสามารถพูดถึงแง่มุมของ “ความยากจน” ที่ไม่แสดงในตัวเลขรายได้ ยกตัวอย่างเช่น สหรัฐอเมริกามีรายได้ประชากรต่อหัวสูงกว่ายุโรปก็จริง แต่มีอัตราการเข้าถึงระบบสาธารณสุขแยกว่า ส่วนอินเดียมีรายได้ต่อหัวไม่ต่างจากกลุ่มประเทศทางตอนใต้ของทะเลทรายสะฮาราในทวีปแอฟริกาเท่าไรนัก แต่อินเดียมีอัตราการรู้หนังสือและอัตราการตายของทารกแรกเกิดต่ำกว่ามาก

Simon Kuznet นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกันเชื้อสายรัสเซีย ได้เสนอบทความวิเคราะห์ พลวัตของความเหลื่อมล้ำของประเทศที่ค่อยพัฒนา โดยสันนิษฐานว่า แรกเริ่มความเหลื่อมล้ำไม่มากนัก แต่เมื่อประเทศเริ่มกระบวนการพัฒนา ความเหลื่อมล้ำจะมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยกลุ่มทุนและผู้ประกอบการได้รับอานิสงส์จาก การริเริ่มลงทุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ เกิดการตั้งทรัพยากร (แรงงานส่วนเกิน)จากภาคการเกษตร แต่เมื่อภาคอุตสาหกรรมและบริการเติบโตขึ้น

อุปสงค์ของแรงงานเพิ่มขึ้น(อาจเกิดปัญหาขาดแคลนแรงงาน) จำเป็นต้องปรับเพิ่มค่าจ้าง ทำให้เกิดอานิสงส์ต่อแรงงานซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ ความเหลื่อมล้ำอาจจะลดลงได้

Joseph Stiglitz แสดงความห่วงใยต่อปัญหาของความเหลื่อมล้ำในหนังสือ ชื่อว่า “ราคาของความเหลื่อมล้ำ” (Price of Inequality) โดยขยายความว่า ปัญหาความเหลื่อมล้ำ เป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้งทางสังคมและการเมือง ส่งผลกระทบทางลบต่ออัตราการเจริญเติบโต ความด้อยประสิทธิภาพและขยายความว่าระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ไม่ได้เปิดโอกาสให้คนส่วนใหญ่(ผู้ใช้แรงงาน) ทำงานอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ เทคโนโลยีใหม่ทำให้ความต้องการแรงงานลดลง(การใช้คอมพิวเตอร์และหุ่นยนต์) อำนาจการต่อรองของสหภาพแรงงานลดน้อยถอยลงตามลำดับ โดยสรุป ความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคม ที่จะเข้าถึงสิ่งต่างๆด้วยเหตุผล ความต้องการทางเศรษฐกิจ ความต้องการทางสังคม หรือความต้องการทางการเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานาน และคงเป็นไปได้ที่จะทำให้ไม่มีความเหลื่อมล้ำใดๆเกิดขึ้นในสังคมเลย เนื่องด้วยความเหลื่อมล้ำอาจเกิดจากธรรมชาติเองที่ไม่เหมือนกันในแต่ละแห่ง หรือเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการของสังคมที่ไม่ดีพอซึ่งก็มีเหตุผลที่ต่างๆกันไป แล้วแต่ศักยภาพของสังคม ท้องถิ่น หรือประเทศนั้นๆ อย่างไรก็ตามพึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐที่จะต้องมีการบริหารจัดการให้เกิดความเท่าเทียมกัน ในสังคมในด้านต่างๆ ในประเทศของตนให้มากที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำนั้นๆ ไปก่อให้เกิดปัญหาความแตกแยกในสังคม ส่งผลต่อปัญหาทางเศรษฐกิจ และมีปัญหาต่อความมั่นคงของประเทศในที่สุด

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิภาค

ในการพัฒนาไม่ว่าเป็นการพัฒนาจะระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ เป้าหมายการพัฒนา ก็เพื่อให้เกิดความมั่นคงในท้องถิ่นนั้น ประชาชนมีความกินดีอยู่ดีมีความสุข อย่างยั่งยืน ซึ่งหมายถึง ประชาชนโดยรวมในพื้นที่ต่างๆ มีความกินดี อยู่ดี มีความสุข อย่างเสถียรภาพ สามารถเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ บริการสาธารณะต่างๆ ได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งการที่ประชาชนจะสามารถกินดี อยู่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน นั้น ประชาชนจะต้องมีรายได้ที่พอเพียงอย่างมั่นคง สำหรับประเทศไทย ประชาชนในต่างจังหวัดส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรรม และอีกหลายคนไม่ได้ทำอาชีพทางการเกษตร จึงต้องมีงานในการหารายได้เลี้ยงชีพ และแม้แต่ครอบครัวเกษตรกรเอง ถ้าพึ่งรายได้จากการเกษตรจะมีรายได้ที่ไม่มั่นคง และอาจไม่พอต่อความต้องการใช้จ่ายของครอบครัว จึงควรมีรายได้เสริมอื่น ๆ นอกจากรายได้ทางเกษตร เพราะราคาพืชผลเกษตรมักมีราคาไม่แน่นอน รวมถึงปริมาณผลผลิตทางเกษตรก็ไม่มี ความแน่นอนเพราะขึ้นกับปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกษตรกรควบคุมไม่ได้ ครอบครัวเกษตรกรจึงมีความเสี่ยงทางรายได้สูงหากมีรายได้จากการเกษตรเท่านั้น ในท้องที่ที่ไม่มีตำแหน่งงานที่เพียงพอ ประชาชนบางคนจึงจำเป็นต้องทิ้งถิ่นไปยังพื้นที่ห่างไกลอื่น เพื่อหางานหารายได้ส่งให้ครอบครัว แนวคิดในการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคจึงเป็นแนวคิดหนึ่งในการ

แก้ปัญหาข้างต้น เพราะการที่ประชาชนสามารถมีงานทำในท้องถิ่นบ้านของตนเอง จะเป็นการประหยัดค่าเดินทาง หรือไม่มีค่าเช่าบ้านที่อยู่อาศัยในที่แห่งใหม่ ได้อยู่ใกล้ชีวิตครอบครัว และยังส่งผลให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากประหยัดค่าเดินทางหรือไม่ต้องเสียค่าเช่าบ้าน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งทางกายและทางใจ มีการจับจ่ายใช้สอยในท้องถิ่นบ้านของตนมากขึ้น ก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคนั้น ๆ ทำให้เศรษฐกิจในภูมิภาคนั้น ๆ มีการเจริญเติบโตมากขึ้น ประชาชนมีความกินดีอยู่ดีมีความสุข อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ในทางทฤษฎีแล้ว การที่ภูมิภาคต่าง ๆ จะพัฒนาเท่าเทียมกันหรือไม่ จะเกิดขึ้นจากแรงผลักดัน ๒ ประการ ประการแรก คือ Force of Convergence การไล่กวดทางเศรษฐกิจจะเป็นแรงผลักดันให้ภูมิภาคต่าง ๆ พัฒนาทัดเทียมกัน และประการที่สอง คือ Force of Polarization เป็นแรงผลักดันให้ภูมิภาคบางแห่งมีความเจริญเติบโตมากกว่าที่อื่น ความเห็นของนักเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการกระจายความเจริญไปภูมิภาค สามารถแบ่งแนวคิดออกเป็นสำนักคิดใหญ่ๆ ดังนี้

๑. นักเศรษฐศาสตร์ที่สนับสนุนการค้าเสรี

นักเศรษฐศาสตร์สำนักนี้จะเน้นกลไกตลาด มองว่าความไม่สมดุลของการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ จะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในช่วงแรกของการพัฒนา เนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของตลาด Force of Polarization จะมีอิทธิพลเหนือกว่า Force of Convergence ในช่วงแรก ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากรในภูมิภาคต่าง ๆ ในช่วงแรก ต่อไปความไม่สมบูรณ์ของตลาดในระยะแรกจะค่อยๆหายไปเองเมื่อเกิดการไล่ทันกันทางเศรษฐกิจเมื่อระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งจะเกิดความเชื่อมโยงและพึ่งพาอาศัยกันระหว่างภูมิภาคเพิ่มขึ้น ภูมิภาคที่ล้าหลังจะค่อยๆเข้ามาอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบตลาด ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจมีความทัดเทียมกันมากขึ้นเรื่อย ๆ

นักเศรษฐศาสตร์สำนักนี้ ไม่สนับสนุนที่รัฐบาลจะมีนโยบายเข้าไปแทรกแซงการกระจายความเจริญไปยังภูมิภาค เนื่องจากปัญหานี้จะสามารถหายไปเองตามธรรมชาติในอนาคตอยู่แล้ว รัฐบาลควรจำกัดบทบาทโดยใช้นโยบายและมาตรการที่จะขจัดความบิดเบือนที่จะไม่จูงใจให้ไปมีการลงทุนในต่างจังหวัด เช่น การกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำซึ่งจะมีผลทางลบต่อความได้เปรียบในส่วนภูมิภาคที่มีแรงงานเหลือเฟือ การที่สถาบันการศึกษายังกระจุกที่ส่วนกลางจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพแรงงานในส่วนภูมิภาค การกระจุกตัวของบริการทางราชการในส่วนกลางเป็นภาระและเพิ่มต้นทุนในการดำเนินธุรกิจในส่วนภูมิภาคของเอกชน เป็นต้น

๒. นักเศรษฐศาสตร์ที่สนับสนุนการแทรกแซงของรัฐ

นักเศรษฐศาสตร์สำนักนี้เห็นว่าปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคต่างๆในประเทศกำลังพัฒนา จะมีมากขึ้นเรื่อยๆในอนาคต เนื่องจากอุตสาหกรรมจะกระจุกตัวในพื้นที่เจริญแล้ว เพราะอยู่ใกล้ตลาด มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับดี มีแรงงานคุณภาพ และมีความสะดวกในการรับบริการของรัฐ เมื่อมีโรงงานในพื้นที่ที่ได้เปรียบมากขึ้น ก็จะทำให้มีโรงงานอื่นๆมากระจุกตัวมากขึ้นไปอีก เพราะประชากรมาอาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งนี้

จำนวนมาก เกิดเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ประชาชนมีอำนาจการซื้อสูง ทำให้พื้นที่นี้มีอำนาจต่อรองทางการเมืองสูงขึ้น จึงได้รับประโยชน์จากนโยบายของรัฐบาลมากขึ้น อุตสาหกรรมขนาดกลางและเล็กในภูมิภาคจะล้มหายไป เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันกับโรงงานที่ทันสมัยกว่าที่ตั้งในพื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจได้ ก่อเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานขนาดใหญ่ จึงทำให้ปัญหาช่องว่างการพัฒนามีมากขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรจะเข้าไปแทรกแซงเพื่อแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดความรุนแรงมากขึ้น

๓. ทฤษฎีการพัฒนาแบบคลัสเตอร์(Cluster Development)

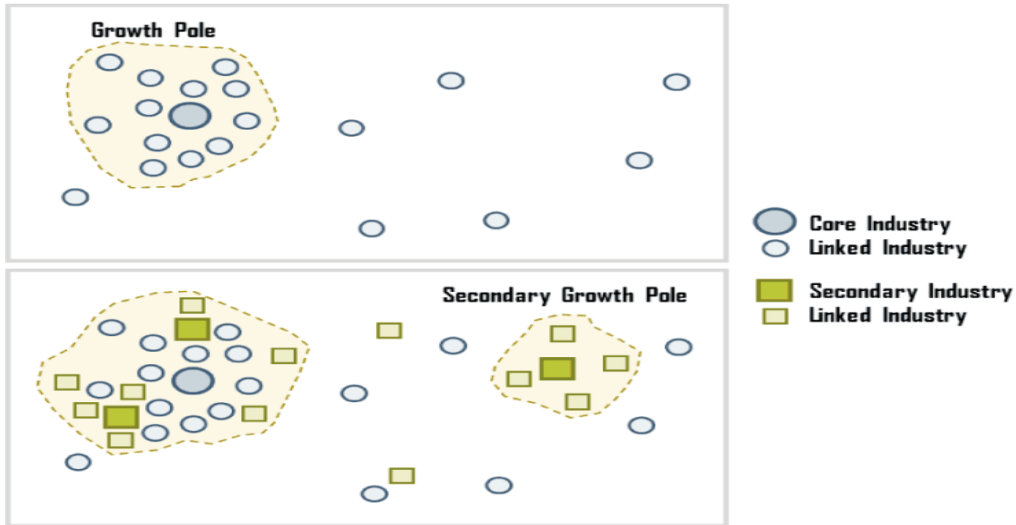
การพัฒนาเพื่อกระจายอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาคต่างๆแม้จะเป็นผลดีทางสังคม แต่ปัญหาคือ จะมีผลต่อประสิทธิภาพของเศรษฐกิจของประเทศมากน้อยเพียงไร Micheal Porter ศาสตราจารย์ทางบริหารธุรกิจของ Harvard Business School เห็นว่า ธุรกิจอุตสาหกรรมหรือโรงงานในประเภทเดียวกัน ควรรวมตัวเป็นกลุ่มตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากจะเกิดข้อได้เปรียบมากมาย ในด้านวัตถุดิบ ความรู้ เทคโนโลยี รวมถึงรัฐบาลสามารถลงทุนโครงสร้างพื้นฐานต่างๆที่มีคุณภาพสนับสนุนการดำเนินกิจการทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้นโยบายกระจายอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาค โดยการบิดเบือนต่างๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร เป็นต้น อาจทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพตกต่ำลง ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอุตสาหกรรมนั้นโดยรวมลดต่ำลงได้

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้ตระหนักถึง การส่งเสริมให้อุตสาหกรรมมีการตั้งโรงงานในลักษณะการกระจุกตัวรวมกลุ่มกัน เพื่อที่รัฐบาลมีความสะดวกในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆที่มีคุณภาพสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เอกชนมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกสามารถส่งออกต่างประเทศได้ตามนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงได้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรมส่งออก(Export Processing Zone) และเขตปลอดภาษีอากรศุลกากร(Free Zone) รวมถึงส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาพัฒนาเขตอุตสาหกรรมในลักษณะดังกล่าว และมีนโยบายการส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาคควบคู่กันไป

๔. ทฤษฎีขั้วการเติบโต(Growth Pole Theory)

เป็นทฤษฎีที่ถูกพัฒนาโดย Francois Perroux นักเศรษฐศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ถูกนำไปใช้เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาในหลายประเทศ โดยเน้นการลงทุนและการพัฒนาด้านต่างๆที่จุดศูนย์กลางสำคัญๆเพียงแห่งหนึ่งหรือไม่กี่แห่ง โดยเชื่อว่าความเจริญจะกระจายไปสู่ส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท โดยทฤษฎีนี้ระบุว่า การเจริญเติบโตไม่ปรากฏอยู่ทุกๆที่ในเวลาเดียวกัน แต่จะเกิดที่จุดหรือขั้วของการเจริญเติบโต และจะกระจายผ่านไปตามช่องทางต่างๆด้วยอัตราที่แตกต่างกัน ไปสู่ที่อื่น ๆในระบบเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ ๒-๑ แสดงลักษณะของขั้วการเติบโต(Growth Pole)

ทั้งนี้ในมุมมองของทฤษฎีขั้วการเติบโต ระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นส่วนผสมของอุตสาหกรรมหลักและขั้วของอุตสาหกรรมที่กระจุกตัวกันทางพื้นที่ กับอุตสาหกรรมสนับสนุน (อุตสาหกรรมในห่วงโซ่คุณค่า(Value Chain) ภูมิภาคที่ขึ้นอยู่กับขั้วที่มีการรวมตัวกันทางพื้นที่) ส่วนแรกจะกระตุ้นให้เกิดการเติบโตของส่วนที่สอง โดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทำมาซึ่งการเจริญเติบโต เป็นกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่ออุตสาหกรรมสนับสนุนต่อเนื่องและมีอิทธิพลต่อพื้นที่รอบข้าง และแพร่กระจายความเจริญไปยังพื้นที่รอบข้าง เกิดความได้เปรียบทางที่ตั้งที่กิจการที่เข้ามาใหม่ได้อยู่ใกล้กับกิจการที่ต้องพึ่งพากันและกันอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งคือ ความประหยัดจากภายนอก(Externalities) ในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจเพื่อยกระดับรายได้ จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาศูนย์กลางความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในภูมิภาคของตนเองหนึ่งศูนย์กลางหรือมากกว่า เพื่อเป็นขั้วการเติบโตในการพัฒนา จึงหลีกเลี่ยงที่จะมีการเจริญเติบโตที่ไม่เท่ากันในช่วงแรกไม่ได้

มาตรการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในระยะปี ๒๕๓๕ – ปัจจุบัน

การส่งเสริมการลงทุนถูกนำมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ที่ต้องการเพื่อให้มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ มีการจ้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นที่จะทำให้มีปัจจัยทางเศรษฐกิจใช้ เป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตที่เพียงพอตั้งแต่ การสร้างที่อยู่อาศัย การใช้จ่ายเพื่อชีวิตประจำวันที่มีคุณภาพ การรักษาพยาบาลให้มีสุขภาพแข็งแรง มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางตามที่ต้องการ ทำให้

ประชาชนกินดี อยู่ดี มีสุข ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำด้านอื่นๆ ของประเทศไทย ตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

การลงทุน แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด ได้แก่ การลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment) ผู้ลงทุนนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงินประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนส่วนนี้ หรือลงทุนส่วนทุน โดยมีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์ตามกฎหมาย เช่น การซื้อสลากออมสิน การซื้อพันธบัตรรัฐบาล การลงทุนในตลาดหุ้น เป็นต้น และการลงทุนทางตรง(Direct Investment) ผู้ลงทุนนำเงินลงทุนไปประกอบกิจการเองโดยซื้อทรัพย์สิน มีการจ้างแรงงานเพื่อสร้างผลผลิตในรูปแบบต่างๆ เช่น การเปิดร้านอาหาร การสร้างโรงงานอุตสาหกรรม การลงทุนทำกิจการให้บริการต่างๆ เป็นต้น โดยอาจจะเป็นการลงทุนโดยตนเองทั้งหมด หรือการร่วมลงทุนระหว่างนักลงทุนมากกว่า ๑ ราย ซึ่งการลงทุนในการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ หมายถึง การลงทุนทางตรง ที่เป็นการลงทุนระยะยาว มีการสร้างตำแหน่งงาน มีการเชื่อมโยงกับธุรกรรมทางเศรษฐกิจกับหน่วยธุรกิจที่เกิดจากการลงทุนทางตรงด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกัน

การลงทุนทางตรง(Direct Investment) มีการลงทุนทั้งโดยนักลงทุนสัญชาติท้องถิ่น (Domestic Direct Investment – DDI) และเป็นการลงทุนของต่างชาติ(Foreign Direct Investment – FDI) ซึ่งในทางสากลถือว่า โครงการลงทุนที่มีต่างชาติถือหุ้นมากกว่าร้อยละ ๑๐ ถือเป็นโครงการลงทุนของต่างชาติ(FDI) ซึ่งในการพิจารณาตัดสินใจจะลงทุนในที่แห่งใด นักลงทุนจะพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆที่ทำให้การลงทุนนั้น มีกำไร หรือ มีกำไรเพิ่มขึ้น ซึ่งรวมถึงการรับทราบข้อมูลข่าวสารโอกาสการลงทุนในท้องที่นั้นที่จะสามารถสร้างกำไรให้นักลงทุนได้เพิ่มขึ้น และมีปัจจัยความเสี่ยงที่ไม่รุนแรงจนทำให้กิจการต้องเสียหายขาดทุนอย่างมาก

๑. การส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมของไทย

รัฐบาลไทยเริ่มมีนโยบายสนับสนุนภาคเอกชนให้ลงทุนในอุตสาหกรรม แทนการผลิตโดยรัฐบาลเอง ตั้งแต่ปี ๒๔๙๗ เนื่องจาก หลังจากสิ้นสุดสงครามเกาหลีในกลางปี ๒๔๙๖ ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ต่าง ๆ ลดต่ำลง ทำให้มูลค่าการส่งออกของไทยลดลง ประเทศเกิดปัญหาขาดดุลชำระเงิน ทำให้รัฐบาลสนใจในการส่งเสริมการลงทุนของเอกชน และต่อมาได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ.๒๔๙๗ ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกของไทยในการส่งเสริมการลงทุนของเอกชนรวมถึงการลงทุนของต่างประเทศในประเทศไทย แต่กฎหมายฉบับนี้ยังไม่ค่อยประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมเอกชนลงทุนมากนักเนื่องจากมีขั้นตอนที่ยุ่งยากใช้เวลาในการอนุมัตินานเป็นปี และไม่ มีลักษณะเป็นการส่งเสริมมากนัก

ช่วงเวลาการส่งเสริมอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าและพัฒนาเศรษฐกิจ(๒๕๐๑-๒๕๑๔)

ต่อมาจึงมีประกาศคณะปฏิวัติยกเลิกและออกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ เมื่อปี ๒๕๐๑ ในการส่งเสริมการลงทุนของเอกชนและจากต่างประเทศ โดยมีการจัดตั้ง คณะกรรมการที่ปรึกษาเศรษฐกิจ ในการทำหน้าที่ให้การส่งเสริมการลงทุน มีสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลระยะเวลา ๒-๕ ปี และต่อมาออกเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม

พ.ศ.๒๕๐๓ กำหนดให้มี คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม และเปลี่ยนเป็น พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ.๒๕๐๕ และกำหนดให้จัดตั้ง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ในปี ๒๕๐๙ มีฐานะเทียบเท่ากรม ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่แก้ไขเมื่อปี ๒๕๐๘ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายคณะกรรมการ เนื่องจากแต่ เดิมทำงานในรูปคณะกรรมการไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งการส่งเสริมการลงทุนนับแต่ ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓ เป็นต้นมา เริ่มประสบความสำเร็จเกิดมีโครงการลงทุนได้รับอนุมัติปี ละประมาณ ๕๐ โครงการ และในปี ๒๕๑๑ ได้มีการแก้ไขกฎหมายส่งเสริมการลงทุนเพื่อกำหนดให้ กิจการนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมอยู่ในข่ายได้รับส่งเสริมการลงทุน

นอกจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนโดยการให้สิทธิและประโยชน์ทางด้านภาษีแล้ว รัฐบาลยังมีมาตรการสนับสนุนทางการเงินแก่อุตสาหกรรมโดยธนาคารอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๔๙๕ แต่ได้ถูกยกเลิกในปี ๒๕๐๒ โดยให้อินกิจการไปเป็นของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่พัฒนาอุตสาหกรรม เช่น การให้เงินกู้ระยะปานกลางหรือระยะยาว หรือ เข้าร่วมทุน เป็นต้น

รัฐบาลเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่ ๑ ในปี ๒๕๐๔ ซึ่งใช้ระหว่างปี ๒๕๐๔-๒๕๐๙ โดย ระยะนั้นได้เน้นพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า ทำให้การส่งเสริมการลงทุนเกิดผล ผลิตในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจากเดิมเกือบ ๓ เท่า มีผู้ประกอบการทั้งนักลงทุนชาวไทยและจาก ต่างประเทศเข้ามาลงทุนจำนวนมาก มีอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกิดขึ้นในช่วงแผนพัฒนาฉบับนี้ เช่น โรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตยางรถยนต์ โรงงานประกอบรถยนต์ เป็นต้น แต่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ทางรายได้ของประชากรที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดรอบๆกับจังหวัดในภูมิภาคอื่นๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๒ (๒๕๑๐ -๒๕๑๔) จึงเป็นแผนฉบับแรกที่กล่าวถึงนโยบายกระจาย รายได้ไปสู่ภูมิภาค

ในช่วงเวลาที่เริ่มมีการส่งเสริมการลงทุนของเอกชน รัฐบาลก็เริ่มมีการก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม ฯลฯ ไปยังพื้นที่อุตสาหกรรม และ ต่างจังหวัดโดยได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาและองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ตามคำขวัญ ของรัฐบาล “น้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี มีงานทำ” และยิ่งเร่งพัฒนาขยายโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม เช่น การศึกษา บริการสาธารณสุข ฯลฯให้ทั่วทุกจังหวัด ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงปี ๒๕๐๓- ๒๕๑๓ มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ ๘ ต่อปี จากก่อนนี้ประมาณร้อยละ ๕ อย่างไรก็ตามการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมไม่ได้มีการขยายตัวเพิ่มมากตามไปด้วยโดยมีสัดส่วนการ จ้างงานในภาคอุตสาหกรรมในปี ๒๕๐๓ ร้อยละ ๓.๔ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๔.๑ ในปี ๒๕๑๓ ซึ่งเป็น การเพิ่มที่น้อยมาก เพราะโครงการลงทุนเพื่อทดแทนการนำเข้าส่วนใหญ่เป็นโครงการลงทุนที่มีเงิน ลงทุนสูงแต่มีการจ้างงานน้อย และเกิดการนำเข้าสินค้าเครื่องจักรและสินค้ากึ่งวัตถุดิบมากขึ้น

ห้วงเวลาการส่งเสริมการส่งออก(๒๕๑๕-๒๕๓๒)

รัฐบาลเห็นว่าหากจะให้อัตราการเติบโตเศรษฐกิจยังอยู่ในอัตราสูงเหมือนเดิม จำเป็นต้องให้มีการลงทุนอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น แต่ความต้องการสินค้า อุตสาหกรรมที่ทดแทนการนำเข้าในตลาดประเทศไทยมีน้อย รัฐบาลจึงเห็นว่าจะต้องขยายตลาดให้ กว้างขวางออกไปเพื่อให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรม จึงกำหนดนโยบายส่งเสริมการส่งออก **สินค้าอุตสาหกรรมไปยังต่างประเทศ ในปี ๒๕๑๕** และเน้นการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค ตามแผนพัฒนาฉบับที่ ๓(๒๕๑๕-๒๕๑๙) ออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ตามประกาศ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๗กำหนดสิทธิและประโยชน์เป็นพิเศษสำหรับกิจการในเขตส่งเสริมการลงทุน และกิจการผลิตเพื่อการส่งออก ให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๓-๘ ปี และเปลี่ยนชื่อคณะกรรมการ และสำนักงาน เป็น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ตัดคำว่า เพื่อกิจการอุตสาหกรรม ออก) และต่อมาในแผนฯ๔(๒๕๒๐-๒๕๒๔) แผนฯ๕(๒๕๒๕- ๒๕๒๙) และแผนฯ๖(๒๕๓๐-๒๕๓๔)ก็ยังคงเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก และสนับสนุน อุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าประเภทกิ่งวัสดุดิบ(ชิ้นส่วน) ประเภททุน(เครื่องจักรอุปกรณ์) และ ประเภทที่ใช้วัสดุดิบในประเทศจำนวนมากและมีการจ้างงานสูง พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนของ เอกชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยในปี ๒๕๒๐ ได้มีการออกใช้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.๒๕๒๐ แทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๗ และใช้มาจนถึง ปัจจุบัน ซึ่งได้มีการปรับปรุงด้านสิทธิและประโยชน์ให้มีความหลากหลาย และยืดหยุ่น เพื่อให้ ตอบสนองต่อนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่มีความหลากหลายมากขึ้น ในห้วงเวลานี้มาตรการส่งเสริม การลงทุนใหม่จึงออกมาเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการเร่งพัฒนาการส่งออกอุตสาหกรรมของไทย และมีการส่งเสริมการพัฒนาในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก(Eastern Sea Board) เกิด โครงการอุตสาหกรรมปิโตรเคมี NPC๑ NPC๒ ที่ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง มี การก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งเป็นท่าเรือทะเลน้ำลึกแห่งใหม่ เพื่อให้ความสะดวกในนำเข้าส่งออก กับต่างประเทศ มีการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมส่งออก ในปี ๒๕๓๑ มีการให้การส่งเสริมการลงทุนระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน(รถไฟฟ้า BTS) และกิจการทาง สัมปทาน(ทางด่วน) และปี ๒๕๓๒ ได้เปิดให้การส่งเสริมแก่กิจการสนามบินพาณิชย์ กิจการขนส่ง ทางอากาศ และกิจการวิจัยและพัฒนา ประกอบกับในห้วงเวลาดังแต่ปี ๒๕๓๐ ภายหลังเหตุการณ์ Plaza Agreement ที่ให้ญี่ปุ่นถูกบังคับให้เปลี่ยนแปลงค่าเงินเยน ทำให้ค่าเงินเยนของญี่ปุ่นแข็งค่า จึงทำให้ไม่สามารถส่งออกสินค้าในตลาดโลกได้เพราะสินค้าที่ผลิตในประเทศญี่ปุ่นมีราคาแพงขึ้น บริษัทญี่ปุ่นจึงหาแหล่งลงทุนในประเทศที่มีต้นทุนการผลิตถูกลงเพื่อรักษาตลาดของตนในตลาดโลกไว้ ซึ่งได้มีการย้ายมาลงทุนในประเทศไทยจำนวนมาก เป็นคลื่นการลงทุนจากญี่ปุ่นเพื่อการส่งออก ซึ่ง สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยที่ต้องการส่งเสริมการลงทุนเพื่อผลิตส่งออก และญี่ปุ่นจึงเป็นนักลงทุนจากต่างชาติที่มีการลงทุนในประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่งนับแต่นั้นมา จนถึงปัจจุบัน จากการลงทุนที่เกิดขึ้นจำนวนมากหลังปี ๒๕๓๐ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทต่อ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการส่งออก สัดส่วนสินค้าอุตสาหกรรมในผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๖ ในปี ๒๕๓๔ โดยอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตและส่งออกมาก ๆ จะเป็น อุตสาหกรรมเบาที่ใช้แรงงานสูงเนื่องจากค่าจ้างแรงงานที่ไม่สูง และประสิทธิภาพการผลิตที่ดีของ คนงานไทย เช่น เครื่องนุ่งห่ม รองเท้ากีฬา เครื่องประดับ เป็นต้น

ห้วงเวลาในการเปิดเสรีในการลงทุนอุตสาหกรรม(๒๕๓๓-๒๕๔๐)

ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ ๗(๒๕๓๕-๒๕๓๙) มีการตั้งเป้าหมายให้ภาคอุตสาหกรรมมี การขยายตัวประมาณร้อยละ ๑๐ โดยใช้นโยบายการเงินการคลัง เช่น การปรับระบบโครงสร้างภาษี อากาศศุลกากรทั้งระบบ ในรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ลดอากรขาเข้าเครื่องจักรเหลือร้อยละ ๕ (ผ่าน ค.ร.ม. เดือนกันยายน ๒๕๓๓ และออกประกาศลดอากรในปี ๒๕๓๗ รัฐบาลนายชวน หลีกภัย) กำหนดนโยบายเพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยี โดยการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๖ สาขา ที่สำคัญมีความเชื่อมโยงอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมโลหะการ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ในปี ๒๕๓๔ ได้มีการออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เปิดเสรี การตั้งและขยายโรงงานอุตสาหกรรมในหลายๆอุตสาหกรรม มีการเปิดเสรีการนำเข้ารถยนต์และ ยกเลิกการกำหนดสัดส่วนการใช้ชิ้นส่วนในประเทศของอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ มีการลงทุน อุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เริ่มมาเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งออกมาก เป็นอันดับต้น แทนอุตสาหกรรมเบาอย่างอุตสาหกรรมผลิตรองเท้ากีฬา ที่เริ่มมีการปิดตัวย้ายไป ลงทุนในต่างประเทศ เนื่องจากการเปิดประเทศรับการลงทุนของประเทศตลาดใหม่เช่น เวียดนาม บังกลาเทศ เป็นต้น นโยบายการส่งเสริมการลงทุนเปิดกว้างให้ต่างประเทศถือหุ้นข้างมากได้หากมี การส่งออกอย่างต่ำร้อยละ ๕๐ และถือหุ้นโดยต่างชาติทั้งสิ้นได้หากเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก มากกว่าร้อยละ ๘๐ และเปิดให้การส่งเสริมประเภทกิจการ ๕.๔๙ สำหรับการผลิตส่งออกเป็นส่วน ใหญ่ โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการผลิตสินค้าอะไร เพื่อเร่งรัดการส่งออก และในเดือนกันยายน ๒๕๓๘ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีมติ ให้ต่างชาติสามารถถือหุ้นทั้งสิ้นได้ สำหรับการลงทุนใน อุตสาหกรรมการผลิตที่ตั้งกิจการในเขต ๓ ซึ่งเป็นพื้นที่ ๖๐ จังหวัดทำให้มีโครงการลงทุนขอรับ ส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยในปี ๒๕๓๙ มีโครงการขอรับส่งเสริมการลงทุนจากประเทศ ญี่ปุ่นที่เป็นนักลงทุนต่างชาติที่มีการลงทุนในไทยมากเป็นอันดับ ๑ ทั้งแง่จำนวนโครงการ หรือจำนวน เงินลงทุน) ยื่นคำขอรับการส่งเสริมมากที่สุดทั้งแง่จำนวนโครงการ และเงินลงทุน ตั้งแต่มีการลงทุน จากญี่ปุ่น และในห้วงเวลานี้ประเทศไทยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ ๑๐ และการเติบโตการส่งออกมากกว่าร้อยละ ๒๐ สัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมในผลิตภัณฑ์มวลรวม ของประเทศเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี ๒๕๐๓ มีเพียงร้อยละ ๑๑.๗ เป็นร้อยละ ๒๘.๙ ในปี ๒๕๓๘ ในขณะที่ภาคเกษตรสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ ๑๑.๗ จากเดิมที่มีสัดส่วนถึงร้อยละ ๔๐.๕ และการ ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นประมาณร้อยละ ๖๐ ของมูลค่าการส่งออกรวม ในปี ๒๕๓๙ มีการลงทุนพัฒนานิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมรองรับการลงทุนโดยเอกชนมากขึ้น

จากเดิมมีเพียงเขตอุตสาหกรรมนวนคร สวนอุตสาหกรรมบางกระดี ที่ปทุมธานี สวนอุตสาหกรรม สหพัฒน์ ชลบุรี เช่น นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ที่จังหวัดชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค และสวน อุตสาหกรรมโรจนะ ที่จังหวัดอยุธยา เขตอุตสาหกรรมสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา นิคมอุตสาหกรรม เวลโกรว์ นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ จังหวัดฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง จังหวัดชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง นิคม อุตสาหกรรม ๓๐๔ จังหวัดปราจีนบุรี นิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

ในปี ๒๕๓๖ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ปรับเปลี่ยนนโยบายส่งเสริมการลงทุน ในการให้สิทธิและประโยชน์แก่โครงการลงทุนในเขต ๓ เป็นให้ประโยชน์สูงสุดตามกฎหมายส่งเสริม การลงทุน จากเดิมที่กำหนดแบ่งเขตส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทยเป็น ๓ เขตตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ และมี นโยบายโยกย้ายสถานประกอบการที่ดำเนินการอยู่เดิมในเขต ๑ หรือเขต ๒ ย้ายไปเขต ๓ ผ่อนผัน ให้โครงการลงทุนของต่างชาติทั้งสิ้นในเขต ๓ สามารถจำหน่ายในประเทศได้โดยไม่มีเงื่อนไขการส่งออก **ช่วงเวลาปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมหลังวิกฤติเศรษฐกิจ(๒๕๔๐-๒๕๕๗)**

ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจค่าเงินบาทในปี ๒๕๔๐ ทำให้มีการปิดกิจการ โรงงานหลายแห่ง ประเทศไทยมีนโยบายปรับโครงสร้างการผลิต ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เป็นสินค้าที่มี เทคโนโลยีสูงขึ้น เพื่อปรับปรุงให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้เข้มแข็ง คณะกรรมการส่งเสริมการ ลงทุน ได้ออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนเฉพาะกรณี รวมถึงมีการออกมาตรการเฉพาะสำหรับ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนี้

๑. ให้กิจการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมทุกประเภทสามารถถือหุ้นโดยต่างชาติทั้งสิ้นได้ สำหรับโครงการที่ตั้งในเขต ๓

๒. ให้กิจการผลิตเพื่อการส่งออกขอรับสิทธิยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบมาผลิตเพื่อการ ส่งออกและขอขยายเวลาออกไปได้ตลอดไป เพื่อให้มีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงสามารถส่งออกแข่งขันใน ตลาดโลกได้ ทำให้ยังสามารถดำเนินการผลิตมีการจ้างงานต่อไป และมีการส่งออกเพื่อนำเงินตรา ต่างประเทศเข้ามาแก้ไขภาวะวิกฤติการเงินของประเทศไทยในขณะนั้น

๓. อนุมัติให้เพิ่มกำลังผลิตแก่โครงการที่ได้รับการส่งเสริมตามที่ตรวจสอบพบในชั้นการ ตรวจสอบเปิดดำเนินการ เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องจักรให้เต็มประสิทธิภาพ

๔. ยกเลิกเงื่อนไขสัดส่วนการใช้ชิ้นส่วนในประเทศและเงื่อนไขการส่งออกตามระเบียบ ขององค์การค้าโลกที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ และยกเลิกการควบคุมรุ่นของการผลิตรถยนต์ พร้อม เปิดเสรีในการนำเข้ารถยนต์ใหม่จากต่างประเทศ

๕. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมยานยนต์อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๕.๑ การส่งเสริมการผลิตรถยนต์อเนกประสงค์(IMV International Multipurpose Vehicle)พร้อมการลงทุนในห่วงโซ่การผลิต โดยกำหนดให้มีขนาดการลงทุนใหม่รวมทั้งห่วงโซ่การ ผลิตจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน เพื่อกระตุ้นให้มีเงิน ลงทุนเข้าประเทศไทย แก้ไขปัญหาวิกฤติการเงินของไทยที่ขาดเงินตราต่างประเทศ และส่งเสริมให้

โครงการผลิตรถยนต์ที่มีอยู่แล้วในประเทศไทยสามารถรักษาระดับกำลังผลิตเดิมไว้ได้หรือเพิ่มกำลังผลิต เพื่อให้ยังมีการจ้างงานคนงานไทยต่อไปได้ และมีการเพิ่มการจ้างงานเพิ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงานของแรงงานจากการถูกเลิกจ้างงานในกิจการอื่นๆ

๕.๒ การส่งเสริมการลงทุนผลิตรถยนต์ประหยัดพลังงาน(Eco car)มาตรฐานสากล ซึ่งเป็นการส่งเสริมการลงทุนที่มีการบูรณาการออกมาตรการร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐเป็นครั้งแรก ดังนี้

๕.๒.๑ กรมสรรพสามิต ออกมาตรการลดภาษีสรรพสามิตให้แก่รถยนต์ประหยัดพลังงานที่ผลิตในประเทศไทยจากกิจการที่ได้รับส่งเสริมการลงทุน

๕.๒.๒ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเป็นผู้กำหนดมาตรฐานของรถยนต์ประหยัดพลังงานที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนในการผลิต ให้มีมาตรฐานในระดับสากล ทั้งเรื่องการประหยัดพลังงานที่ต้องใช้น้ำมันไม่เกิน ๕ ลิตรต่อ ระยะทางวิ่ง ๑๐๐ กิโลเมตร มีมาตรฐานด้านการปล่อยไอเสียและด้านความปลอดภัยในระดับสากล และเป็นผู้ตรวจสอบว่าการผลิตของผู้ได้รับการส่งเสริมเป็นไปตามมาตรฐาน และสถาบันยานยนต์พัฒนาบุคลากรสำหรับการผลิตรถยนต์ประหยัดพลังงาน

๕.๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนออกนโยบายการให้สิทธิและประโยชน์สำหรับการผลิตรถยนต์ประหยัดพลังงานและการผลิตชิ้นส่วนสำหรับรถยนต์ประหยัดพลังงาน โดยกำหนดให้แต่ละโครงการต้องมีจำนวนการผลิตจริงไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คันต่อปี ภายใน ๕ ปีนับแต่วันเริ่มผลิตครั้งแรก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในแง่จำนวนในการพัฒนาให้เกิดผู้ผลิตชิ้นส่วนสนับสนุนในประเทศไทย และยังเป็นส่งเสริมให้นักลงทุนตามโครงการต้องผลิตส่งออกไปต่างประเทศ เนื่องจากจำนวนความต้องการของตลาดในประเทศมีน้อยกว่าปริมาณการผลิตที่กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ และกำหนดให้ผู้ลงทุนจะต้องทำการผลิตชิ้นส่วนสำคัญของรถยนต์ในประเทศไทย เพื่อให้ช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุนและเพิ่มมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย

๕.๓ นโยบายส่งเสริมการลงทุนผลิตรถยนต์แบบใหม่ที่ยังไม่เคยผลิตในไทย โดยกำหนดให้แต่ละโครงการต้องมีจำนวนการผลิตจริงไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คันต่อปี ภายใน ๕ ปีนับแต่วันเริ่มผลิตครั้งแรก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในแง่จำนวนในการพัฒนาให้เกิดผู้ผลิตชิ้นส่วนสนับสนุนในประเทศไทย และยังเป็นส่งเสริมให้นักลงทุนตามโครงการต้องผลิตส่งออกไปต่างประเทศ เนื่องจากจำนวนความต้องการของตลาดในประเทศมีน้อยกว่าปริมาณการผลิตที่กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ และกำหนดให้ผู้ลงทุนจะต้องทำการผลิตชิ้นส่วนสำคัญของรถยนต์ในประเทศไทย เพื่อให้ช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุนและเพิ่มมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย

๕.๔ นโยบายส่งเสริมการลงทุนผลิตรถจักรยานยนต์ ๒ ล้อ ขนาดใหญ่ ที่มีขนาดเครื่องยนต์ตั้งแต่ ๒๐๐ ซีซี เป็นต้นไป เพื่อให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ สำหรับจำหน่ายในภูมิภาค โดยกำหนดให้ต้องมีการผลิตชิ้นส่วนสำคัญของรถยนต์ในประเทศไทย

๕.๕ นโยบายส่งเสริมการลงทุนผลิตรถยนต์ประหยัดพลังงาน(Eco Car) ระยะที่ ๒

๖. นโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อเพิ่มความสามารถการผลิตภาคการเกษตร ให้กิจการในประเภทการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรได้รับสิทธิและประโยชน์

๗. นโยบายส่งเสริมการลงทุนของ SMEs ไทย เพื่อส่งเสริมให้ SMEs ปรับปรุงการผลิตให้ทันสมัย มีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น และสามารถผลิตชิ้นส่วนสนับสนุนอุตสาหกรรมหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. นโยบายส่งเสริมการลงทุนผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

๙. นโยบายส่งเสริมการลงทุนระยะยาวของโครงการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสร้างชักรูงให้นักลงทุนวางแผนการลงทุนในประเทศไทยระยะยาว พัฒนาให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตส่งออกในระยะยาว โดยสำนักงานมีข้อผูกพันที่จะให้สิทธิและประโยชน์แก่โครงการลงทุนตั้งแต่โครงการระยะแรกจนระยะสุดท้ายตามที่กำหนด

๑๐. นโยบายชักรูงให้โครงการลงทุนนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในโครงการโดยการให้สิทธิและประโยชน์เพิ่มขึ้นหากมีค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือมีจำนวนการจ้างงานวิศวกรในโครงการตามจำนวนที่กำหนด(S&T Policy)

๑๑. นโยบายส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย(อุตสาหกรรมสนับสนุน)

๒. การส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาค

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้มีแนวนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อผลักดันให้มีการกระจายการลงทุนโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาคต่าง ๆ นอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามแนวคิดการพัฒนาภูมิภาค ที่หากผู้ประกอบการไปลงทุนในส่วนภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นในภูมิภาค ทำให้ประชาชนในภูมิภาคมีรายได้เพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี อยู่ดี มีสุข มากขึ้นตามมา ลดการอพยพทิ้งถิ่นไปสู่เมืองหลวงของประชาชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในมิติพื้นที่ โดยในปี ๒๕๑๕ ได้มีการแก้ไขตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนให้สามารถกำหนดเขตส่งเสริมการลงทุน และให้สิทธิและประโยชน์ที่แตกต่างจากโครงการอื่นได้ โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาคตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ จนถึงปัจจุบัน

นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในห้วงเวลาปี ๒๕๑๖-๒๕๒๐

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกประกาศที่ ๒๘/๒๕๑๖, ๑๘/๒๕๑๙ และ ๒๑/๒๕๑๙ กำหนดให้บางพื้นที่ของประเทศไทยเป็นเขตส่งเสริมการลงทุนสำหรับบางอุตสาหกรรม ดังนี้

1. กำหนดให้บางอำเภอใน ๒๓ จังหวัด ได้แก่ กระบี่ กาญจนบุรี ขอนแก่น ฉะเชิงเทรา ชลบุรี เชียงใหม่ นครปฐม นครราชสีมา พังงาน พิชณุโลก ภูเก็ต ระยอง ลำปาง ลำพูน สงขลา สมุทรสงคราม สระบุรี สุโขทัย อุดรธานี อุบลราชธานี ปทุมธานี และสมุทรปราการ เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมทั่วไป

2. กำหนดท้องที่ทั่วประเทศ ยกเว้นกรุงเทพมหานคร เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนสำหรับกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร ๕ ปี

3. อนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า ค่าประปา เป็น ๒ เท่า
4. อนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิ
5. ลดภาษีเงินได้นิติบุคคลกึ่งหนึ่ง เป็นเวลา ๕ ปี

นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในห้วงเวลาปี ๒๕๒๑-๒๕๒๙

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ทบทวนนโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคที่ออกในปี ๒๕๑๖ และ ๒๕๑๙ เนื่องจากไม่ประสบผลสำเร็จเพราะรัฐไม่สามารถจัดทำโครงสร้างพื้นฐานรองรับการลงทุนได้ทั่วถึง จึงเปลี่ยนแนวคิดให้พื้นที่เขตส่งเสริมการลงทุนแคบลง และพยายามให้นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมเป็นศูนย์กลางของเขตส่งเสริมการลงทุนในภูมิภาคนั้น ๆ จึงออกประกาศยกเลิกนโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเดิมและกำหนดนโยบายใหม่ ตามประกาศที่ ๓๖/๒๕๒๑ เลือกลงเขตที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาอุตสาหกรรมและกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

1. กำหนดเขตส่งเสริมการลงทุน ๔ เขต ดังนี้
  - เขต ๑ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน (และในปี ๒๕๒๖ ได้เพิ่มอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก)
  - เขต ๒ อำเภอเมือง อำเภอปักธงชัย และอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อำเภอเมืองและอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
  - เขต ๓ อำเภอเมืองและอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
  - เขต ๔ อำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. กำหนดนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมทุกแห่งถือเป็นเขตส่งเสริมการลงทุน
3. ให้สิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุน โดยมีรายละเอียด ตามตารางที่ ๒-๑

ตารางที่ ๒-๑ สิทธิและประโยชน์สำหรับกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ที่ ๓๖/๒๕๒๑ สำหรับคำขอรับการส่งเสริมที่ยื่นระหว่างปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๙

เขตส่งเสริมการ ลงทุน	ปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๕	ปี ๒๕๒๖ - ๒๕๒๙
๑,๒	<ul style="list-style-type: none"> ● ลดหย่อนภาษีการค้ำร้อยละ ๕๐ ห้าปี(หากภาษีการค้ำสูงกว่าร้อยละ ๒๕ อาจลดหย่อนให้มากกว่านี้) ● ได้รับสิทธิตามข้อใดข้อหนึ่งตามแต่จะเลือก ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๑. ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ ห้าปี หรือ ๒. หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ๒ เท่า แปรปีหรือ ๓. หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ ๑๐ สิบบปี 	<ul style="list-style-type: none"> ● ลดหย่อนภาษีการค้ำร้อยละ ๗๕ สามปีแรก และร้อยละ ๕๐ สำหรับ สองปีถัดไป ● ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ ห้าปี
๓,๔	<ul style="list-style-type: none"> ● ลดหย่อนภาษีการค้ำร้อยละ ๗๕ ห้าปี(หากภาษีการค้ำสูงกว่าร้อยละ ๑๒ อาจลดหย่อนให้มากกว่านี้) ● ได้รับสิทธิตามข้อใดข้อหนึ่งตามแต่จะเลือก ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๑. ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ ห้าปี หรือ ๒. หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ๒ เท่า สิบบปีหรือ ๓. หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ ๒๐ สิบบปี 	<ul style="list-style-type: none"> ● ลดหย่อนภาษีการค้ำร้อยละ ๗๕ สามปีแรก และร้อยละ ๕๐ สำหรับ สองปีถัดไป ● ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ ห้าปี
นิคมหรือเขต อุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● ลดหย่อนภาษีการค้ำร้อยละ ๕๐ ห้าปี(หากภาษีการค้ำสูงกว่าร้อยละ ๒๕ อาจลดหย่อนให้มากกว่านี้) ● ได้รับสิทธิตามข้อใดข้อหนึ่งตามแต่จะเลือก ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๔. ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ ห้าปี หรือ ๕. หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ๒ เท่า แปรปีหรือ หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ ๑๐ สิบบปี 	<ul style="list-style-type: none"> ● ลดหย่อนภาษีการค้ำร้อยละ ๕๐ สามปีแรก ● ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ ห้าปี หากตั้งกิจการนอก กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม ในกรณีใดกรณีหนึ่งได้แก่ มีเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่ต่ำกว่า ๓๐ ล้านบาท, จ้างงานไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ คน, นำเข้าเงินตราต่างประเทศสุทธิไม่ต่ำกว่าปีละ ๑ ล้านเหรียญสหรัฐ, ใช้ผลผลิตเกษตรในประเทศ เป็นวัตถุดิบสำคัญและส่งออกไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ หรือ เป็นโครงการที่คณะกรรมการให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

ที่มา: แนวทางส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค ของนายจักรมณต์ ฝาสุกวงษ์ วปอ รุ่นที่ ๒๕๓๙

นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในห้วงเวลา ๒๕๓๐-๒๕๓๒

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในสมัยนายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ทบทวนมาตรการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคอีกครั้งเนื่องจากพบว่าไม่ค่อยประสบความสำเร็จมากนักอีกเช่นกัน และเห็นว่าที่กำหนดเขตส่งเสริมการลงทุนไว้เพียง ๘ จังหวัดนั้นน้อยเกินไป จึงปรับปรุงการให้สิทธิและประโยชน์ใหม่ ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๒/๒๕๓๐ (มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๐) โดยกำหนดให้ท้องที่ทุกจังหวัดนอกจาก กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนครปฐม เป็นเขตส่งเสริมการลงทุน แต่ไม่รวมพื้นที่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและแหลมฉบัง และให้พิจารณาการให้สิทธิและประโยชน์ดังนี้

๑.โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ดังนี้

๑.๑ ไม่ให้ได้รับการยกเว้นภาษีอากรเครื่องจักร เว้นแต่ เป็นกิจการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ หรือ ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมหรือพื้นที่เขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

๑.๒ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๓ ปี ทั้งนี้จะต้องเป็นโครงการที่มีคุณสมบัติอย่างน้อยสองข้อในสามข้อดังต่อไปนี้ (๑)ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๒)ประหยัดหรือนำเข้าเงินตราต่างประเทศสุทธิไม่ต่ำกว่าปีละ ๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (๓)จ้างคนงานที่ทำงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน

๒.โครงการที่สถานประกอบการหรือโรงงานตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรีและนครปฐม ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ดังนี้

๒.๑ ให้ได้รับลดหย่อนภาษีอากรเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เว้นแต่ เป็นกิจการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ หรือ ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมหรือพื้นที่เขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ให้ได้รับยกเว้นภาษีอากรเครื่องจักร

๒.๒ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๓ ปี และให้ได้รับยกเว้นเพิ่มขึ้นอีก ๑ ปี ในแต่ละกรณีต่อไปนี้ (๑)ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๒)เป็นกิจการเกษตรหรือส่งเสริมให้ใช้ผลผลิตเกษตรในประเทศหรือใช้ผลผลิตเกษตรในประเทศเป็นวัตถุดิบสำคัญหรือใช้วัสดุและชิ้นส่วนในประเทศ เป็นมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของมูลค่าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนทั้งสิ้น (๓)จ้างคนงานที่ทำงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน แต่ทั้งนี้ระยะเวลายกเว้นภาษีเงินได้รวมกันต้องไม่เกิน ๕ ปี

๓.โครงการที่มีสถานประกอบการหรือตั้งโรงงานในเขตส่งเสริมการลงทุน ให้พิจารณาการให้สิทธิและประโยชน์ดังนี้

๓.๑ กำหนดให้มีกิจการเป้าหมาย ได้แก่ กิจการผลิตเพื่อการส่งออก กิจการเกษตรหรือส่งเสริมให้ใช้ผลผลิตทางการเกษตรในประเทศ หรือ ใช้ผลผลิตทางการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติในประเทศเป็นวัตถุดิบ กิจการผลิตผลิตภัณฑ์วิศวกรรมและกิจการอื่นที่คณะกรรมการเห็นว่ามีความสำคัญเป็นพิเศษแก่เศรษฐกิจและสังคม

๓.๒ สำหรับกิจการเป้าหมาย ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ดังนี้

๓.๒.๑ ให้ได้รับยกเว้นภาษีอากรเครื่องจักร

๓.๒.๒ ให้ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้าร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตจำหน่ายในประเทศเป็นเวลา ๑ ปี

๓.๒.๓ ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับการผลิตเพื่อส่งออก เป็นเวลา ๕ ปี

๓.๒.๔ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา ๔ ปี และให้ได้รับยกเว้นเพิ่มขึ้นอีก ๑ ปี ในแต่ละกรณีต่อไปนี้

ก) ประหยัดหรือนำเข้าเงินตราต่างประเทศสุทธิไม่ต่ำกว่าปีละ ๑ ล้านบาทหรือเหรียญสหรัฐ

ข) เป็นกิจการเกษตรหรือส่งเสริมให้ใช้ผลผลิตเกษตรในประเทศหรือใช้ผลผลิตเกษตรในประเทศเป็นวัตถุดิบสำคัญหรือใช้วัสดุและชิ้นส่วนในประเทศ เป็นมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนทั้งสิ้น

ค) จ้างคนงานที่ทำงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน

ง) เป็นโครงการที่คณะกรรมการให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

แต่ทั้งนี้รวมกันแล้ว ระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องไม่เกิน ๘ ปี

๓.๒.๕ ให้ได้รับลดหย่อนภาษีการค้าสำหรับการขายผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลร้อยละ ๙๐ ของอัตราปกติเป็นเวลา ๕ ปีนับแต่วันเริ่มมีรายได้

๓.๒.๖ ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติเป็นเวลา ๕ ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

๓.๓ สำหรับกิจการที่ไม่ใช่กิจการเป้าหมาย ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

๓.๓.๑ ให้ได้รับยกเว้นภาษีอากรเครื่องจักร

๓.๓.๒ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา ๔ ปี และให้ได้รับยกเว้นเพิ่มขึ้นอีก ๑ ปี ในแต่ละกรณีต่อไปนี้

ก) ประหยัดหรือนำเข้าเงินตราต่างประเทศสุทธิไม่ต่ำกว่าปีละ ๑ ล้านบาทหรือเหรียญสหรัฐ

ข) เป็นกิจการเกษตรหรือส่งเสริมให้ใช้ผลผลิตเกษตรในประเทศหรือใช้ผลผลิตเกษตรในประเทศเป็นวัตถุดิบสำคัญหรือใช้วัสดุและชิ้นส่วนในประเทศ เป็นมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนทั้งสิ้น

ค) จ้างคนงานที่ทำงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน

ง) เป็นโครงการที่คณะกรรมการให้ความสำคัญเป็นพิเศษ แต่ทั้งนี้รวมกันแล้ว ระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลต้องไม่เกิน ๘ ปี

จ) ให้ได้รับลดหย่อนภาษีการค้าสำหรับการขายผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลร้อยละ ๙๐ ของอัตราปกติเป็นเวลา ๕ ปีนับแต่วันเริ่มมีรายได้

ฉ) ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ ของอัตราปกติเป็นเวลา ๕ ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล **นับเป็นการเริ่มนโยบายแรกที่แบ่งประเทศไทยเป็น ๓ เขต ตามระยะทางที่ห่างไกลจากเมืองหลวง คือ กรุงเทพมหานคร แต่ยังไม่ได้กำหนดเรียกชื่อ เขต ๑ เขต ๒ เขต ๓ ในนโยบาย** และเพื่อเป็นการชักจูงการลงทุนนักลงทุนไทยในภูมิภาคต่างจังหวัดมีการลงทุนในท้องถิ่นของตน โดยทำการประชาสัมพันธ์ให้ทราบข่าวสารโอกาสการลงทุน และสิทธิประโยชน์ที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้แก่นักลงทุนในพื้นที่ต่างจังหวัดในเขต ๓ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้จัดตั้งสำนักงานในภูมิภาคขึ้น โดยระยะแรกในปี ๒๕๓๑ และ ๒๕๓๒ ได้เปิดสำนักงานที่ จังหวัด นครราชสีมา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดเชียงใหม่

นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในห้วงเวลา ๒๕๓๒-๒๕๓๕

ในช่วงปี ๒๕๓๒ มีการประกาศแก้ไขนโยบายส่งเสริมการลงทุนในการปรับปรุงเขตพื้นที่การส่งเสริม จากประกาศที่ ๒/๒๕๓๐ เพื่อให้มีการกระจายการลงทุนไปต่างจังหวัดที่ห่างไกล กรุงเทพมหานครมากขึ้น ดังนี้

เขต ๑ จำนวน ๖ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี ปทุมธานี และ นครปฐม (เขต ๑ และ เขต ๒ เดิมตามประกาศที่ ๒/๒๕๓๐)

เขต ๒ จำนวน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ สมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

เขต ๓ จำนวน ๕๗ จังหวัดที่เหลือ(ขณะนั้นมี ๗๓ จังหวัด) และพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

อย่างไรก็ตามนโยบายที่ได้ปรับปรุงใหม่ ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จที่จะทำให้มีการลงทุนไปภูมิภาคมากนัก เนื่องด้วยการสิทธิและประโยชน์มีความซับซ้อนมาก ขึ้นอยู่กับหลายเงื่อนไขและบางกิจการก็สามารถได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีได้เท่ากับการไปตั้งในเขต ๓ แม้ว่าจะตั้งโรงงานอยู่รอบกรุงเทพมหานคร

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในปี ๒๕๓๓ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ จึงได้ปรับปรุงนโยบายอีกครั้ง เพื่อให้มีความชัดเจนว่านักลงทุนที่ไปลงทุนในเขต ๓ ต้องได้รับสิทธิและประโยชน์มากกว่าในเขต ๑ โดยยกเลิกเงื่อนไขการดำเนินการที่จะให้กิจการในเขต ๒ สามารถได้รับสิทธิเพิ่มขึ้น ได้แก่ เงื่อนไขการจ้างแรงงาน เงื่อนไขการส่งออก เงื่อนไขการประหยัดและแสวงหาเงินตราต่างประเทศ โดยยังคงใช้การแบ่งเขตเหมือนเดิม และยังคงหลักการจูงใจให้การลงทุนไปอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม ให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมมากกว่าโครงการนอกนิคมอุตสาหกรรม ๒ ปี และ ในปี ๒๕๓๕ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เปิดสำนักงานในภูมิภาคใหม่ที่จังหวัดชลบุรี โดยตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง เพื่อช่วยในการส่งเสริมการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้บริการนำเข้าและส่งออกที่ทำเรือแหลมฉบังที่เพิ่งเปิดดำเนินการ

นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในห้วงเวลา ๒๕๓๖-๒๕๕๗

ในปี ๒๕๓๖ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในรัฐบาลนายชวน หลีกภัยได้พิจารณาปรับปรุงนโยบายอีกครั้ง เพื่อให้มีแรงจูงใจชักจูงให้เกิดโครงการลงทุนในพื้นที่เขต ๓ อย่างจริงจังมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาแม้มีโครงการลงทุนในเขต ๓ มากขึ้น แต่ก็ยังคงมีการลงทุนในเขต ๑ และเขต ๒ ด้วยในจำนวนโครงการพอกๆกัน รัฐบาลมีนโยบายที่จะผลักดันให้โครงการลงทุนไปเขต ๓ เป็นส่วนใหญ่ จึงได้ทำการปรับปรุงนโยบายปี ๒๕๓๓ ที่ออกโดยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ใหม่โดยยังคงหลักการแบ่งพื้นที่เป็น ๓ เขตตามเดิม แต่เปลี่ยนการให้สิทธิและประโยชน์ในเขต ๓ ได้สิทธิและประโยชน์สูงสุดเท่าที่กฎหมายส่งเสริมการลงทุนขณะนั้นมี ได้แก่ ให้ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในหรือนอกนิคมอุตสาหกรรม ให้ลดหย่อนภาษีเงินได้ร้อยละ ๕๐ อีก ๕ ปีนับจากวันที่สิ้นสุดเวลายกเว้นภาษีเงินได้ และให้ได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าร้อยละ ๗๕ ของอัตราปกติสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเฉพาะรายการที่ไม่มีผลิตในประเทศไทย เพิ่มประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมในเขต ๓ โดยไม่มีเงื่อนไขการส่งออก กำหนดขนาดการลงทุนขั้นต่ำลงเหลือเพียงไม่น้อยกว่า ๑ ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและเงินทุนหมุนเวียนทุกประเภทกิจการ จากเดิมจะกำหนดขนาดการลงทุนตามแต่ประเภทกิจการที่จะลงทุน ผ่อนผันให้ต่างชาติสามารถถือหุ้นทั้งสิ้นได้โดยไม่มีเงื่อนไขการส่งออก(โดยจะพิจารณาเป็นรายๆไป) และออกมาตรการส่งเสริมให้กิจการที่ดำเนินการอยู่แล้วมีโรงงานในเขต ๑ ย้ายโรงงานไปประกอบกิจการในเขต ๒ หรือเขต ๓ และเขต ๒ ย้ายไปเขต ๓ โดยจะให้ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ ๓ ปี กรณีเขตหนึ่งย้ายไปเขต ๒ ๗ ปี กรณีจากเขต ๑ ย้ายไปเขต ๒ ในนิคมอุตสาหกรรม และ ๘ ปี กรณีจากเขต ๑ หรือ เขต ๒ ย้ายไปเขต ๓ ทั้งนี้ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๒/๒๕๓๖ นอกจากนั้นเพื่อเป็นการชักจูงการลงทุนไปยังเขต ๓ รัฐบาลยังได้กำหนดให้หน่วยงานต่างๆให้การสนับสนุน เช่น การไฟฟ้าภูมิภาคเร่งรัดการติดตั้งไฟฟ้าให้เร็วขึ้นเป็นกรณีพิเศษและลดอัตราค่าไฟฟ้าสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในเขต ๓ ธนาคารแห่งประเทศไทยสนับสนุนดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ที่ปล่อยกู้แก่กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในเขต ๓ เป็นต้น

นอกเหนือจากนโยบายส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาค และการเปิดสำนักงานภูมิภาคในภาคต่างๆของไทยดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้มีโครงการลงทุนในภูมิภาค สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนโดยนายสถาพร กวิตานนท์ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในขณะนั้น ยังได้ริเริ่มจัดงานแสดงสินค้าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่มีส่วนการแสดงสินค้าทั้งในอาคาร และนอกอาคารขึ้นเป็นครั้งแรกของประเทศไทย ที่บริเวณที่ดินของท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จ.ชลบุรี เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักลงทุนรับทราบว่า มีท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง ซึ่งเป็นท่าเรือน้ำลึกแห่งใหม่ของไทยได้เปิดดำเนินการแล้ว และมีนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ตั้งอยู่ใกล้ๆท่าเรือดังกล่าวรองรับการลงทุนของนักลงทุน ซึ่งในขณะนั้นมีนิคมอุตสาหกรรมที่อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเพียงไม่กี่แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

สวนอุตสาหกรรมสหพัฒน์ จังหวัดชลบุรี นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง

นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในห้วงเวลา ปี ๒๕๕๘ – ปัจจุบัน

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้พิจารณาในช่วงเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยเริ่มมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศลดลง ทำให้การส่งออกของประเทศมีอัตราการขยายตัวน้อยและบางปีเกิดการถดถอยลงกว่าเดิม เนื่องจากอุตสาหกรรมในประเทศยังเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลักมากกว่าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต ไม่มีโครงการลงทุนใหม่ๆที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในประเทศไทย ในขณะที่มีประเทศพัฒนาใหม่มีนักลงทุนสนใจไปลงทุนมากกว่าทำให้มีประเทศผู้ส่งออกรายใหม่มาแข่งขันในตลาดโลกซึ่งประเทศเหล่านั้นมีค่าแรงงานที่ถูกกว่า แม้ประสิทธิภาพการผลิตจะยังสู้ประเทศไทยไม่ได้ แต่สินค้าที่ผลิตออกสู่ตลาดโลกก็ยังมีราคาที่ถูกกว่าสินค้าจากประเทศไทย ประกอบกับช่วงเวลาที่ผ่านมามีเศรษฐกิจโลกส่วนใหญ่อยู่ในระยะไม่ดีขึ้นจึงมีกำลังซื้อที่ลดน้อยลง จึงทำให้การแข่งขันของสินค้าในตลาดโลกยิ่งมากขึ้น จึงทำให้ประเทศไทยเริ่มส่งออกแข่งขันไม่ได้ และประเทศไทยมีการทำวิจัยและพัฒนาน้อย ทำให้ไม่ค่อนมีนวัตกรรมใหม่ๆออกไปขายในตลาดโลก ดังนั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงได้ทบทวนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนใหม่ ยกเลิกการส่งเสริมการลงทุนแบบที่ให้สิทธิและประโยชน์ตามที่ตั้งของกิจการแบบเดิมที่แบ่งเป็น เขต ๑-๒-๓ ที่ทำตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ และมีการปรับปรุงมาบ้าง เปลี่ยนเป็นให้สิทธิและประโยชน์ตามระดับเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต จึงกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่ ดังนี้

๑. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. ส่งเสริมกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการประหยัดพลังงานหรือใช้พลังงานทดแทน เพื่อการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน

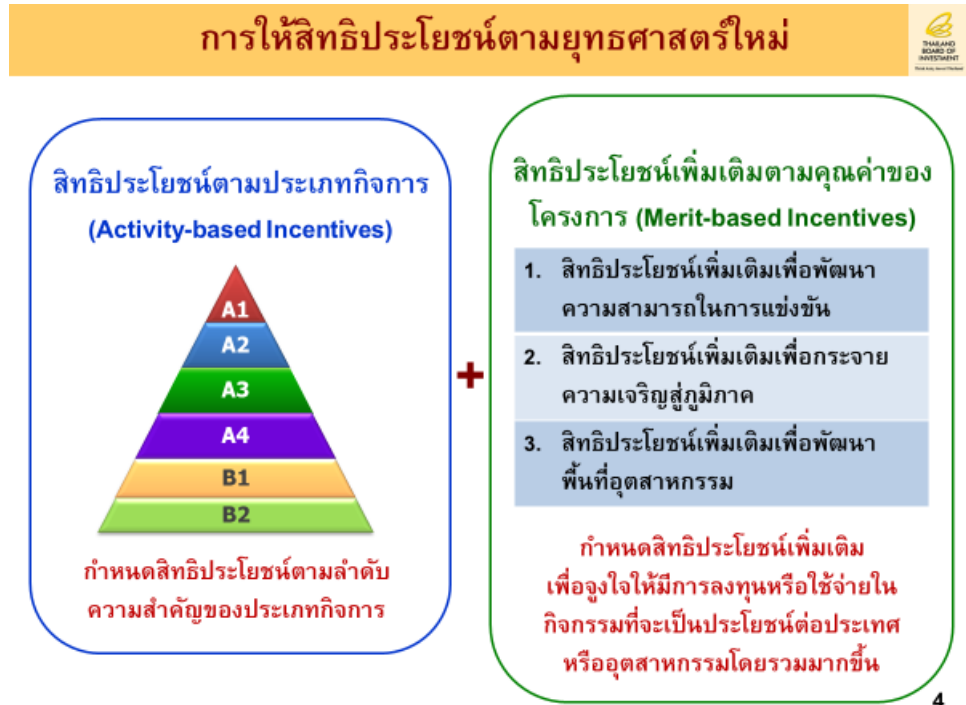
๓. ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของการลงทุน (Cluster) ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่า

๔. ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นที่เกื้อกูลต่อการสร้างความมั่นคงในพื้นที่

๕. ส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดน ทั้งในและนอกนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

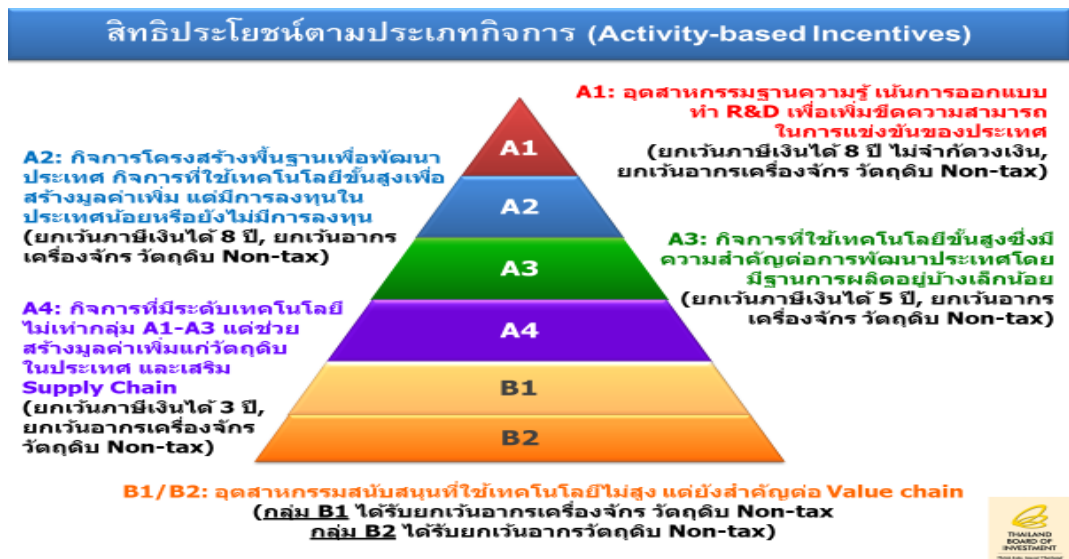
๖. ส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทย และเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก

และกำหนดวิธีการให้สิทธิและประโยชน์แก่กิจการที่ขอรับส่งเสริมตามแนวคิด ดังแผนภาพที่ ๒-๒ และ ๒-๓ โดยจะให้สิทธิและประโยชน์แก่กิจการใช้เทคโนโลยีสูงมากกว่ากิจการที่ทำอยู่แล้วทั่วไป แผนภาพที่ ๒-๒ การให้สิทธิและประโยชน์ตามยุทธศาสตร์ใหม่

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

แผนภาพที่ ๒-๓ แนวคิดลักษณะประเภทกิจการตามสิทธิและประโยชน์รูปแบบต่าง ๆ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

โดยในส่วนของ การส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาค มีมาตรการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้
 ๑. การลงทุนในพื้นที่ ๒๐ จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่ำ ได้แก่ กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครพนม น่าน บึงกาฬ บุรีรัมย์ แพร่ มหาสารคาม มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สระแก้ว สุโขทัย สุรินทร์ หนองบัวลำภู อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ ที่จะให้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่ม ๓ ปี หากเป็นกลุ่ม A1 และ A2 ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปีอยู่แล้ว จะให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ เพิ่มเติมอีก ๕ ปีหลังจากสิ้นสุดสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว

๒. การลงทุนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ (หมายถึง จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล และ ๔ อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพา) ให้สิทธิและประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ลดหย่อนอากรขาเข้าร้อยละ ๗๕ สำหรับวัตถุดิบนำเข้ามาผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นเวลา ๕ ปี ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปีโดยไม่จำกัดวงเงินภาษีเงินได้ และลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ เพิ่มเติมอีก ๕ ปี หลังจากสิ้นสุดสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว พร้อมทั้งให้ยกเว้นภาษีเงินได้ โยกำหนดเงื่อนไขการลงทุนขั้นต่ำ ๕๐๐,๐๐๐ บาท อนุญาตให้นำเครื่องจักรใช้แล้วในประเทศมาใช้ในโครงการได้ มีมูลค่าไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท แต่ต้องลงทุนเครื่องจักรใหม่มีมูลค่าไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ ของเครื่องจักรใช้แล้ว และกรณีมีเป็นผู้ประกอบการรายเดิมที่ได้รับส่งเสริมอยู่แล้ว หรือไม่ได้รับส่งเสริมก็ได้ ตั้งอยู่ในพื้นที่อื่นหรือในพื้นที่ชายแดนใต้ก็ได้ ทั้งนี้จะต้องเป็นประเภทกิจการที่อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริมการลงทุน จะให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแก่กิจการเดิมเป็นเวลา ๓ ปี โดยวงเงินภาษีที่ได้รับยกเว้นร้อยละ ๑๐๐ ตามเงินลงทุนของโครงการใหม่ในเขตชายแดนใต้)

๓. การลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ ๑.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก (พื้นที่ ๑๔ ตำบล ในอำเภอแม่สอด อำเภอพบพระและอำเภอแม่ระมาด) ๒.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร (พื้นที่ ๑๑ ตำบลใน ๓ อำเภอ) ๓.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว (พื้นที่ ๔ ตำบล ในอำเภออรัญประเทศและอำเภอวัฒนานคร) ๔.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด (พื้นที่ ๓ ตำบลของอำเภอคลองใหญ่) ๕.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา (พื้นที่ ๔ ตำบลของอำเภอสะเดา) ๖.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย (พื้นที่ ๒๑ ตำบล ใน ๓ อำเภอ) ๗.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดหนองคาย (พื้นที่ ๑๓ ตำบล ในอำเภอเมืองและอำเภอสระใคร) ๘.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนครพนม (พื้นที่ ๑๓ ตำบล ในอำเภอเมืองและอำเภอท่าอุเทน) ๙.เขตเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี (พื้นที่ ตำบลแก่งเสี้ยนและตำบลบ้านเก่า ในอำเภอเมือง) และ ๑๐.เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส (พื้นที่ ๕ ตำบลใน ๕ อำเภอ) ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้เพิ่มขึ้นอีก ๓ ปี จากนโยบายปกติ แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน ๘ ปี หากได้รับ ๘ ปีอยู่แล้วให้ได้รับลดหย่อนร้อยละ

๕๐ เพิ่มอีก ๕ ปี แต่กรณีเป็นกิจการเป้าหมายของเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนั้น ๆ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปีและลดหย่อนร้อยละ ๕๐ เพิ่มอีก ๕ ปี

นอกเหนือจากนโยบายส่งเสริมการลงทุนเป็นการทั่วไปตามยุทธศาสตร์ใหม่ นโยบายส่งเสริมการลงทุนพื้นที่ภาคใต้ และนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดชายแดนแล้ว ในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนยังมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนเป็นการเฉพาะเรื่อง ดังนี้

๑. นโยบายส่งเสริมการผลิตรถยนต์ไฟฟ้า ที่มีความร่วมมือในการออกนโยบายร่วมกับกรมสรรพสามิต โดยกรมสรรพสามิตจะลดภาษีสรรพสามิตให้กับรถยนต์ไฟฟ้าที่ผลิตภายใต้โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

๒. นโยบายส่งเสริมการแพทย์ครบวงจร(Medical Hub)

๓. นโยบายส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยี

๔. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

แนวคิดเกี่ยวกับการแข่งขันของอุตสาหกรรมกับการลงทุนในภูมิภาค

(อ้างอิงจากหนังสือ Gemba Kaizen ของ Masaaki Imai ผู้เชี่ยวชาญด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตที่มีชื่อเสียงในวงการอุตสาหกรรม)

ระบบการผลิต คือ ขบวนการทำงานและขั้นตอนต่าง ๆ ที่นำมาใช้กับการผลิตสินค้า รวมถึงรูปแบบ วิธีการต่าง ๆ ของกระบวนการผลิตที่ใช้ในการการผลิต ทั้งการวางแผนการผลิต, การควบคุมการผลิต, การวิเคราะห์การผลิต, การควบคุมวัตถุดิบในการผลิต เป็นต้น การมีระบบการผลิตที่ดีจะทำให้กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์มีประสิทธิภาพสูง การสูญเสียน้อย , ระยะเวลาในการผลิตที่รวดเร็ว มีต้นทุนการผลิตต่ำ และสามารถส่งมอบสินค้าได้ตามข้อกำหนดของลูกค้า หรือ QCD

Q = Quality หมายถึง “ผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณภาพดี” ตรงกับความต้องการของลูกค้า ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีคุณภาพที่สูงเสมอไป ขึ้นอยู่กับความพอใจของลูกค้าเมื่อเปรียบเทียบกับระดับราคา และสามารถส่งมอบได้ในปริมาณและเวลาที่กำหนด

C = Cost หมายถึง มีต้นทุนในการผลิตและขนส่งต่ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันและโอกาสในการขาย สามารถมีราคาที่ต่ำกว่าคู่แข่ง โดยยังมีคุณภาพของสินค้าตามที่ลูกค้าต้องการหรือดีกว่า

D = Delivery หมายถึง “การส่งมอบงานต้องทันตามกำหนด” ภายใต้อุปกรณ์และปริมาณที่ลูกค้าต้องการ ส่งมอบภายในเวลา ณ สถานที่ที่ลูกค้ากำหนด

ซึ่งการที่จะผลิตสินค้าให้ได้ประสิทธิภาพที่ดีทั้งQCD แล้ว เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของลูกค้าเหนือคู่แข่ง จำเป็นต้องอาศัยระบบการผลิตที่ดีด้วย การที่จะเลือกระบบการผลิตมาใช้ให้เหมาะสมกับงานนั้นก็เป็นสิ่งสำคัญเพราะว่าไม่มีระบบใดที่ดีที่สุด มีเพียงระบบที่เหมาะสมกับงานนั้นๆ

ที่สุด ซึ่งระบบการผลิตที่ดีเหมาะสม ในการดำเนินการผลิตหรือบริการ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยในการดำเนินการที่ดี ดังนี้

Machine: มีเครื่องจักรอุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีการผลิตที่ดี สามารถทำการผลิตหรือบริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเหนือคู่แข่ง จากการจัดหาได้ในราคาที่เหมาะสม

Material: มีวัตถุดิบที่ดีมีคุณภาพในราคาที่ถูกลงกว่าคู่แข่งใช้ในการผลิตให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ

Money: มีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำเพื่อให้มีต้นทุนการผลิตหรือการให้บริการที่ต่ำกว่าคู่แข่ง

Man: มีบุคลากรที่มีคุณภาพดี มีทักษะสูงเหมาะสมกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตหรือบริการ ที่เพียงพอ ช่วยให้การดำเนินการของนักลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ การดำเนินกิจการมีกำไร

ซึ่งโดยรวมแล้ว การจะให้ได้มาซึ่ง Machine Material รวมถึง Money ที่ดีมีคุณภาพ และราคาถูกลงกว่าคู่แข่ง ก็เกิดจากการมี บุคลากร(Man)ที่มีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถในการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถจัดหาเครื่องจักร แหล่งเทคโนโลยี วัตถุดิบ และแหล่งการเงิน ทำให้มีกระบวนการผลิตหรือให้บริการที่สามารถส่งมอบสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพเป็นไปตามที่ลูกค้าต้องการ หรือเหนือกว่าความต้องการของลูกค้า ในราคาต้นทุนที่ต่ำกว่าคู่แข่ง ทั้งนี้ รวมถึงต้นทุนในการขนส่งที่ต่ำ ที่จะทำให้ลูกค้าได้สินค้าหรือบริการนั้นตามปริมาณ ในสถานที่ที่ลูกค้ากำหนด ด้วยราคาที่ใช้จ่ายที่ต่ำกว่าคู่แข่ง จึงจะสามารถมีการแข่งขันให้ธุรกิจสามารถดำเนินการไปได้

ดังนั้น ในการที่จะส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในท้องถิ่นภูมิภาคที่ต้องการนั้น ท้องถิ่นหรือภูมิภาคนั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยในการผลิตหรือการให้บริการ ที่ทำให้มีราคาต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่งในพื้นที่อื่น ๆ จึงจำเป็นต้องมีปัจจัยการผลิตในบางประการที่โดดเด่น ทำให้กิจการสามารถดำเนินธุรกิจได้ มีกำไรเกิดขึ้นได้ดีกว่าภูมิภาคอื่น และเป็นไปโดยยั่งยืนในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากมีทำเลที่ตั้งห่างไกลจากลูกค้า หรือท่าเรือ/สนามบินที่ใช้ในการส่งออก การมีปัจจัยด้านอื่นที่โดดเด่นที่จะสนับสนุนให้ต้นทุนการผลิตหรือการให้บริการแก่ลูกค้าโดยรวมของนักลงทุน จึงจะสามารถดึงดูดการลงทุนเข้าไปสู่ภูมิภาคนั้น ๆ ได้ เช่น มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ มีหน่วยงานในท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านต่างๆทำให้เกิดการสะดวกในการดำเนินธุรกิจไม่เป็นภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น มีการขนส่งที่มีคุณภาพต้นทุนต่ำสะดวกสบาย เป็นต้น

งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนายจักรมณต์ ฝาสุกวณิช รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ในหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๓๙ ปีการศึกษา ๒๕๓๙ - ๒๕๔๐ เรื่อง การส่งเสริมการลงทุนเพื่อกระจายไปสู่ภูมิภาค พบว่าผลของนโยบายส่งเสริมการลงทุนในช่วงที่

ผ่านมาตั้งแต่เริ่มมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคในปี ๒๕๑๕ ถึง ปี ๒๕๓๙ ที่ผู้วิจัยทำการศึกษาพบว่า

๑. ในระยะแรกช่วงปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๙ ยังไม่ค่อยมีความชัดเจนว่านโยบายบังเกิดผล แต่ก็ช่วยให้มีการไปลงทุนในภูมิภาคบ้าง แต่ส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวรอบๆ กรุงเทพมหานคร

๒. ในช่วงปี ๒๕๓๐ ที่มีนโยบายเป็น เขต ๑ - ๓ แล้ว ถึงปี ๒๕๓๕ ผลของนโยบายได้รับการตอบสนองจากนักลงทุนนับว่าเป็นที่น่าพอใจ โดยมีโครงการลงทุนในเขต ๓ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนสัดส่วนการลงทุนในเขต ๓ ในปี ๒๕๓๑ เป็นร้อยละ ๓๑.๗

๓. ตั้งแต่หลังปี ๒๕๓๖ ที่มีการปรับปรุงนโยบายให้มีการลงทุนไปยังเขต ๓ โดยมีการให้สิทธิและประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างมาก และรัฐบาลได้มีนโยบายให้หน่วยงานอื่นออกมาตรการการบูรณาการสนับสนุนด้วย ผลออกมาว่านักลงทุนตอบสนองนโยบายอย่างน่าพอใจ โดยในปี ๒๕๓๙ มีโครงการลงทุนในเขต ๓ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๔.๘ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๓๑ ที่มีสัดส่วนในเขต ๓ ร้อยละ ๓๑.๗ ในขณะที่โครงการลงทุนในเขต ๑ พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๕ จังหวัด ก็มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ ๔๔.๖ ในปี ๒๕๓๑ ลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๑๒.๑ ในปี ๒๕๓๙

๔. อย่างไรก็ตามพบว่าแม้การลงทุนไปยังเขต ๓ เพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังกระจุกตัวอยู่ในเมืองหลัก ที่มีความพร้อมในการลงทุน โดยพบว่าโครงการลงทุนในเขต ๓ นั้น ร้อยละ ๖๐ กระจุกตัวอยู่ใน ๗ จังหวัด ได้แก่ ระยอง นครราชสีมา สงขลา เชียงใหม่ ลำพูน ปราจีน และลพบุรี

๕. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการตั้งโรงงานในภูมิภาคพบว่า จำแนกออกได้ ๕ ประการ คือ (๑)สิทธิและประโยชน์ด้านส่งเสริมการลงทุน (๒)โครงสร้างพื้นฐาน (๓)การสนับสนุนทางการเงิน (๔)สภาพแวดล้อม และ(๕)การกระจุกตัวของโรงงานในพื้นที่นั้น ซึ่งปัจจัยแต่ละประเภทจะมีผลต่อการลงทุนแตกต่างกันไป เช่น นักลงทุนต่างชาติจะสนใจการสนับสนุนการเงินในลักษณะดอกเบี้ยต่ำค่อนข้างน้อย ขณะที่นักลงทุนไทยให้ความสำคัญกับปัจจัยนี้อย่างมาก ในขณะที่เดียวกันนักลงทุนต่างชาติจะให้ความสำคัญกับปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องความพร้อมของนิคมอุตสาหกรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า จากประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ผ่านมาสรุปได้ว่า มาตรการส่งเสริมการลงทุนมีลักษณะค่อนข้างพิเศษ คือ ไม่มีผลมากนักในระยะสั้นหากปัจจัยอื่น ๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม นิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ ไม่พร้อม แต่ก็ไม่ใช่ว่ามาตรการส่งเสริมการลงทุนต้องดำเนินการหลังปัจจัยอื่น ๆ เสมอไป แต่น่าจะมีบทบาทนำมาตรการอื่นๆด้วยซ้ำ ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาในท้องที่ต่าง ๆ เนื่องจากมีข้อได้เปรียบหลายประการ

ประการแรก คล่องตัวในการใช้และสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย

ประการที่สอง เป็นมาตรการที่เน้นส่งเสริมบทบาทเอกชนมากกว่าจะเป็นการดำเนินการลงทุนของรัฐบาล

ประการที่สาม มาตรการส่งเสริมการลงทุนจะกระตุ้นให้มีการตั้งนิคมอุตสาหกรรมโดยเอกชนเพื่อสนองต่อความต้องการของการตั้งโรงงานในเขตที่กำหนดเป็นเขตส่งเสริมการลงทุน เมื่อ

โรงงานกระจกตัวมากขึ้นภาครัฐบาลและเอกชนก็จะสร้างโครงสร้างพื้นฐานสนองความต้องการของโรงงานต่าง ๆ ตามมา

ประการที่สี่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นหน่วยงานส่งเสริม มิใช่หน่วยงานที่กำหนดกฎระเบียบ ทำให้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับนักลงทุนมากกว่า

ผู้วิจัยได้ให้ข้อคิดเห็นว่า กลุ่มที่มีบทบาทสำคัญมากในการชักจูงการลงทุนกระจายไปสู่ภูมิภาค แต่ไม่ค่อยมีคนกล่าวถึงนัก ได้แก่ กลุ่มผู้พัฒนานิคมและเขตอุตสาหกรรม ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อมรองรับการสร้างโรงงานในภูมิภาคแล้ว ยังมีพนักงานที่จะไปติดต่อกับนักลงทุนบริษัทต่างๆถึงต่างประเทศเพื่อชักชวนให้มาตั้งโรงงานในนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมของตน และให้บริการต่างๆแก่นักลงทุน เช่น ไฟฟ้า ประปา ระบบบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ นอกจากนี้ยังช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อขออนุญาตจากหน่วยงานต่างๆให้ด้วย และนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมบางแห่งมีต่างชาติลงทุนด้วย ก็จะเป็นอีกแรงหนึ่งที่จะช่วยชักจูงการลงทุนอย่างได้ผล และผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะกลยุทธ์และแนวทางในการเร่งรัดการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคว่า ควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

๑. ควรเน้นการกระจายอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาคที่ห่างไกลมากขึ้น โดยใช้มาตรการต่างๆ เช่น การส่งเสริมการลงทุน การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การสัมมนาให้ข้อมูลแก่นักลงทุน ฯลฯ ทั้งนี้ ควรเน้นส่งเสริมอุตสาหกรรมตามศักยภาพแต่ละภูมิภาค เช่น ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเน้นส่งเสริมอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ ชิ้นส่วนยานยนต์ ฯลฯ ภาคใต้ควรเน้นอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นวัตถุดิบและอุตสาหกรรมที่จะเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย

๒. รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการกระจายความเจริญไปยังภูมิภาคต่างๆโดยได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งหน่วยราชการต่างๆควรเร่งรัดการดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓. ควรเร่งรัดให้เอกชนมาแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและพื้นที่ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถระดมเงินงบประมาณไปลงทุนยังเขตพื้นที่ยากจนได้มากขึ้น

๔. มาตรการส่งเสริมการลงทุนไม่จำเป็นต้องตามหลังมาตรการอื่นๆเสมอไป สามารถดำเนินการไปก่อนได้ เมื่อนักลงทุนสนใจในพื้นที่นั้นๆมากถึงระดับหนึ่งเกิดการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมขึ้น ก็สามารถก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกตามมา

๕. นักลงทุนต่างประเทศส่วนใหญ่จะสนใจลงทุนตั้งโรงงานในนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม รัฐบาลควรเร่งรัดก่อสร้างนิคมหรือเขตอุตสาหกรรมในจังหวัดที่ห่างไกล ทั้งในรูปแบบให้การนิคมฯ ดำเนินการเองหรือสนับสนุนให้เอกชนดำเนินการ นอกจากนี้ควรเร่งประสานกับเอกชนที่พัฒนานิคมหรือเขตอุตสาหกรรม ซึ่งในอดีตช่วยแบ่งเบาภาระภาครัฐอย่างมากในการชักชวนบริษัทต่างๆไปลงทุนในภูมิภาค

๖. ปัจจุบันมี ๔ กลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อการกระจายอุตสาหกรรมไปยังส่วนภูมิภาค กลุ่มแรก คือ รัฐบาล กลุ่มที่สอง ภาคเอกชนจากส่วนกลางและจากต่างประเทศ กลุ่มที่สาม ภาคเอกชนในท้องถิ่น และกลุ่มที่สี่ สถาบันการเงิน ในระยะที่ผ่านมา ๒ กลุ่มหลัง คือเอกชนในท้องถิ่น และสถาบันการเงิน มีบทบาทไม่มากนัก ในการส่งเสริมการจัดตั้งโรงงานในภูมิภาค ดังนั้น ควรจะเร่งรัดประสานความร่วมมือกันมากขึ้นระหว่าง ๔ กลุ่ม เป็นต้นว่า

๖.๑ ส่งเสริมบทบาทของนักลงทุนท้องถิ่นในองค์กรทางเศรษฐกิจต่างๆ เช่น สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า เพื่อให้นักลงทุนท้องถิ่นเหล่านี้สามารถประสานงานและแสดงความคิดเห็นต่างๆผ่านองค์กรดังกล่าวได้มากขึ้น ในการสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีในพื้นที่ของตน ซึ่งจะส่งผลให้นโยบายกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น

๖.๒ พิจารณาหากลไกที่จะให้สถาบันการเงินสนใจให้สินเชื่อแก่การลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคมากขึ้น ทั้งนี้ ควรเน้นมาตรการจูงใจมากกว่าการบังคับ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยให้สินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำลงกว่าเดิมแก่ธนาคารพาณิชย์

๗. รัฐบาลควรกระตุ้นนักลงทุนในท้องถิ่นให้สนใจการประกอบการอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยการจัดสัมมนา นำคณะมาเยี่ยมชมโรงงานส่วนกลาง การให้ความรู้ในการประกอบการ อุตสาหกรรม ความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์มาก โดยเฉพาะการกระจายการลงทุนไปยังจังหวัดเล็ก ๆ ที่นักลงทุนจากส่วนกลาง และต่างประเทศไม่สนใจไปลงทุน

งานวิจัยเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย

ความคิดเรื่องความเหลื่อมล้ำ หรือความไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มคนในประเทศไทย มีการกล่าวถึงมานาน รวมถึงปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทย ในนโยบายของรัฐบาล จากการทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้นับเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของไทย เนื่องจากพื้นฐานเดิมนั้นสังคมไทยมีการกระจุกตัวของรายได้และทรัพย์สินสูง จากหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น เส้นลอเรนซ์ และ ดัชนีจินี(Gini coefficient) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (๒๕๕๕) ระบุว่า ความเหลื่อมล้ำของไทยใกล้เคียงกับกลุ่มประเทศละตินอเมริกา ผลงานวิจัยของ Edward Wolff (๒๕๕๒) รายงานว่า ดัชนีความเหลื่อมล้ำในประเทศแถบยุโรปหรือทวีปอเมริกาเหนือ อยู่ในช่วงพิสัย ๐.๒ ถึง ๐.๓ ในขณะที่ดัชนีความเหลื่อมล้ำของไทยและประเทศแถบละตินอเมริกา อยู่ในช่วงพิสัย ๐.๔ ถึง ๐.๖ ผู้วิจัยได้จึรวบรวมวรรณกรรมงานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำ การส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาคที่จะเป็นหนทางไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างภูมิภาค เพื่อเป็นข้อมูลในการตอบโจทย์ผู้วิจัยที่ให้ความสนใจในการลดความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาค โดยมองจากความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดต่างๆในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้ จากผู้วิจัยหลายท่านตามรายชื่อที่อ้างอิงในงานวิจัยที่ผู้วิจัยขอแยกเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้

๑. ทุนและเทคโนโลยีสร้างความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากขึ้น

Thomas Piketty เขียนผลงานวิจัยหัวข้อการกระจายรายได้ ความมั่งคั่ง และ ความเหลื่อมล้ำในประเทศพัฒนาจำนวนมาก เขาสืบค้นข้อมูลนับร้อยปี จากในฝรั่งเศส อเมริกา ในยุโรป และภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก และตีพิมพ์ผลงานของเขาในวารสารวิชาการชั้นนำในหนังสือ Capital in the Twenty-First Century (๒๕๕๖) ซึ่งศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ ได้สรุปบทวิเคราะห์ของ Thomas Piketty ในหนังสือรายงานการวิจัยเรื่อง “ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทย” ว่า Thomas Piketty เขาเสนอบทวิเคราะห์ที่มีผลสรุปความว่า ทุนและเทคโนโลยีมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างมากในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมา ความเปลี่ยนแปลงทำให้กลุ่มทุนและผู้นำเทคโนโลยีได้รับอานิสงส์มากที่สุด และภายใต้เศรษฐกิจไร้พรมแดน “ตลาด” มีขนาดใหญ่จากการเปิดประเทศ ตามกติกาขององค์การการค้าโลก กติกาการโอนเงินทุนข้ามประเทศ กลุ่มทุนยังมีอิทธิพลต่อรัฐบาลทำให้อุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศลดลง ภาษีศุลกากรลดลง รัฐบาลทั่วโลกปรับลดอัตราภาษีที่เก็บจากทุน (tax on capital) ด้วยข้ออ้างว่าทำให้ประสิทธิภาพการผลิตลดลง หรือความเสี่ยง ที่เงินทุนจะไหลออกนอกประเทศ Piketty อธิบายปรากฏการณ์ว่า การที่อัตราผลตอบแทนต่อทุน (return to capital) สูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำเนื่องจากเจ้าของทุน (ซึ่งมีจำนวนน้อย) รวยขึ้น ในขณะที่ผู้ใช้แรงงานได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยตามอัตราการเติบโต หรือตามภาวะเงินเฟ้อ หนึ่งมีข้อสังเกตว่า สหภาพแรงงานซึ่ง เคยมีอำนาจการต่อรองสูงในอดีต ปัจจุบันมีบทบาทลดลงตามลำดับ (จำนวนแรงงานที่เป็นสมาชิกสหภาพลดลง) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ซ้ำเติมต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ การกระจายรายได้ มากยิ่งขึ้น

๒. ความเหลื่อมล้ำทางรายได้จากแรงงาน

จากหนังสือ Capital in The Twenty-First Century (๒๕๕๖) ของ Thomas Piketty ซึ่งมีฉบับภาษาไทยแปลโดย นรินทร์ องค์กรอินทรี ในบทที่ ๙ ความเหลื่อมล้ำในแง่รายได้จากแรงงาน โดยสรุปคือ เขากล่าวอ้างอิงถึงทฤษฎีการแข่งขันระหว่างการศึกษาและเทคโนโลยี (a race between education and technology) ที่มีสมมุติฐานว่า ค่าจ้างแรงงานมาจากผลิตภาพส่วนเพิ่มของแรงงานนั้น และผลิตภาพของแรงงานขึ้นกับทักษะ ตลอดจนอุปสงค์และอุปทานของทักษะในสังคมนั้น ซึ่งอุปทานของทักษะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง แต่ปัจจัยที่สำคัญมากคือสภาพของระบบการศึกษา และอุปสงค์ของทักษะก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่นกัน โดยปัจจัยที่สำคัญมากคือสภาพเทคโนโลยีที่สังคมนั้นๆมีให้ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่สังคมบริโภค สภาพการศึกษาจะเป็นไปตามนโยบายสาธารณะของรัฐบาลที่มีต่อการสนับสนุนระบบการศึกษา รวมถึงตัวระบบและสถาบันการศึกษาที่พร้อมจะให้คนศึกษาสูงขึ้นไปเรื่อยๆอย่างต่อเนื่องได้แค่ไหน ส่วนความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีก็ขึ้นกับว่าสังคมนั้นมีนวัตกรรมพัฒนาไปเร็วแค่ไหน และมีการนำนวัตกรรมไปใช้เร็วแค่ไหน

ไหน โดยทั่วไปเทคโนโลยีจะเป็นตัวไปเพิ่มอุปสงค์ให้ทักษะใหม่ๆและสร้างอาชีพใหม่ๆ หากอุปทานของทักษะเพิ่มขึ้นไม่ทันความต้องการด้านเทคโนโลยี เมื่อนั้นกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกดีพอก็จะมีรายได้น้อยกว่า ถูกทิ้งให้ทำงานไม่สำคัญ และความเหลื่อมล้ำด้านค่าแรงก็จะเพิ่มขึ้น ซึ่งจากบทเรียนประสบการณ์ความเหลื่อมล้ำค่าแรงงานของฝรั่งเศสและอเมริกาในช่วงศตวรรษที่ ๑๘-๒๐ ชี้ให้เห็นไปในทางเดียวกัน คือ วิธีที่ดีที่สุดที่จะลดความเหลื่อมล้ำด้านค่าแรงงาน ตลอดจนเพิ่มผลิตภาพเฉลี่ยของแรงงานและเพิ่มอัตราการเติบโตทั้งหมดของเศรษฐกิจ ก็คือการลงทุนในด้านการศึกษาในการฝึกอบรมวิชาชีพที่มีคุณภาพสูงและในโอกาสทางการศึกษาต่อขั้นสูง ตลอดจนทำให้ประชากรกลุ่มใหญ่ขึ้นเข้าถึงสิ่งเหล่านี้ และทุกสัญญาณล้วนชี้เป็นเชิงประจักษ์ว่า เหตุที่กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียมีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ต่ำกว่าทุก ๆ ที่นั้นส่วนใหญ่เป็นเพราะพวกเขามีระบบการศึกษาที่เสมอภาคและทั่วถึงกว่า อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังๆในปัจจุบัน ผลวิจัยของ Piketty พบว่าในประเทศที่เจริญแล้วทั้ง อเมริกา ยุโรปตะวันตก ญี่ปุ่น กลับมีวัฒนธรรมที่ บริษัทจะให้ค่าตอบแทนแก่ผู้บริหารระดับสูงในอัตราที่เพิ่มสูงมาก ทำให้คนที่รวยสุดในกลุ่มบน ๑% มีรายได้สูงมาก ๆ กลับมาสร้างความเหลื่อมล้ำทางรายได้ให้สูงขึ้น แต่ยังคงจำกัดในกลุ่มบน ๑% แต่ก็ห่างจากกลุ่ม ๙%ล่างของกลุ่มบน ๑๐% อย่างมาก

ในประเทศไทยมีการวิจัยความเหลื่อมล้ำในแง่รายได้จากแรงงาน ในงานวิจัยของศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ เรื่อง ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทย ที่ตีพิมพ์เป็นหนังสือในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ มีข้อสรุปของงานวิจัยนี้ ดังนี้

หนึ่ง จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมา ยืนยันว่ามีความแตกต่างของค่าจ้าง (วัดเป็นค่าจ้างรายชั่วโมง) ทั้งนี้มีสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนปีการศึกษา อีกนัยหนึ่งการลงทุนด้านการศึกษา ทำให้ผลิตภาพของแรงงานแตกต่างกัน และค่าจ้าง และเงินเดือนแตกต่างกันตามไปด้วย นอกจากนี้ ยืนยันว่าประสบการณ์การทำงาน อาชีพและตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กร ขนาดของสถานประกอบการ สภาพเมืองและชนบท มีผลต่อการกำหนดค่าจ้างเงินเดือน

สอง การวัดความเหลื่อมล้ำด้วยดัชนีจีนิพบว่า ประเทศไทยมีความเหลื่อมล้ำดัชนีจีนิในช่วงปี ๐.๕ ถึง ๐.๖ อนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบความเหลื่อมล้ำข้ามเวลา (ในปี ๒๕๔๔ และ ๒๕๕๔) ยืนยันว่า ความเหลื่อมล้ำของค่าจ้างเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อสันนิษฐานอคติของความก้าวหน้าเทคโนโลยี สอดคล้องกับผลงานของดิลกะ ลัทธพิพัฒน์ ที่พบว่าค่าจ้างผู้จบอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น ในขณะที่ค่าจ้างระดับล่างไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ประกอบการใช้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านมาทดแทนทำให้ไม่มีอุปทานแรงงานระดับล่าง นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่าสภาพแรงงานไม่มีพลังการต่อรองค่าจ้างมากนักในระยะหลัง

สาม โดยที่แรงงานไทยส่วนใหญ่มีการศึกษาขั้นประถมศึกษา(ภาคบังคับ) จึงไม่มีโอกาสเลือกอาชีพที่รายได้สูงหรือตำแหน่งหน้าที่สูงรวมทั้งโอกาสการไต่เต้าไปสู่ระดับบริหารภายในองค์กร เป็นประเด็นสำคัญที่ควรทบทวน ในระยะสั้นมาตรการสนับสนุนให้ผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งคุณวุฒิต่ำ ได้รับการอบรมความรู้ระหว่างการทำงาน สำหรับมาตรการระยะยาวภาครัฐอาจ ออกแบบมาตรการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในครัวเรือนยากจน สามารถเรียน ต่อ(จากภาคบังคับ) เพื่อศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ตามความถนัดและด้านอาชีพะเพื่อ สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน

สี่ องค์ความรู้ด้วยค่าจ้างแรงงานยังมีจำกัด เนื่องจากผลสำรวจค่าจ้าง ไม่ ครอบคลุมผู้ประกอบการอาชีพอิสระ หรือแรงงานนอกระบบ การสำรวจแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้สอบถามลักษณะการทำงานสาขาการผลิต และสถานะในองค์กร เช่น นายจ้าง ช่วยแรงงาน ครอบครั้ว แต่ไม่สอบถาม “รายได้สุทธิ” หรือผลตอบแทนของการทำงานอาชีพอิสระเนื่องจากเป็น เรื่องยากที่ผู้ประกอบการอาชีพอิสระจะระบุ แต่เมื่อคำนึงถึงความจริงที่ว่า ๒ ใน ๓ ของแรงงานไทย ทำงานอาชีพอิสระหรือไม่เป็นทางการ อาจจะมีคามจำเป็นต้องทำการสำรวจพิเศษ ที่เน้นกลุ่มผู้ ประกอบกิจการส่วนตัว รวมทั้งสอบถามด้านสวัสดิการ ความเสี่ยงของอาชีพ ทั้งนี้ยอมรับว่าการได้ คำตอบในกลุ่มนี้เป็นเรื่องยุ่งยาก แต่ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ทำได้

ห้า การปรับค่าจ้างขั้นต่ำในปี ๒๕๕๖ (๓๐๐ บาทต่อวัน) มีส่วนช่วยให้ค่าเฉลี่ยของ รายได้ของคนผู้มีรายได้ระดับล่างเพิ่มขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ เป็นหัวข้อที่มีการถกเถียงมาก ในสื่อมวลชน แต่ผลกระทบของการปรับตัวดังกล่าวซึ่งมีหลายมิติ คือ ต้นทุนของสถานประกอบการ การเลิกกิจการของสถานประกอบการ และการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน รายได้และ สวัสดิการในส่วนของผู้จ้าง ผลกระทบต่อตัววิศุณเมื่อรายได้ของแรงงานเพิ่มขึ้นยังมีการศึกษาไม่ มากนัก

๓. การศึกษากับความเหลื่อมล้ำทางรายได้

งานวิจัยหัวข้อ ทูมนมนุษย์ การเลือกอาชีพ และความเสี่ยงที่จะเป็นคนจน ของ ศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ ได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา การเลือกอาชีพ รายได้ และการถือครองทรัพย์สิน โดยใช้ข้อมูลครัวเรือนสำรวจโดยสำนักงานสถิติ แห่งชาติ (SES๒๕๕๔) เพื่อทดสอบข้อสันนิษฐานบางประการ ใช้แบบจำลอง multinomial logit เพื่อวิเคราะห์การเลือกอาชีพ แบบจำลอง probit regression เพื่อคำนวณความเสี่ยงการเป็นคนจน ผลการศึกษายืนยันว่า ผู้มีการศึกษาสูงมีโอกาสเลือกอาชีพรายได้สูงและปานกลาง สูงกว่าผู้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญ ความเสี่ยงที่จะเป็นคนยากจน ในกลุ่มผู้จบประถมศึกษา เท่ากับร้อยละ ๑๒ เปรียบเทียบกับร้อยละ ๕ ผู้จบมัธยมศึกษา และน้อยกว่าร้อยละ ๑ ในผู้จบ อุดมศึกษา

ตอนท้ายของบทความวิเคราะห์ปัญหาความด้อยโอกาสการศึกษา คือ “อัตราการไม่ เรียนต่อจากการศึกษาภาคบังคับ” ในเด็กอายุ ๑๓-๑๘ ปี พบว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศเท่ากับร้อยละ ๑๙.๒ แต่อัตรานี้สูงมากในในกลุ่มเด็กยากจน ๒๗.๖% เปรียบเทียบกับ ๗.๕% ในกลุ่มเด็กรวย ซึ่งควร ต้องมีการศึกษาค้นคว้าเชิงลึกถึงสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้เด็กไม่เรียนต่อ พร้อมกันนี้ ศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ ได้มีข้อสันนิษฐานว่า สาเหตุหนึ่งน่าจะเกี่ยวกับปัญหาขาดแคลนเงินทุน

งานวิจัยของวิโรจน์ ณ ระนอง อัญชญา ณ ระนอง และอรรถกฤต เล็กศิวิไล ๒๕๔๙ วัตถุประสงค์การเรียนต่อของนักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ ๖ และ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากข้อมูลปฐมภูมิ โครงการสำรวจเด็กและเยาวชน ปี ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๕ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ อัตราการเรียนต่อ (ต่อจากการศึกษาภาคบังคับ) มีความแตกต่างกันอย่างมากตามเศรษฐกิจของครัวเรือน เนื่องจากมีค่าใช้จ่าย ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ระบุให้การศึกษาฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ความจริงสถานศึกษาเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ในขณะที่ครัวเรือนต้องการแรงงานเด็ก/เยาวชนในการหารายได้เสริม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ เรื่อง อัตราการคงอยู่และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ของ ฟาริกา กิมชัยวงศ์ เมื่อปี ๒๕๕๗ ที่ได้ข้อสรุปว่า ขนาดครอบครัวที่ใหญ่ขึ้น(มีลูกหลายคน) หัวหน้าครอบครัวที่มีปัญหาหย่าร้าง หัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาต่ำ ลักษณะครอบครัวที่ยากจน (ที่อยู่อาศัยเสื่อมโทรม) มีผลในทางลบที่จะทำให้เด็กในครอบครัวมีการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อจากการศึกษาภาคบังคับในอัตราที่ต่ำ

๔. ความเหลื่อมล้ำทางรายได้กับความแตกแยกในสังคม และการเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางสังคม

บทความเรื่อง “ความเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางสังคมในสังคมไทย” ในหนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ ของ รศ.ดร. อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้อธิบายมุมมองเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำที่แตกต่างกันมาก ระหว่างชนชั้นไว้อย่างชัดเจนว่า ถึงวันนี้ผมเชื่อว่าทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เป็นรากฐานของความขัดแย้งในสังคมไทย เพียงแต่มุมมองของความเหลื่อมล้ำนี้แตกต่างกันไปตามสถานะและชนชั้น ชนชั้นนำและชนชั้นกลางที่ได้รับผลประโยชน์จากความเหลื่อมล้ำนี้ จะเห็นว่าสังคมไทยรับรู้เรื่องนี้ดีอยู่แล้ว และรัฐก็พยายามช่วยเหลืออยู่ และมักจะสรุปว่า สภาพความเหลื่อมล้ำก็ดีกว่าเดิมมาก แม้ว่ากลุ่มนี้จะมีความปรารถนาดีต่อคนจนอยู่ แต่ก็ยังเป็นลักษณะของการ “มองลงต่ำ” หรือเป็นการเห็นและช่วยคนจนในรูปแบบของการ “ก้มตัว” ลงไปช่วยเหลือเป็นหลัก รูปแบบการ “ก้มตัว” ลงไปช่วยเหลือคนจนปรากฏ ก็คือ การ “สงเคราะห์” เป็นครั้งเป็นคราวไป ในอดีต การ “สงเคราะห์” อาจส่งผลดีทางอารมณ์ความรู้สึก ทั้งผู้ “สงเคราะห์” และ “ผู้รับการสงเคราะห์” เพราะนอกจากช่วงเวลาแวบเดียวของการรับการสงเคราะห์แล้ว ชีวิตของ “ผู้รับการสงเคราะห์” ไม่ได้พองพานเข้าไปเกี่ยวข้องอะไรกับ “ผู้สงเคราะห์” เลย ดังนั้น การเป็นคนไร้ศักดิ์ศรี รอรับของบริจาด จึงเป็นเรื่องที่รับได้ รวมทั้ง “ผู้รับการสงเคราะห์” ก็รู้สึกได้ถึงวาระพิเศษที่ได้รับการสงเคราะห์ ที่สำคัญ ความสัมพันธ์ลักษณะนี้คือลักษณะเด่นหนึ่งในความเป็นไทยที่ปลูกฝังกันมา ที่ต้องเอื้อเพื่อเอื้อแก่กัน และเป็นการเอื้อเพื่อเอื้อแบบ “ผู้ใหญ่-ผู้น้อย”

เขากล่าวต่อไปว่า ในช่วงเวลา ๓๐ ปีที่ผ่านมา ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในชนบท ก่อให้เกิดการประกอบอาชีพในลักษณะใหม่ ซึ่งทำให้มาตรฐานการดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ความสามารถในการครอบครองสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวันเป็นเรื่องปกติธรรมดาไป หากท่านผู้อ่านได้มีโอกาสไปเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้าหรือซูเปอร์มาร์เก็ตต่างจังหวัด จะพบเห็นถึง

ความสามารถในการครอบครองสินค้าอุปโภค-บริโภคขยายตัวมากขึ้นอย่างมากมาย นี่เป็นเหตุผลว่าทำไมห้างสรรพสินค้า และซูเปอร์มาร์เก็ตจึงขยายตัวออกหัวเมืองไกลมากขึ้นตามลำดับ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจนี้ ได้ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างลึกซึ้งด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของการให้ความ “สงเคราะห์” ลักษณะเดิมกลายเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นและการรับของสงเคราะห์เป็นเรื่องของการไร้ซึ่งศักดิ์ศรีไป หากสำรวจกันจริงๆ ในเขตพื้นที่ที่มีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเข้มข้นนั้น หากมีพิธีการให้การสงเคราะห์ จะพบว่าจำนวนผู้ที่เข้ารับการสงเคราะห์นั้นน้อยลง และมักจะเป็นการเกณฑ์หรือขอร้องจากเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ มากขึ้น แม้ว่าคนในพื้นที่นั้นๆ อาจอย่างยิ่งคงมีความยากจน หรือมีรายได้ไม่สูงมากนักก็ตาม ยกเว้นว่าในเขตห่างไกลมากๆ หรือในช่วงเวลาวิกฤติภัยธรรมชาติ การรับของแจกจึงไม่ใช่เรื่องพิเศษที่ควรจรรยาถึงบุญคุณผู้ให้อีกต่อไป หากแต่เป็นเรื่องไร้ความหมายมากขึ้นๆ ที่สำคัญ นอกจากไร้ความหมายแล้ว ยังแฝงไว้ด้วยความรู้สึกว่าคุณถูกดูหมิ่นศักดิ์ศรีอีกด้วย กล่าวได้ว่า **ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ได้ทำให้เปลี่ยนแปลงลักษณะของความยากจน จากความ “ยากจน-สมบูรณ์” มาสู่ความ “ยากจน-เชิงสัมพันธ์”** และความเปลี่ยนแปลงนี้ ได้ทำให้ความคิดทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย **ความ “ยากจน-สมบูรณ์” ต้องการและยอมรับการสงเคราะห์ แต่ความ “ยากจน-เชิงสัมพันธ์” ต้องการโอกาสและความเท่าเทียมกัน** ในเขตพื้นที่ความเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ ระบบอุปถัมภ์ในชนบทที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางสังคมเชิงผู้ใหญ่-ผู้น้อยและเป็นเชิงสงเคราะห์ ก็ต้องปรับเปลี่ยนอย่างลึกซึ้ง จากเดิมที่สามารถเรียกร้องความจงรักภักดีได้ยาวนาน ก็เป็นเพียงแลกเปลี่ยนความจงรักภักดีกันเป็นครั้งๆ ไป

ผลงานวิจัยโดย Shankar and Shah (๒๕๕๑) เปรียบเทียบกับดัชนีความเหลื่อมล้ำในกลุ่มประเทศรัฐเดี่ยว (unitary state) และมลรัฐ (federal state) ครอบคลุมตัวอย่างประเทศจีน เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน และไทย พบว่าประเทศไทยมีปัญหาความเหลื่อมล้ำสูง นอกจากนี้ยังแสดงความห่วงใยต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำในมิติพื้นที่ โดยกล่าวว่าภายในประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาค มีโอกาสจะเกิดปัญหาการเมืองซึ่งนำไปสู่การแตกแยกในประเทศสูง

๕. ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในมิติพื้นที่

งานศึกษาของบุญเลิศ ประกอบนพแก้ว(๒๕๔๔) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างครัวเรือนที่อยู่ในจังหวัดตามแผนพัฒนากับจังหวัดนอกแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ในปี ๒๕๓๗ ๒๕๓๙ และ ๒๕๔๑ โดยใช้จังหวัดระยองเป็นตัวแทนจังหวัดตามแผนฯ และจังหวัดจันทบุรีเป็นตัวแทนจังหวัดนอกแผนฯ โดยใช้ดัชนี Shorrocks ในการวัดความเหลื่อมล้ำ ผลการศึกษาพบว่าจังหวัดระยองมีการกระจายรายได้เท่าเทียมกันมากกว่าจังหวัดจันทบุรี และงานวิจัยของศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ เรื่อง ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทย ในส่วนของความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่ มีข้อสรุป ดังนี้

หนึ่ง ความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่(วัดด้วยผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว- GPP per capita)มีความแตกต่างกันค่อนข้างมากเนื่องจากหลายปัจจัย (ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐกระจุกตัว การเลือกทำเลที่ตั้งที่ติดทะเล รายงานสังเคราะห์ความรู้สาขาเศรษฐศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยว) หนึ่งพบว่าความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่ มีได้มีแนวโน้มลดลง จากการเปรียบเทียบดัชนีจีนิ ๓ ช่วงโดยใช้ข้อมูลบัญชีประชาชาติ ยืนยันว่า ดัชนีมีแนวโน้มสูงขึ้น นับเป็นประเด็นที่ควรระวังใส่ใจเป็นพิเศษ และหามาตรการเพิ่มฐานรายได้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคเหนือ

สอง ภาคตะวันออก และกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีระดับ GPP per capita สูงกว่าภาคอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบสาเหตุเช่นนี้มาจากโครงสร้างการผลิต กล่าวคือ เป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ เนื่องจากการเลือกทำเลที่ตั้งเป็นศูนย์กลางของการขนส่งคมนาคม การมีโครงสร้างพื้นฐานที่เข้มข้น หนึ่ง อาจจะมีสาเหตุอื่น ๆ ด้วยทำให้ผู้ประกอบการเลือกพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ และวิเคราะห์จากข้อมูลโครงการลงทุนที่ยื่นขอรับการส่งเสริมจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุน ถึงแม้ว่านโยบายของรัฐบาลได้กำหนดสิทธิประโยชน์ตามโซน (โซน ๑-๒-๓) แต่ผลการศึกษาสะท้อนว่ามาตรการส่งเสริมการลงทุนไม่สามารถจะโน้มน้าวการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของนักลงทุน จนความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่ลดลง

สาม จำเป็นต้องกล่าวถึงข้อจำกัดของ ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ซึ่งมีได้สะท้อนสวัสดิการหรือแม้แต่หมายความว่า ในจังหวัดที่ GPP per capita สูง รายได้ครัวเรือนจะสูงขึ้นเสมอเนื่องจากรายได้ที่เกิดขึ้นอาจจะตกกับเจ้าของทุนคนต่างประเทศ คือคนไทยที่อาศัยในจังหวัดอื่น จะอย่างไรก็ตาม GPP เป็นตัวแปรที่มีทางสำคัญทางเศรษฐกิจ และส่งผลต่อเนื้อคือ การจัดเก็บภาษีของแต่ละจังหวัด กล่าวคือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และนิติบุคคล อันเป็นสาเหตุของความเหลื่อมล้ำด้านการคลังท้องถิ่น

๖. ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง แนวทางสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของ ดร.ปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล ขณะดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานโยบายและแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๕ ประจำปีการศึกษา พ.ศ ๒๕๕๕-๒๕๕๖ ได้สรุปสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำขอในไทยและสาเหตุของปัญหา ไว้ว่า ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาที่มีผลจากการถูกกดทับของหลายๆปัญหา นำมาซึ่งความขัดแย้งที่ยังรากลึกในสังคม โดยได้แบ่งความเหลื่อมล้ำออกเป็นมิติ ๓ มิติ ได้แก่

หนึ่ง ความเหลื่อมล้ำทางธรรมชาติ(Natural Inequality) เช่นความแตกต่างทางเพศและสมรรถนะทางด้านร่างกาย ทำให้คนเราต่างกัน ทั้งนี้เกิดจากความสามารถตามธรรมชาติที่ต่างกัน เช่น สติปัญญา ความแข็งแรงของร่างกาย รูปร่าง หน้าตา และความแตกต่างอื่นๆ เช่น ฐานะทางสังคม ความอบอุ่นทางครอบครัว ซึ่งเกิดขึ้นจากที่มนุษย์มีความต่างกัน แต่ แม้บุคคลจะแตกต่างกัน สังคมก็สามารถให้โอกาสที่เท่าเทียมกันได้

สอง ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่น (Forced Inequality) เป็นความเหลื่อมล้ำที่มีผลกระทบทางลบสูง เช่น การถูกเอาเปรียบ โดยอาจมีระบบอุปถัมภ์เป็นปัจจัยเสริมให้เกิดการพึ่งพาผู้อื่น การหาประโยชน์ใส่ตัวอย่างไม่เป็นธรรมจากโครงสร้างการบริหารทรัพยากรและการหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีพฤติกรรมสองมาตรฐาน (Double standard) การเกิดความไม่เท่าเทียมกันในเชิงโครงสร้าง ได้แก่ ความไม่เท่าเทียมกันในเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านความมั่งคั่ง (Wealth Inequality) ความไม่เท่าเทียมกันในเชิงโครงสร้างทางสังคมก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านโอกาส (Opportunity Inequality) ความไม่เท่าเทียมกันในเชิงโครงสร้างทางการเมืองก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านอำนาจ (Power Inequality) ทั้ง ๓ โครงสร้าง ต่างมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน ในแต่ละโครงสร้างทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อการป้องกันระหว่างกัน

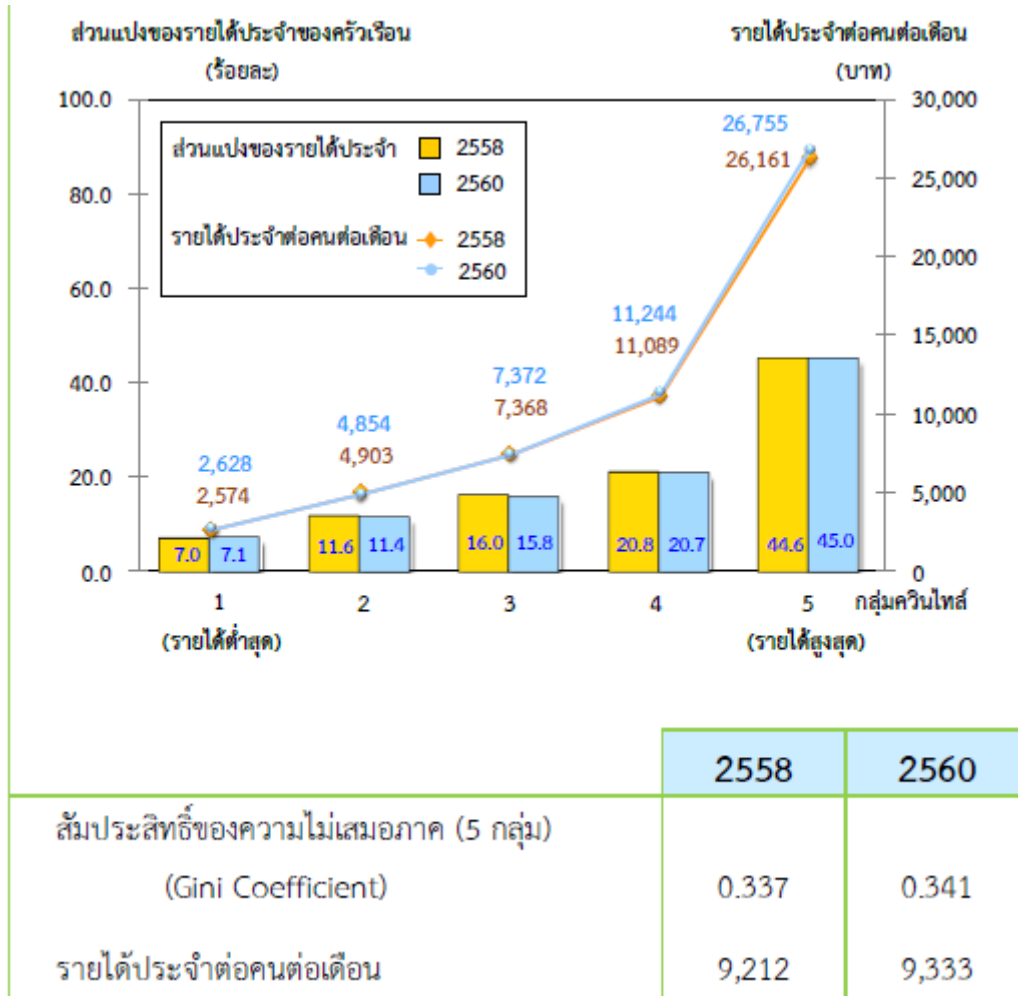
สาม ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากความรู้สึกเสียเปรียบ (felt Inequality) ที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางด้านศักดิ์ศรี

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยในปัจจุบัน

ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำในระดับสูง ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี ๒๕๖๐ พบว่าคนกลุ่มร้อยละ ๒๐ ที่มีรายได้สูงสุดมีรายได้คิดเป็นร้อยละ ๔๕ ของรายได้ทั้งหมดของประเทศ ขณะที่กลุ่มคนร้อยละ ๒๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดมีส่วนแบ่งรายได้ร้อยละ ๗.๑ คิดเป็นความแตกต่างระหว่างกัน ๑๐ เท่า กลุ่มคนที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ ยังมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเพียง ๔,๙๕๑ บาทต่อเดือน ไม่เกิน ๙,๓๓๓ บาทต่อเดือน ที่เป็นค่าเฉลี่ยของคนทั้งประเทศตามเป้าหมายที่องค์การสหประชาชาติกำหนด

แผนภาพที่ ๒-๔ ส่วนแบ่งของรายได้ประจำต่อคนต่อเดือน โดยจำแนกครัวเรือนเป็น 5 กลุ่ม (ปี 2558 และ 2560)

ที่มา : ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

สรุป

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยและบทความเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ มาตรการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค ผู้วิจัยได้ข้อสรุปถึงปัญหาของการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนในภูมิภาคกับในเมืองที่มีการลงทุนของภาคเอกชนสูงและปัจจัยที่ช่วยทำให้เพิ่มรายได้และกระจายรายได้ประชาชนจากการลงทุนภาคเอกชนในภูมิภาค ดังนี้

ปัญหาในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางรายได้

๑. ความเหลื่อมล้ำทางรายได้เป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง ของสังคมและการเมือง ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม และอาจรุนแรงหากมีความแตกแยกของสังคม ซึ่งแนวคิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของนักเศรษฐศาสตร์มีความเห็นไม่ตรงกันระหว่างค่ายสำนักคิดใหญ่ เกี่ยวกับการที่รัฐบาลควรต้องมีมาตรการแทรกแซงในการแก้ปัญหาหรือไม่ แต่ก็มีความคิดเห็นตรงกันที่บอกว่า รัฐจะต้องมีการดำเนินการให้บริการสาธารณะที่เท่าเทียมกัน ให้สามารถเข้าถึงได้โดยถ้วนหน้า ในประเทศไทยความเหลื่อมล้ำทางรายได้เป็นผลทางตรงต่อความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณะจากรัฐ ดังนั้นจึงเป็นปัญหาของรัฐบาลต้องมีนโยบายหรือมาตรการในการทำให้กลุ่มคนยากจนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐได้อย่างเท่าเทียมกับคนที่มียาได้สูงโดยถ้วนหน้า และเร่งดำเนินการมาตรการที่ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลง

๒. ทุนและเทคโนโลยีมีส่วนทำให้เจ้าของมีความได้เปรียบในการแข่งขันแสดงหาผลกำไรได้มากกว่าคนที่ไม่สามารถเข้าถึงทุนและเทคโนโลยี ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ จึงเป็นปัญหาที่ว่า รัฐบาลจะต้องมีมาตรการอย่างไรจึงจะสามารถทำให้คนจนสามารถเข้าถึงทุนและเทคโนโลยีและมีความสามารถนำใช้ประโยชน์ในการสร้างรายได้ เพื่อจะได้ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้

๓. การศึกษามีส่วนอย่างสูงที่ทำให้คนพ้นจากความยากจน ที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ แต่คนยากจนก็มีอัตราการไม่เรียนต่อจากการศึกษาภาคบังคับสูง ข้อเสนอแนะสาเหตุ น่าจะเกี่ยวกับปัญหาขาดแคลนเงินทุนในการใช้ในการศึกษาต่อ และปัญหาเงินทุนในการเลี้ยงชีพในครอบครัวไม่เพียงพอเด็กจึงต้องออกจากระบบการศึกษาเพื่อทำงานหาเงินช่วยครอบครัว และในขณะเดียวกันคนที่มีการศึกษาและทักษะดีก็จะสามารถหารายได้ได้มากกว่า แต่ความรู้และทักษะนั้นต้องเป็นชนิดที่เทคโนโลยีที่ใช้ในสังคมนั้นมีความต้องการ ซึ่งคนมีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะสามารถมีรายได้สูงออกจากความยากจนยกฐานะไปสู่ชนชั้นกลางหรือคนมีรายได้สูงในระดับบนได้ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งท้าทายที่ว่า รัฐบาลจะต้องลงทุนในระบบการศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้คนทุกชนชั้นสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาโดยถ้วนหน้า โดยเฉพาะกับคนชั้นแรงงานที่มีรายได้ระดับล่าง ที่จะมีส่วนช่วยให้คนเหล่านี้ยกระดับรายได้ ทำให้ลดความเหลื่อมล้ำได้ และต้องเป็นระบบการศึกษาที่สามารถผลิตคนออกมามีทักษะในการทำงานตรงตามความต้องการของเทคโนโลยีที่นำมาใช้การผลิตและบริการในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงการมีระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้คนสามารถเข้าไปรับการเพิ่มทักษะตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้ตลอดเวลา

๔. จากงานวิจัยเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่ พบว่า ในพื้นที่ต่างจังหวัดในภูมิภาคของไทยหลายจังหวัดที่อยู่นอกแผนพัฒนาเศรษฐกิจ คนในวัยทำงานอพยพออกไปหางานทำในจังหวัดที่อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่จะมีโครงการลงทุนมากเพราะมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐลงทุน จึงทำให้มีตำแหน่งงานมาก ทำให้จังหวัดที่อยู่นอกแผนถูกแย่งปัจจัยเศรษฐกิจคือกำลังคนวัยหนุ่มสาวออกไปอีก ทำให้มีการเหลื่อมล้ำทางรายได้มากขึ้น จึงเป็นโจทย์ของรัฐบาลว่า จะทำอย่างไร

จึงจะสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจจากจังหวัดในแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจไปยังจังหวัดนอกแผนฯ ที่อยู่ข้างเคียงให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจต่อเนื่องตามมาได้

การลงทุนในภูมิภาค

๕. การส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคที่ผ่านมา สามารถทำให้มีโครงการลงทุนไปลงทุนในภูมิภาคเพิ่มขึ้น และลดการลงทุนในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑลลง แต่การลงทุนในภูมิภาคยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ไม่กี่จังหวัดที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม เช่น สมุทรสาคร อยุธยา ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ปราจีนบุรี นครราชสีมา ลำพูน สงขลา เป็นต้น ทำอย่างไรรัฐบาลจึงจะสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดอื่นกระจายไปทั่วประเทศทำให้เกิดโครงการลงทุนกระจายตามไปได้

๖. จังหวัดในภูมิภาคที่มีโครงการลงทุนมาก จะมีนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม และหลายแห่งดำเนินการพัฒนาโดยการลงทุนของเอกชน จึงสามารถชักจูงการลงทุนไปสู่ภูมิภาคนั้นได้มากขึ้น โดยเอกชนผู้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมมักจะต้องทำการชักจูงการลงทุนไปยังพื้นที่ที่ตนพัฒนาเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ซึ่งบ่อยครั้งมีประสิทธิภาพเกิดการสัมฤทธิ์ผลมากกว่าการดำเนินด้วยเจ้าหน้าที่รัฐเอง แต่รัฐจะยังทำหน้าที่คอยสนับสนุน รัฐบาลจะต้องมีมาตรการอย่างไรจึงจะสามารถจูงใจนักลงทุนให้ไปลงทุนพัฒนาเขตอุตสาหกรรมในภูมิภาคห่างไกล

๗. นโยบายชักจูงการลงทุนที่รัฐบาลออกมา เป็นการรวบรวมความคิดจากผู้เกี่ยวข้องในส่วนกลาง ยังขาดขบวนการรวบรวมความคิดจากคนในพื้นที่ภูมิภาคต่างๆ และเป็นนโยบายที่ออกมาแล้วใช้กับทุกพื้นที่ จึงทำให้มีความสัมฤทธิ์ผลเฉพาะในพื้นที่ที่มีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานมากกว่า และลักษณะอุตสาหกรรมแต่ละพื้นที่ที่จะเกิดขึ้นก็อาจมีลักษณะความพร้อม การต้องการการสนับสนุนที่แตกต่างกัน จึงทำให้นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคที่ผ่านมามีความสำเร็จเพียงบางจังหวัด ในขณะที่พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศมากกว่า ๖๐ จังหวัดยังไม่ได้รับผลจากนโยบายส่งเสริมการลงทุน รัฐบาลจึงควรมีนโยบายที่ให้กระจายอำนาจไปยังกลุ่มจังหวัดที่จะกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ตนเอง แต่ก็ต้องให้ความรู้กับคนในพื้นที่ต่างจังหวัดให้มีความรู้เทคนิคการชักจูงการลงทุน

๘. นักธุรกิจในท้องถิ่นเองยังมีความคิดในการลงทุนด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่ของตนน้อย รวมถึงยังไม่ค่อยมีบทบาทในองค์กรเศรษฐกิจต่างๆ เช่น สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า เป็นต้น ที่จะช่วยสนับสนุนสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีในพื้นที่ และช่วยชักชวนให้นักลงทุนส่วนกลางหรือจากต่างประเทศมาลงทุนในพื้นที่ หากรัฐบาลสามารถมีมาตรการให้นักธุรกิจท้องถิ่นเข้ามาส่วนร่วมมากขึ้นได้จะสามารถสร้างโครงการลงทุนให้เกิดในภูมิภาคได้มากขึ้น

๙. สถาบันการเงินที่เป็นส่วนสำคัญในระบบเศรษฐกิจน่าจะมามีบทบาทในการสร้างมาตรการสนับสนุนและชักจูงให้เกิดการลงทุนได้มากกว่านี้ เช่น ให้ข้อมูลโอกาสทางธุรกิจ นำข้อมูลโอกาสทางธุรกิจในพื้นที่จากการรวบรวมผ่านลูกค้ามาเผยแพร่ เป็นต้น

๑๐. นักลงทุนที่จะไปลงทุนในภูมิภาคต้องการพื้นที่ที่มีบรรยากาศการลงทุนที่ดี เช่น มีปัจจัยสำหรับการลงทุนที่มีคุณภาพ มีการอำนวยความสะดวกในขั้นตอนต่างๆของภาครัฐ การจัดหาและพัฒนาทรัพยากรบุคคลสนับสนุนการลงทุนตามที่นักลงทุนต้องการ มีระบบขนส่งที่มีคุณภาพ เป็นต้น จึงจะตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคนั้นได้ง่ายขึ้น หากรัฐบาลมีกลไกที่จะทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ ร่วมรับผิดชอบชักจูงใจการลงทุนไปยังภูมิภาคของตน โดยการร่วมกันสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีดังกล่าว จะทำให้เกิดโครงการลงทุนในพื้นที่ได้มากขึ้น

๑๑. สถาบันการศึกษาในพื้นที่ภูมิภาคสามารถมีบทบาทและส่วนร่วมในการพัฒนาให้เกิดการลงทุนในภูมิภาค เช่น การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในพื้นที่ให้มีความรู้ทักษะสนองตามความต้องการของเทคโนโลยีของนักลงทุน ทำให้การผลิตและบริการของนักลงทุนมีประสิทธิภาพ มีต้นทุนการผลิตต่ำสามารถแข่งขันกับคู่แข่งในพื้นที่อื่นได้ มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการลงทุนในพื้นที่ เป็นต้น รัฐบาลควรผลักดันให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิภาค

การเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในภูมิภาคจากโครงการลงทุนของเอกชน

๑๒. ในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญทัดเทียมต่างประเทศ เพื่อให้ประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้น รัฐบาลสามารถมีงบประมาณไปพัฒนาระบบสวัสดิการต่างให้ประชาชน และทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ในระยะเริ่มต้นการพัฒนาก็จำเป็นที่ต้องเริ่มพัฒนาที่ภูมิภาคแห่งใดแห่งหนึ่งก่อน โดยเฉพาะในขณะที่รัฐบาลยังมีงบประมาณน้อย จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ซึ่งตามทฤษฎีชั่วการเติบโต ความเจริญนั้นจะมีการส่งผ่านไปยังภูมิภาคข้างเคียงต่อไปทำให้ความเหลื่อมล้ำลดลง แต่ที่ผ่านมามาประเทศไทยยังขาดมาตรการ กลไก ที่จะส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจไปยังพื้นที่ต่อเนื่อง จึงทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจไม่ต่อเนื่องออกไป

๑๓. รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้อย่างมาก มีเป้าหมายการดำเนินการที่จะลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้อย่างชัดเจน เพราะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่มากขึ้นจะก่อให้เกิดปัญหาทางการเมืองนำไปสู่การแตกแยกในประเทศ การเมืองในประเทศขาดเสถียรภาพ ทำให้การทำงานของรัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ตามมา

บทที่ ๓

วิเคราะห์การส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคกับการลดปัญหาความ เหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนของประเทศไทย และปัจจัยความสำเร็จของประเทศไทย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ การทบทวนวรรณกรรมงานวิจัย และบทความเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำและมาตรการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค ที่ได้ข้อสรุปเบื้องต้นว่า โครงการลงทุนในภูมิภาคจะเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตามการลงทุนยังจำกัดอยู่ในไม่กี่จังหวัด และภาคเอกชนก็สามารถมีบทบาทสำคัญในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในลักษณะนิคมอุตสาหกรรมในภูมิภาค รวมถึงบทบาทในการชักจูงการลงทุนไปสู่ภูมิภาคในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมที่เอกชนรายนั้นพัฒนา สำหรับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้พบว่า ระดับการศึกษาและทักษะที่สูงขึ้นของประชาชนมีส่วนช่วยให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะสามารถเลือกงานทำได้มากขึ้น ที่จะทำให้สามารถลดความเหลื่อมล้ำได้ ซึ่งผลการวิจัยพบชัดเจนในพื้นที่ประเทศแถบยุโรปโดยเฉพาะกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย แต่อย่างไรก็ตามกรณีประเทศไทย หากในพื้นที่นั้นไม่มีตำแหน่งงานให้ทำสำหรับประชาชนที่มีการศึกษาสูงขึ้น เขาเหล่านั้นก็มักจะต้องอพยพไปทำงานในจังหวัดอื่น ทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น และไม่ได้ช่วยให้พื้นที่นั้นมีกำลังซื้อทางเศรษฐกิจสูงขึ้นที่จะทำให้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวสูงขึ้น ไม่ได้ช่วยให้จังหวัดนั้นๆมีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลงได้

เพื่อให้มีความชัดเจนว่า การมีโครงการลงทุนในพื้นที่จังหวัดใดจะสามารถช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดนั้นให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงจะทำการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัด ทำการศึกษาถึงกรณีความสำเร็จในการพัฒนาภูมิภาคของสหพันธรัฐเยอรมนี และญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ต่ำ ในการส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาค และเอาผลจากการสอบถามนักลงทุนที่ได้ตัดสินใจลงทุนในภูมิภาคแล้ว เพื่อสรุปหาปัจจัยความสำเร็จในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และนำไปหาแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำต่อไป

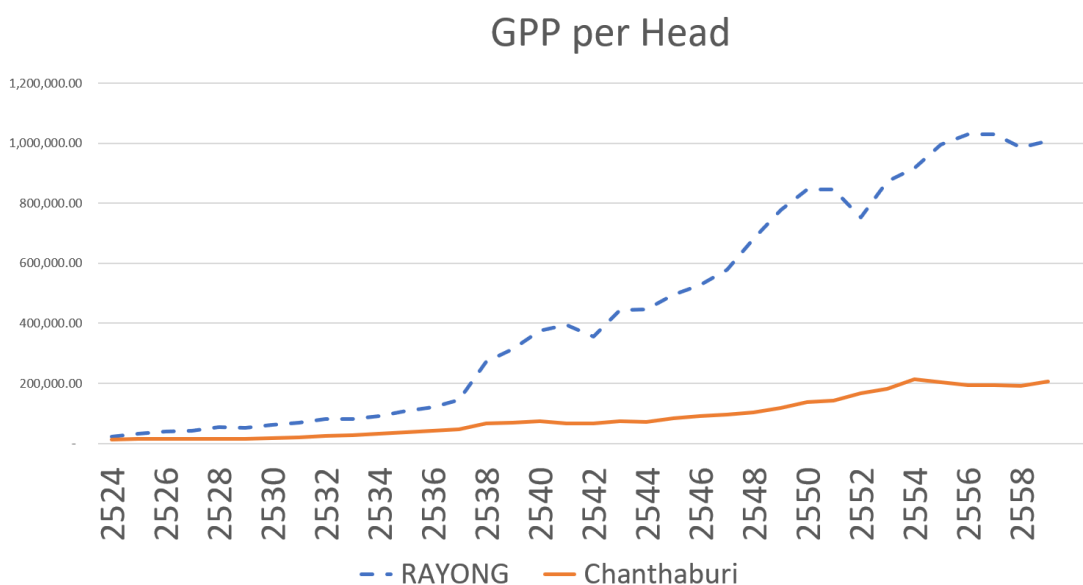
วิเคราะห์ความสัมพันธ์การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดกับโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ของจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวสูง เปรียบเทียบกับจังหวัดข้างเคียงเพื่อให้เป็นจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมไม่ต่างกันมาก และเป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวต่ำกว่าอย่างชัดเจน เพื่อทำการศึกษากับจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดคู่เปรียบเทียบทั้งสองเพื่อดูว่า จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ทั้งสองมีความแตกต่างกันหรือไม่ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีส่วนทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดมีการเพิ่มขึ้นแตกต่างกันหรือไม่ โดยจะทำการศึกษาทุกภาคของประเทศไทย แต่จะเลือกเพียง ๑ หรือ ๒ คู่จังหวัดในแต่ละภาคมาทำการศึกษา ดังนี้

ภาคตะวันออก

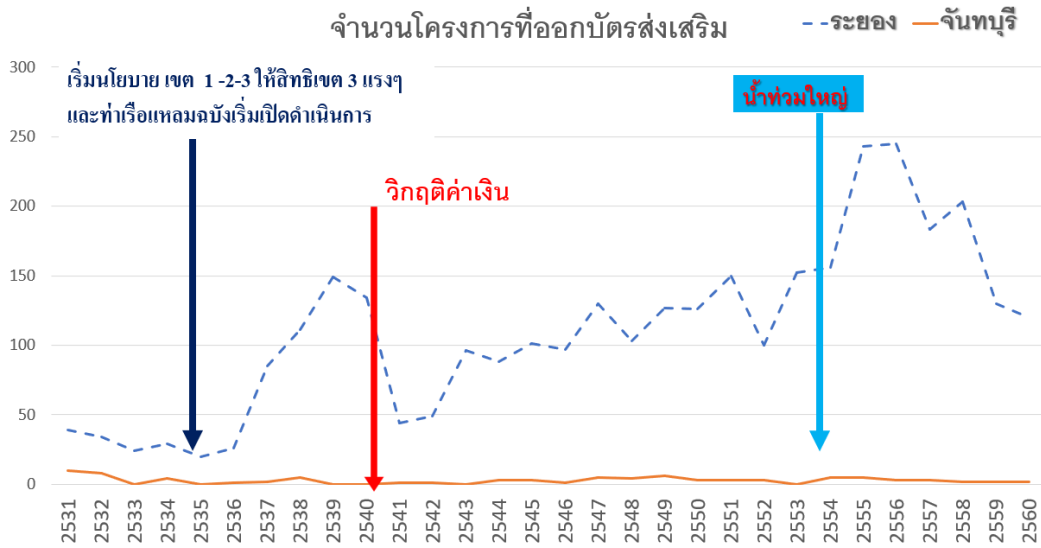
ทำการศึกษเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรีที่ และจังหวัดปราจีนบุรีกับจังหวัดสระแก้ว

แผนภาพที่ ๓-๑ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ของ ระยอง - จันทบุรี

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลผลโดยผู้วิจัย

แผนภาพที่ ๓-๒ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุน ใน ระยอง - จันทบุรี

ที่มา : ข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประมวลผลโดยผู้วิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดระยองและจังหวัดจันทบุรี

จังหวัดระยองกับจังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดอยู่ติดกัน มีพื้นที่ติดทะเลเหมือนกัน และเป็นแหล่งผลิตผลไม้สำคัญของเมืองไทยเหมือนกัน

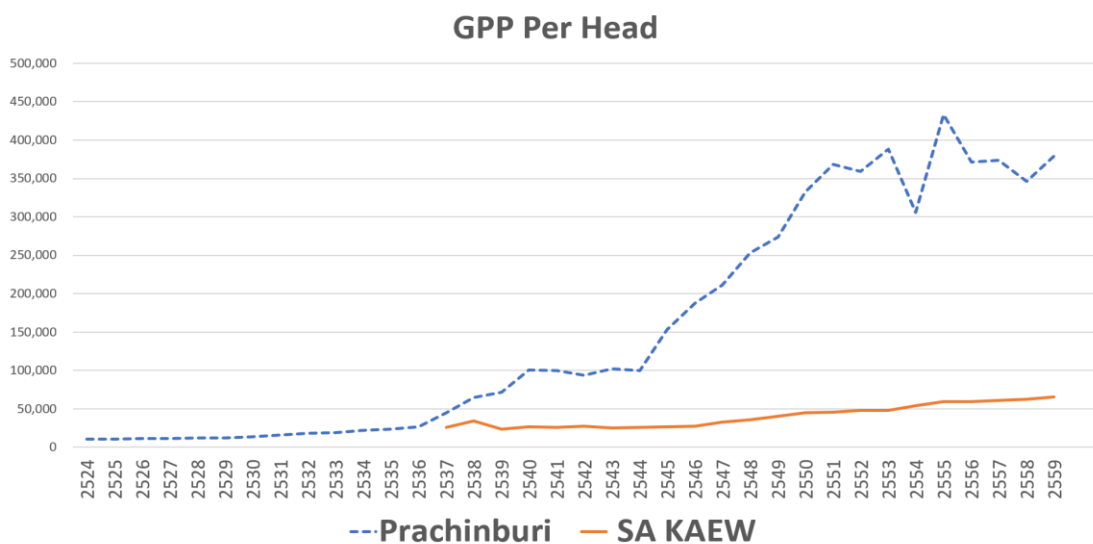
จากกราฟทั้งสองจะเห็นว่า จังหวัดระยอง เมื่อก่อนปี ๒๕๓๖ ก็มีระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวใกล้เคียงกับจังหวัดจันทบุรี แต่เมื่อผ่านปี ๒๕๓๖ จังหวัดระยองมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวที่มีอัตราการเพิ่มที่สูงกว่าจังหวัดจันทบุรีอย่างมาก จนในปี ๒๕๕๙ จังหวัดระยองสูงกว่าจันทบุรีถึงร่วม ๕ เท่า กราฟเปรียบเทียบจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนของทั้ง ๒ จังหวัดก็พบว่าหลังปี ๒๕๓๖ เป็นต้นมา จังหวัดระยองมีจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนมากกว่าจันทบุรีอย่างมาก โดยจังหวัดจันทบุรีมีจำนวนโครงการลงทุนในแต่ละปีจำนวนใกล้เคียงกัน ในขณะที่ในจังหวัดระยองมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าเดิมเกือบทุกปี จึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ จังหวัดระยองมีการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวนี้ห่างจากจังหวัดจันทบุรี และความเจริญที่เกิดขึ้นในจังหวัดระยอง ไม่มีผลถ่ายต่อไปยังจังหวัดจันทบุรี ตามหลักการของทฤษฎีขั้วการเติบโตมากขึ้น

จากการศึกษาข้อมูลความแตกต่างระหว่าง ๒ จังหวัด พบว่า เดิมเศรษฐกิจของทั้ง ๒ จังหวัด มาจากการเกษตร การประมง และการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลเหมือนกัน แต่จังหวัดระยองจะมีการท่องเที่ยวมากกว่า เนื่องจากอยู่ใกล้กรุงเทพฯมากกว่า แต่ต่อมาเมื่อมีการค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย รัฐบาลมีโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกในช่วงจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง โดย

มีการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่มาบตะพุด จังหวัดระยอง และพัฒนาสร้างท่าเรือน้ำลึกขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี และนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังที่บริเวณท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง จึงเกิดมีโครงการลงทุนในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีจำนวนมากในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตะพุด และต่อมามีการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยเอกชนในพื้นที่ต่อเนื่องอีกด้วย ทำให้เกิดโครงการลงทุนในพื้นที่จังหวัดระยองจำนวนมาก และตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค ที่ระยะแรกกำหนดให้จังหวัดระยอง จันทบุรี และนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง เป็นเขต ๓ จึงมีการลงทุนของภาคเอกชนในการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดระยองตรงพื้นที่ที่ใกล้ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังเพื่อรองรับโครงการลงทุนโดยมีระยะทางห่างจากท่าเรือประมาณ ๓๐ กิโลเมตร จึงมีความสะดวกในการลงทุนในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมดังกล่าว ส่วนจังหวัดจันทบุรีอำเภอที่อยู่ใกล้ท่าเรือแหลมฉบังที่สุดนั้น ห่างจากท่าเรือถึง ๑๔๐ กิโลเมตร และในระยะแรกสภาพถนนเป็นถนน ๒ เลน จึงไม่สะดวกในการเดินทางท่าบริเวณที่มีการสร้างนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง ทำให้ไม่มีโครงการลงทุนไปที่จันทบุรี และแม้แต่ธุรกิจอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องสนับสนุนโครงการลงทุนในระยะยอกก็จะตั้งอยู่ที่ระยองหรือชลบุรี เนื่องจากมีความสะดวกในการเดินทางมากกว่า สำหรับการท่องเที่ยวถนนในระยองที่ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ก็เป็นการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในจังหวัดระยองมากขึ้น ไม่ค่อยได้ไปถึงจังหวัดจันทบุรี

จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดระยอง ที่ลดลงในช่วงปี ๒๕๔๐ / ๒๕๔๑ เนื่องวิกฤติค่าเงินบาท และลดลงในช่วงปี ๒๕๕๑/๒๕๕๒ จากวิกฤติเศรษฐกิจในอเมริกา การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้ว

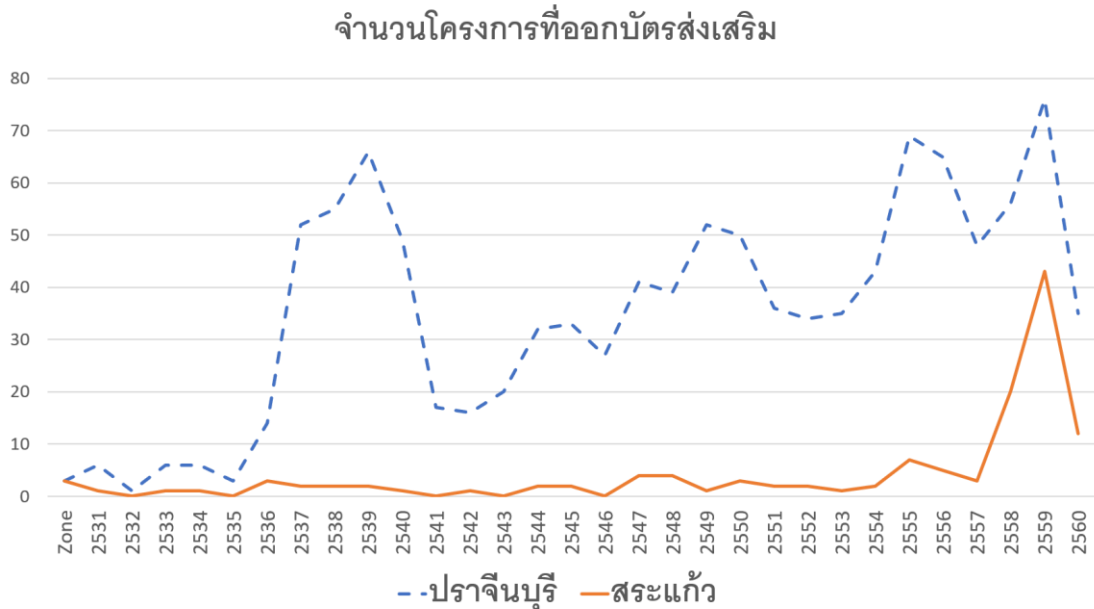
แผนภาพที่ ๓-๓ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ปราจีนบุรี - สระแก้ว

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลผลโดยผู้วิจัย

แผนภาพที่ ๓-๔ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุน ใน ปราจีนบุรี - สระแก้ว

ที่มา : ข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประมวลผลโดยผู้วิจัย

จังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้ว เคยเป็นจังหวัดปราจีนบุรีทั้งหมด ต่อมาได้แยกพื้นที่บางส่วนมาตั้งเป็นจังหวัดสระแก้วเมื่อปี ๒๕๓๗ สภาพพื้นที่ของจังหวัดทั้ง ๒ จึงอยู่ติดกัน เป็นจังหวัดที่ไม่ได้ติดทะเลทั้งคู่ มีชายแดนติดประเทศกัมพูชาทั้ง ๒ จังหวัด พื้นฐานเดิมประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรเหมือนกัน

จากกราฟแสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว จะเห็นว่าในตอนปี ๒๕๓๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของทั้ง ๒ จังหวัดต่างกันไม่มาก แต่ต่อมาจังหวัดปราจีนบุรี มีอัตราการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวอย่างมาก จนในปี ๒๕๕๙ มีความต่างกันมากถึงร่วม ๖ เท่า ซึ่งเมื่อมาดูกราฟแสดงจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนที่ตั้งอยู่ในทั้ง ๒ จังหวัดพบว่าในช่วงก่อนปี ๒๕๓๖ มีจำนวนไม่ห่างกันมาก (โครงการลงทุนก่อนปี ๒๕๓๗ ที่ยังเป็นจังหวัดปราจีนบุรี แต่อยู่ในพื้นที่ของจังหวัดสระแก้วในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ทำข้อมูลให้เป็นมีที่ตั้งในจังหวัดสระแก้ว แม้ในขณะนั้นจะยังไม่มีจังหวัดสระแก้ว) แต่หลังปี ๒๕๓๖ มีจำนวนโครงการตั้งในจังหวัดปราจีนเพิ่มขึ้นแต่ละปีจำนวนมาก สำหรับปี ๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้วมีจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมมากขึ้นเป็นเพราะมีโครงการตามนโยบายเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่จังหวัดสระแก้วอยู่ในนโยบายนี้ด้วย

จังหวัดปราจีนบุรี มีเอกชนทำการพัฒนาพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ๒ แห่ง คือเขตอุตสาหกรรม ๓๐๔ และเขตอุตสาหกรรมกบินบุรี และต่อมามีนิคมอุตสาหกรรมโรจนะที่ปราจีนบุรี จึงมีแหล่งรองรับการลงทุนที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม ในขณะที่ในจังหวัดสระแก้วไม่มีเอกชนไปลงทุนพัฒนาสร้างนิคมอุตสาหกรรม เพิ่งจะมีการนิคมอุตสาหกรรมไปพัฒนาตามนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วตามนโยบายของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในปี ๒๕๕๙ จึงมีโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๘ แต่ก็ยังน้อยกว่าจำนวนโครงการลงทุนในจังหวัดปราจีนบุรี

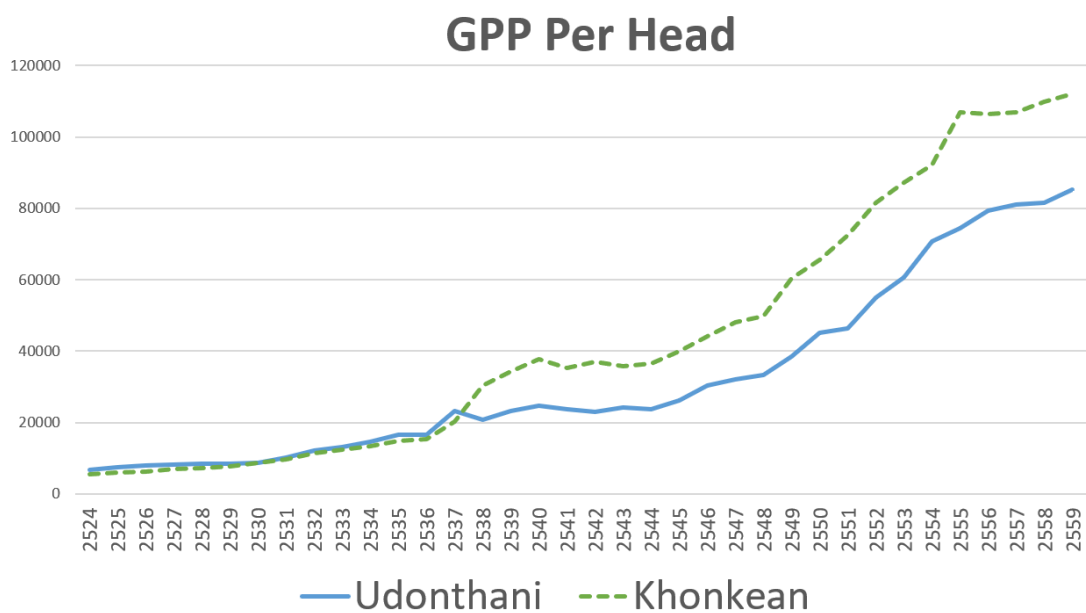
จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดปราจีนบุรี ที่ลดลงในช่วงปี ๒๕๔๐ / ๒๕๔๑ เนื่องวิกฤติค่าเงินบาท และลดลงในช่วงปี ๒๕๕๑/๒๕๕๒ เนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจในอเมริกา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทำการศึกษเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดขอนแก่นกับจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดนครราชสีมากับจังหวัดบุรีรัมย์

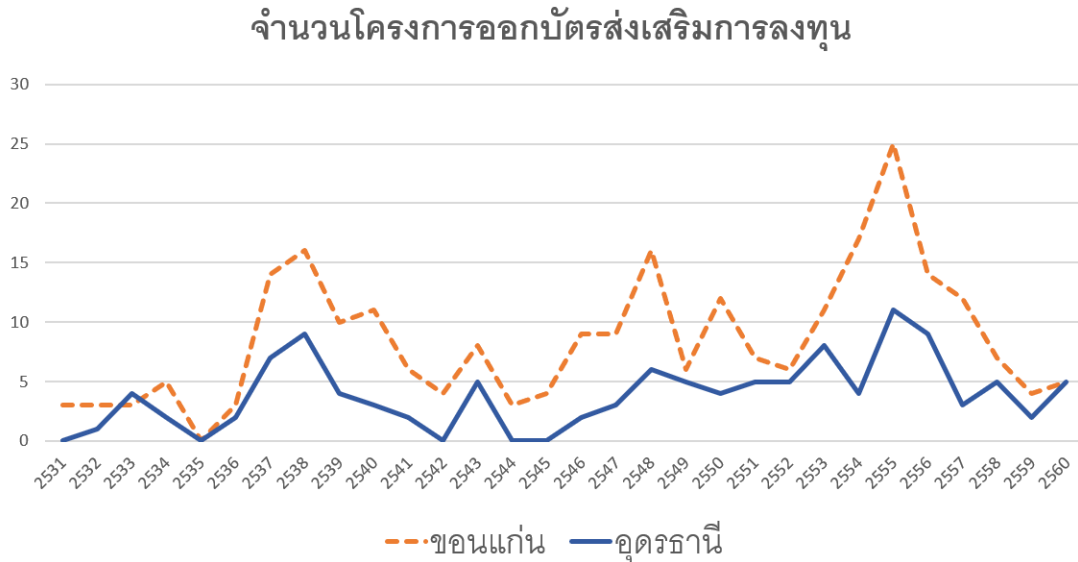
การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอุดรธานี

แผนภาพที่ ๓-๕ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ขอนแก่น – อุดรธานี

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลผลโดยผู้วิจัย

แผนภาพที่ ๓-๖ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนใน ขอนแก่น - อุดรธานี

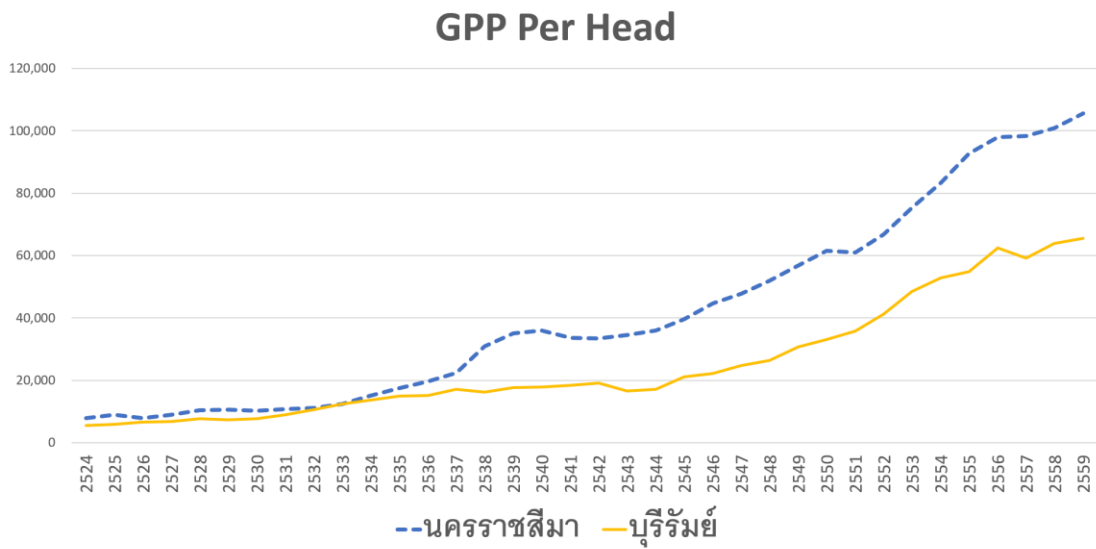
ที่มา : ข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประมวลผลโดยผู้วิจัย

จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดอุดรธานี เป็นจังหวัดติดต่อกัน ตั้งอยู่บนถนนสายหลักภาคอีสานเหมือนกัน มีขนาดใกล้เคียงกัน แต่จังหวัดขอนแก่นมีมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งอยู่

ตามกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดขอนแก่นและอุดรธานี ในระยะแรกมีขนาดจำนวนใกล้เคียงกันมาก แต่มาหลังปี ๒๕๓๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดขอนแก่นเริ่มมีอัตราการเพิ่มมากกว่าของจังหวัดอุดรธานี แต่ก็ไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับความแตกต่างของจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนระหว่างของทั้ง ๒ จังหวัดที่ขอนแก่นจะมีมากกว่าจังหวัดอุดรธานี เนื่องจากจังหวัดขอนแก่นมีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ และเป็นเมืองหลักของภาคอีสานตอนบนตามโครงสร้างการปกครองของรัฐบาล จึงมีโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมกว่าจังหวัดอุดรธานี จึงเป็นแหล่งรองรับโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมากกว่า และการมีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ทำให้สามารถผลิตทรัพยากรบุคคลให้กับภาคอุตสาหกรรม ประกอบกับจังหวัดขอนแก่นเป็นที่ตั้งของโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เช่น โรงงานผลิตน้ำตาล โรงงานผลิตเบียร์ เป็นต้น จึงทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดขอนแก่นมีอัตราการเพิ่มขึ้นที่หนีจากจังหวัดอุดร แม้จำนวนโครงการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนที่จังหวัดขอนแก่นมีมากกว่าจังหวัดอุดรธานีโดยตลอด แต่ก็ไม่มีอัตราการเพิ่มขึ้นที่หนีห่างจากจังหวัดอุดรธานีมากนัก

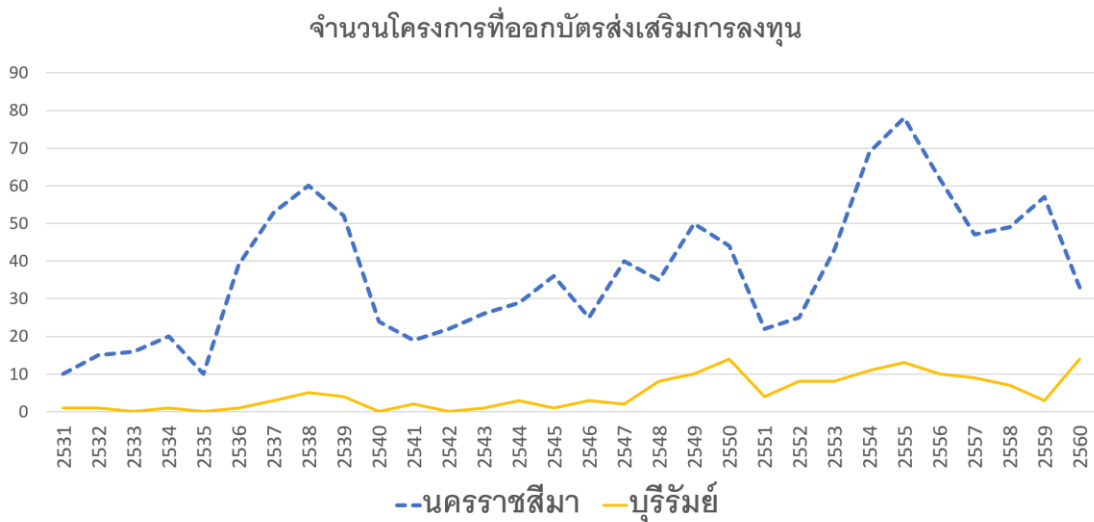
การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์

แผนภาพที่ ๓-๗ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว นครราชสีมา - บุรีรัมย์

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลผลโดยผู้วิจัย

แผนภาพที่ ๓-๘ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนใน นครราชสีมา - บุรีรัมย์

ที่มา : ข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประมวลผลโดยผู้วิจัย

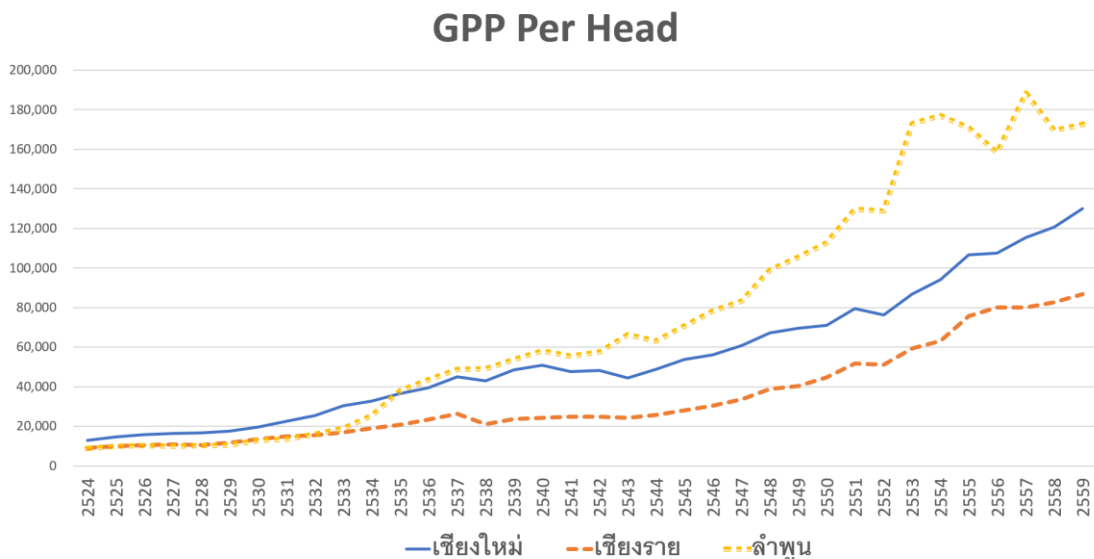
จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นจังหวัดติดต่อกัน แต่เดิมมีระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาภาคการเกษตรเป็นหลัก แต่จังหวัดนครราชสีมามีพื้นที่ใหญ่กว่ามาก และมีจำนวนประชากรมากกว่า และถือเป็นเมืองหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสุรนารี มีนิคมอุตสาหกรรม/เขตอุตสาหกรรมตั้งอยู่ ๒ แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมนวนคร และเขตอุตสาหกรรมสุรนารี

ตามกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ในระยะแรกมีขนาดจำนวนใกล้เคียงกันมาก แต่มาหลังปี ๒๕๓๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดนครราชสีมาเริ่มมีอัตราการเพิ่มมากกว่าของจังหวัดบุรีรัมย์แต่ก็ไม่มากนักแต่ในระยะหลังจังหวัดนครราชสีมาเริ่มมีอัตราการเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวที่มากกว่าของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสอดคล้องกับความแตกต่างของจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมระหว่างของทั้ง ๒ จังหวัด ที่ของนครราชสีมาจะมีมากกว่าจังหวัดบุรีรัมย์ในลักษณะที่ยังต่างกันมาก แต่หลังปี ๒๕๕๗ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมของจังหวัดนครราชสีมาเริ่มลดลง อาจเป็นเพราะคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เปลี่ยนนโยบายเลิกการส่งเสริมการลงทุนแบบเขต ๑-๒-๓ แต่จังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งเป็นจังหวัดยากจนยังเป็นเขตส่งเสริมการลงทุนที่ได้สิทธิสูงกว่าที่อื่น

ภาคเหนือ

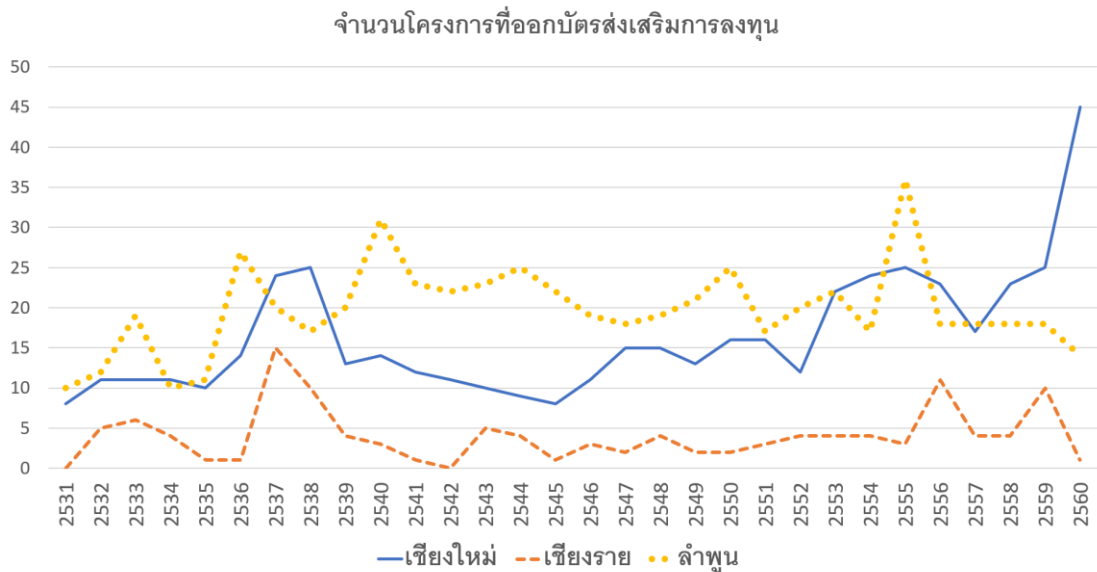
ทำการศึกษเปรียบเทียบ ๓ จังหวัด ระหว่างจังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย ที่มีพื้นที่ต่อกัน โดยจังหวัดลำพูนมีพื้นที่น้อยสุดแต่นิคมอุตสาหกรรมตั้ง ๒ แห่ง การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย

แผนภาพที่ ๓-๙ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ลำพูน-เชียงใหม่-เชียงราย

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลผลโดยผู้วิจัย

แผนภาพที่ ๓-๑๐ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในลำพูน-เชียงใหม่-เชียงราย

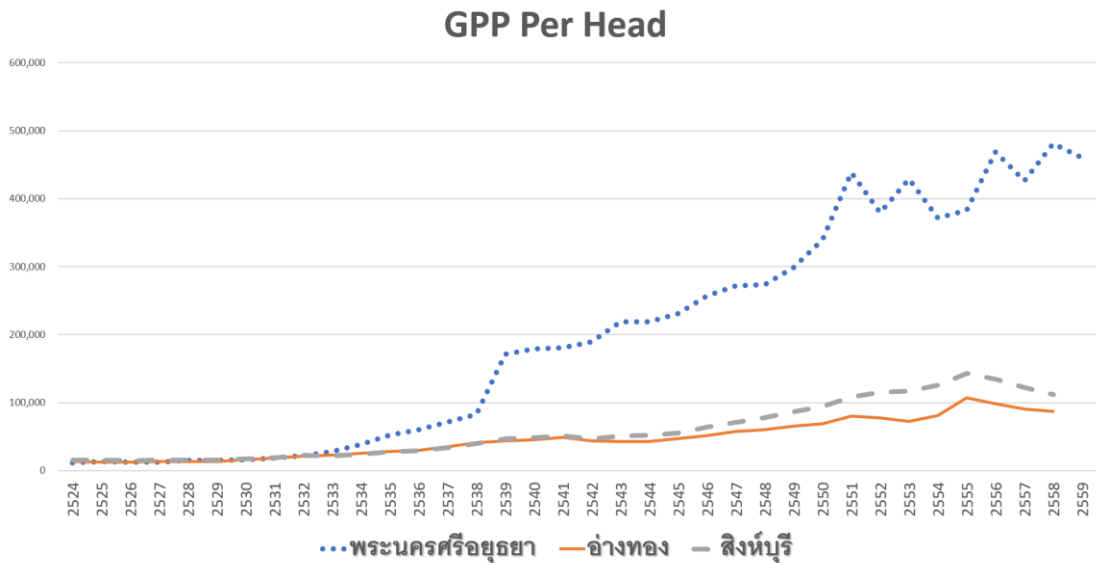
ที่มา : ข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประมวลผลโดยผู้วิจัย

ตามกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย และลำพูน ในระยะแรกผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของทั้ง ๓ จังหวัดมีขนาดที่ใกล้เคียงกันไม่ห่างกันมาก แต่มาหลังปี ๒๕๓๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูนเริ่มมีอัตราการเพิ่มมากกว่าของจังหวัดเชียงราย ซึ่งสอดคล้องกับความแตกต่างของจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนระหว่างของทั้ง ๓ จังหวัด ที่จังหวัดเชียงใหม่และลำพูนจะมีมากกว่าเชียงรายมากขึ้น และ ต่อมาจังหวัดลำพูนก็มีอัตราเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวโดดเด่นเหนือกว่าทั้งจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ในขณะที่จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนของเชียงใหม่และลำพูนอยู่ในระดับไม่ห่างกันมาก แต่ส่วนใหญ่จำนวนโครงการลงทุนในจังหวัดลำพูนมีมากกว่าเชียงใหม่ และจำนวนโครงการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนของจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนยังมากกว่าเชียงรายตลอดเวลา สอดคล้องกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว อย่างไรก็ตามจังหวัดเชียงใหม่ แม้มีจำนวนโครงการลงทุนโดยเฉลี่ยไม่ต่างจากจังหวัดลำพูนมากนัก แต่จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่มากกว่า และมีประชากรมากกว่า โดยพื้นที่หลายประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและบนดอยสูง การคมนาคมไปถึงลำบากมากกว่าประชากรของจังหวัดลำพูน การกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ดังกล่าวจึงยังมีน้อย ทำให้จังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการเพิ่มของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวน้อยกว่าจังหวัดลำพูน

ภาคกลาง

ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ๓ จังหวัด ระหว่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี ที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกันตั้งอยู่บนถนนสายเอเชียเหมือนกัน พื้นฐานเดิมพึ่งพาภาคการเกษตรเหมือนกัน แต่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะได้เปรียบที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และมีนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ มากกว่า ในขณะที่จังหวัดสิงห์บุรีมีนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ ๑ แห่ง ส่วนจังหวัดอ่างทองไม่มีนิคมอุตสาหกรรม

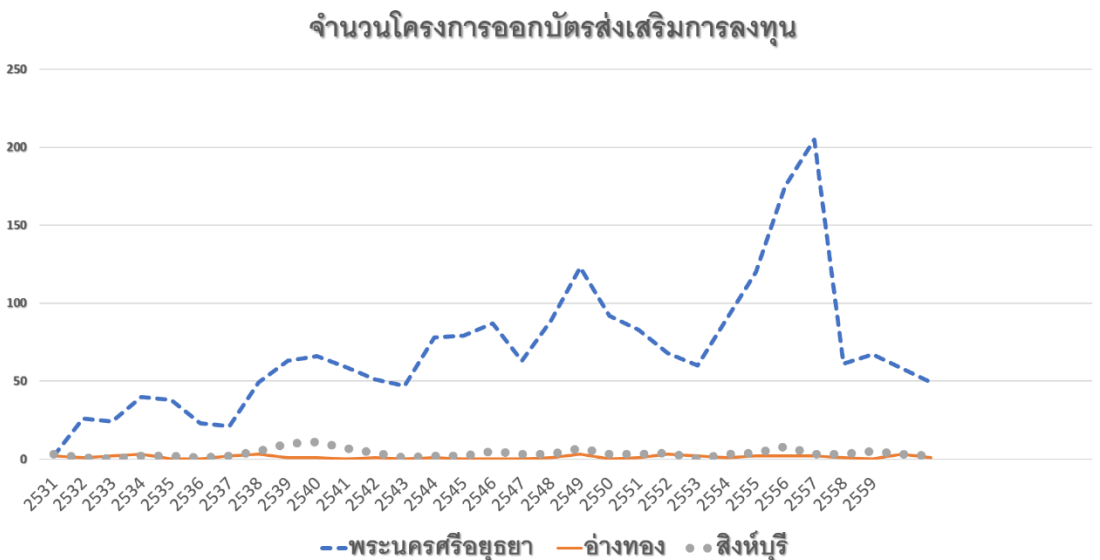
การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี

แผนภาพที่ ๓-๑๑ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว พระนครศรีอยุธยา-อ่างทอง-สิงห์บุรี

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลผลโดยผู้วิจัย

แผนภาพที่ ๓-๑๒ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในพระนครศรีอยุธยา-อ่างทอง-สิงห์บุรี

ที่มา : ข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประมวลผลโดยผู้วิจัย

ตามกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัด พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ที่อยู่พื้นที่ใกล้เคียงกัน ในระยะแรกมีขนาดที่ใกล้เคียงกัน แต่มาหลังปี ๒๕๓๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเริ่มมีอัตราการเพิ่มมากกว่าของจังหวัดอ่างทองและสิงห์บุรีมากขึ้นและมากขึ้นอย่างมาก สำหรับจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมระหว่างของทั้ง ๓ จังหวัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีมากกว่าจังหวัดอ่างทองและสิงห์บุรีมาโดยตลอดและมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่จังหวัดอ่างทองและสิงห์บุรีแทบจะไม่มีโครงการลงทุนเลยทั้งที่อยู่ใกล้เคียงกัน หลังปี ๒๕๕๗ จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเริ่มลดลง เป็นเพราะคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเปลี่ยนนโยบายเลิกการส่งเสริมแบบเขต ๑-๒-๓

สรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์วิเคราะห์ความสัมพันธ์การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดต่อหัวกับโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

จากการศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดต่อหัวกับจำนวนโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนออกบัตรส่งเสริมจากภูมิภาคต่างๆได้ข้อสรุปความสัมพันธ์เหมือนกันทุกภาคว่า การมีจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนจำนวนมากทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดต่อหัวเพิ่มขึ้นได้มากกว่าอัตราการเพิ่มปกติของประเทศ แต่ไม่สามารถช่วยให้จังหวัดที่อยู่ข้างเคียงมีอัตราการเพิ่มของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดต่อหัวสูงในอัตราใกล้เคียงกันได้ แสดงว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวสูงเนื่องจากมีโครงการลงทุนที่ออกบัตรส่งเสริมมาก ไม่มีการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปยังจังหวัดข้างเคียง

การสัมภาษณ์บริษัทที่ไปลงทุนในภูมิภาคถึงสาเหตุที่ตัดสินใจไปลงทุน

ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามบริษัทที่ได้ไปลงทุนแล้วในภูมิภาคต่างจังหวัดจำนวน ๙ ราย เพื่อขอทราบถึงเหตุผลที่บริษัทตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคที่ต่างจังหวัด มีคำตอบที่คล้ายๆกัน คือ

๑. เรื่องคน มีแรงงานคุณภาพรองรับ คนมีน้ำใจดีกว่าในเมืองใหญ่หรือพื้นที่อุตสาหกรรมหนาแน่น การเปลี่ยนงานของคนงานมีน้อย ทำให้คงประสิทธิภาพการทำงานดี
๒. มีสถานศึกษาที่ให้ความร่วมมือพัฒนาคนงาน วิศวกร โดยเฉพาะกรณีบริษัท ซีเกท ซึ่งเป็นผู้ผลิต hard Disk Drive รายใหญ่ของโลก ที่การผลิตสินค้าต้องใช้วิศวกรที่มีทักษะความรู้ เฉพาะและได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา จัดหลักสูตรปริญญาตรีโท ร่วมกัน พัฒนาคคนให้ออกมาทำงานได้ตามที่บริษัทต้องการอย่างต่อเนื่อง บริษัทจึงมีการขยายงานในพื้นที่นี้อย่างต่อเนื่อง และยังประกาศที่จะขยายเพิ่มอีก

๓. บรรยากาศการลงทุนที่ดี ที่หน่วยงานราชการต่างๆในพื้นที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุน
อย่างดี

๔. เป็นพื้นที่ห่างไกลจากภัยธรรมชาติใหญ่

๕. มีเส้นทางการขนส่งคุณภาพดีและสะดวก ในราคาที่ยังพอรับได้

๖) สภาพแวดล้อมดี รวมถึงสภาพแวดล้อมหลังเลิกงานสำหรับผู้บริหารและครอบครัว
ที่มาใช้ชีวิตอยู่ เช่น มีโรงพยาบาลเอกชนที่บริการดีแม้ในภาษาญี่ปุ่นก็มีให้ความสะดวก โรงเรียน
นานาชาติที่มีคุณภาพสำหรับลูก สถานบันเทิงพักผ่อน และการใช้ชีวิตส่วนตัวสะดวกเป็นต้น

การศึกษากรณีความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจกระจายไปยังภูมิภาคของ ประเทศสหพันธรัฐเยอรมนี และญี่ปุ่น

กรณีสหพันธรัฐเยอรมนี

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับบทเรียนการดำเนินการพัฒนาของรัฐบาวาเรีย ซึ่งมีพื้นที่เป็น
Land Locked ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตรมาก่อน แต่ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์มวลรวมของรัฐต่อหัวอยู่
อันดับต้นของสหพันธรัฐเยอรมนี พร้อมทั้งได้สัมภาษณ์ Mr Hans Joachim Heusler ผู้จัดการฝ่าย
พัฒนาธุรกิจระหว่างประเทศ ของรัฐบาวาเรีย สหพันธรัฐเยอรมนี ได้ขอสรุปจากการศึกษา ดังนี้

๓.๑ **ให้คนท้องถิ่นมีส่วนร่วมการพัฒนาพื้นที่** ต้องให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น
วางแผน ให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจะดำเนินการพัฒนาต่าง ๆ ในพื้นที่ตั้งแต่เริ่มต้น

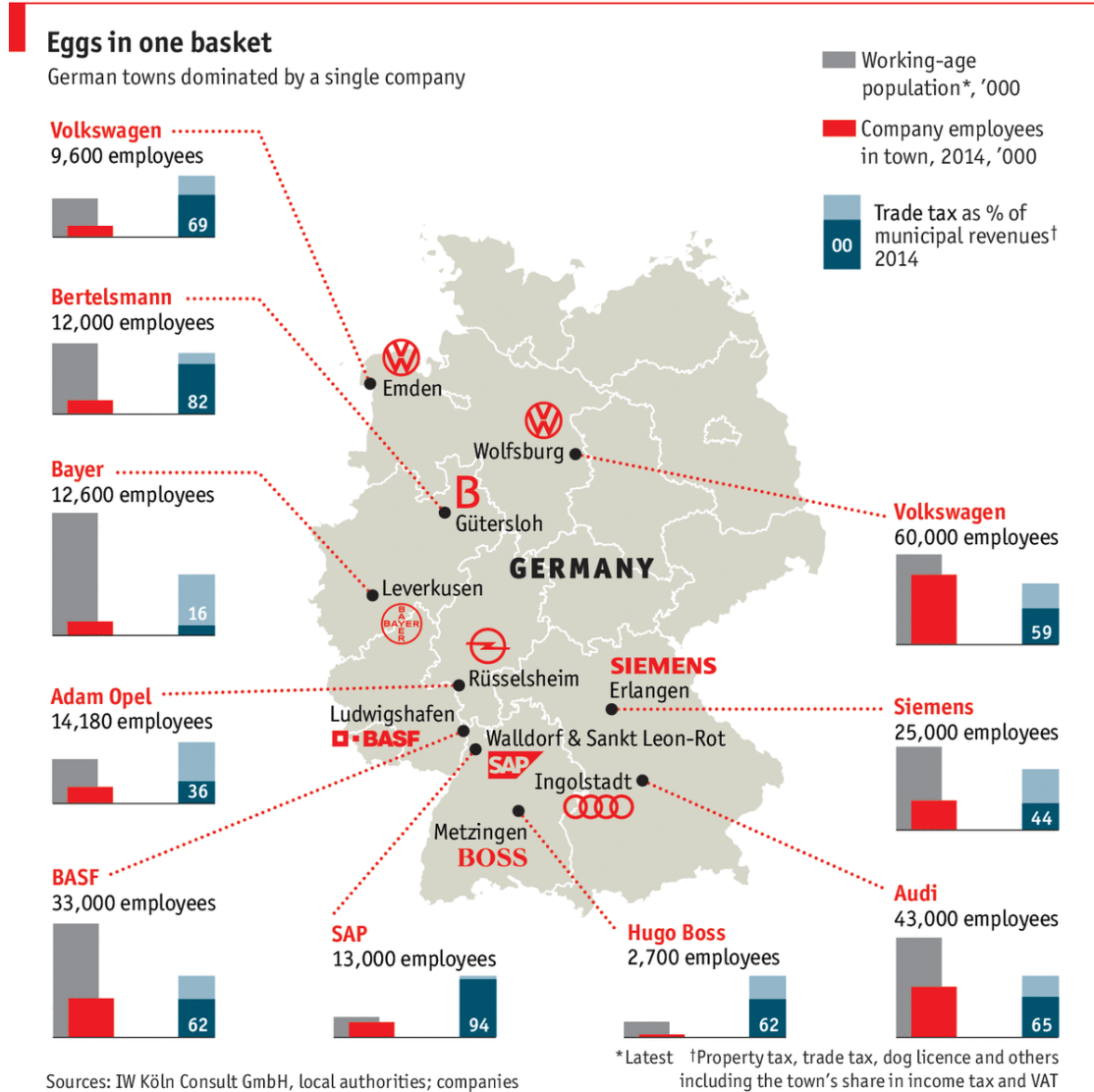
๓.๒ **จัดรูปที่ดินแบ่งโซนการใช้พื้นที่** ในพื้นที่เกษตรมีการจัดรูปที่ดินใหม่(เกษตรรวมแปลง
ใหญ่)แยกพื้นที่เกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเกษตร สร้างถนนให้ถึงพื้นที่แปลงเกษตรเพื่อการ
ขนส่งพืชผล พยายามให้พื้นที่เพื่อการพักอาศัยจากพื้นที่ทำการเกษตรเพื่อให้สามารถจัดการเรื่อง
ระบบสาธารณูปโภค จัดทำสภาพแวดล้อมของท้องที่ได้ดี ให้ธรรมชาติมีความบริสุทธิ์ เป็นแหล่งที่จูง
ในการท่องเที่ยว ทำระบบป้องกันน้ำฝนจากแหล่งเกษตรไม่ให้ไหลเข้าเมือง หรือไหลไปแหล่งน้ำเพื่อ
การบริโภคของคน ให้การศึกษาการเกษตรสมัยใหม่แก่เกษตรกร รวมถึงด้านการตลาด

๓.๓ **จัดทำพื้นที่ในเมืองให้ดึงดูดการลงทุน** สร้างบรรยากาศในเมืองให้ดึงดูดทางเศรษฐกิจ
เช่น เพื่อสร้างตำแหน่งงานในพื้นที่ สร้างโอกาสการจัดตั้งธุรกิจ ให้คนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีร้านค้า
ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีระบบคมนาคมที่ดี มีระบบสาธารณสุขที่ดี ให้เป็นเมืองน่าอยู่ ที่อยู่อาศัยและ
สถานที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ไม่ไกลกัน เพื่อให้ประชาชนไม่ต้องมีภาระในการเดินทางไปทำงานแต่ละวัน
มาก จัดให้มีระบบการขนส่งมวลชนในพื้นที่ที่พอเพียง ทำการชักจูงการลงทุนในกิจการต่าง ๆ มายัง
พื้นที่ นำการศึกษาเข้าพื้นที่เพื่อพัฒนาทักษะและป้องกันคนอพยพออกไปอยู่ที่อื่น และชักจูงคนใหม่
มาอยู่ในเมืองเพิ่มขึ้น ทำให้เพิ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการลงทุนระบบสวัสดิการให้ประชาชนก็มี
ความคุ้มค่ามากขึ้น

๓.๔ **จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไปประกอบอาชีพการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นให้เด็กค้นพบสิ่ง** ที่ตัวเองชอบในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากการทำงานจริงหรือการค้นคว้าเอง โดย เด็กมากกว่าร้อยละ ๕๐ของเด็กทั้งหมดในเยอรมันจะนิยมเรียนในระบบอาชีวศึกษาแบบทวิภาคี ที่ เน้นการเรียนรู้จากการทำงานจริง ซึ่งเด็กจะเริ่มมีรายได้ตั้งแต่ระหว่างเรียนเนื่องจากเป็นการทำงาน จริงเหมือนเป็นพนักงานของบริษัท ทำให้ไม่เป็นภาระของครอบครัว เด็กจึงจะมีทักษะและมีความ รับผิดชอบในการทำงานสูง การวัดผลการเรียนทำโดยกรรมการจากสภาอุตสาหกรรมในพื้นที่ หลักสูตรการศึกษาที่จะทำเปิดการสอนใหม่ในแต่ละปี จะกำหนดโดยกรรมการร่วมระหว่างรัฐบาล ท้องถิ่น ภาคประชาสังคมคนในเมืองและภาคธุรกิจในพื้นที่ และสถาบันการศึกษาทั้งระดับ อาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย เพื่อให้แน่ใจว่าสามารถพัฒนาคนให้มีทักษะตามที่ได้มีความถนัดและ ตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจ

๓.๕ **ส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทจัดตั้งคลัสเตอร์อุตสาหกรรมและพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่** การพัฒนาอุตสาหกรรม ประเทศเยอรมนีจะส่งเสริมให้รายใหญ่ไปเริ่มพัฒนาแต่ละพื้นที่แยกไปตาม เมืองต่าง ๆ และรัฐบาลสนับสนุนการพัฒนาสร้างผู้ประกอบการเป็นsuppliers สนับสนุนการวิจัย พัฒนาในคลัสเตอร์นั้น ๆ เช่น เมืองErlangen เป็นคลัสเตอร์เครื่องมือแพทย์ ที่เริ่มนำโดยบริษัท Siemens เมืองIngostat มีบริษัทAUDIประกอบรถยนต์ และพัฒนาsupply chain เมืองWolfsburg มีบริษัท Volkswagenประกอบรถยนต์และพัฒนาผู้ประกอบการใน Supply chainการผลิตรถยนต์ และที่เกี่ยวข้อง ทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ช่วยพัฒนาเมืองด้านต่าง ๆ สร้างบรรยากาศทาง ธุรกิจที่ดี สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ เมืองStuttgart มี Mercedes Benz เมืองWaldor & Sankt Leon-Rot มี SAPผู้พัฒนาผลิตภัณฑ์ระบบคอมพิวเตอร์ ERP เมืองMetzingen มีบริษัทเจ้าของ ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าBOSS และ บริษัทเคมีภัณฑ์ BASF อยู่ที่เมืองLudwigshafen เป็นต้น และ นอกเหนือจากนั้นบริษัทเหล่านั้นยังช่วยส่งเสริมการใช้สินค้าการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ และ ผลิตภัณฑ์ในชุมชนแก่ลูกค้าทางธุรกิจที่ติดต่อกันอยู่ จึงเป็นการเชื่อมโยงทางธุรกิจด้านอื่นๆให้แก่คนใน ชุมชนด้วย ซึ่งในกรณีของประเทศเยอรมนีนั้น บางเมืองระบบเศรษฐกิจจะถูกชี้นำโดยเพียงบริษัท เดียวเลย เช่น ภาษีที่เก็บได้ส่วนใหญ่ก็มาจากกิจการหรือคนทำงานของบริษัทนั้น หรือการจ้างงาน ส่วนใหญ่มาจากบริษัทนั้น เป็นต้น การส่งเสริมให้บริษัทดำเนินการลักษณะนี้ นอกจากที่จะให้บริษัทมี ส่วนช่วยรัฐบาลในการพัฒนาเมืองแล้ว คนที่ทำงานในบริษัทส่วนใหญ่ก็เป็นคนในท้องถิ่นที่ การ ดำเนินการกรณีที่เป็นโรงงาน แม้เป็นโรงงานที่อาจก่อเกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม ก็มักไม่มีปัญหานี้ เกิดขึ้น เพราะคนที่ทำงานในโรงงานนั้น ๆ ส่วนใหญ่ก็เป็นคนในพื้นที่ จึงเท่ากับช่วยดูแลไม่ให้มีการ ปลดปล่อยมลภาวะออกไป เพราะเป็นการปล่อยไปยังบ้านของครอบครัวของตน จะทำให้มีปัญหากับคนใน ครอบครัวและญาติพี่น้องที่อาศัยในเมืองนั้นๆได้ ซึ่งในเยอรมนีมีพื้นที่ที่มีการดำเนินการแบบนี้อยู่หลาย เมือง ตามแสดงในแผนภาพที่ ๓.๑๓ นอกจากนั้น และบางเมืองจะมีข้อกำหนดให้อุตสาหกรรมที่มาตั้ง ต้องมีสัดส่วนการจ้างงานจากคนในท้องถิ่นนั้นตามที่กำหนดอีกด้วย เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้ คนในท้องถิ่นเห็นถึงผลประโยชน์จากโครงการลงทุนนี้

ภาพที่ ๓-๑๓ แสดงการพัฒนาพื้นที่โดยให้บริษัทบางรายไปลงทุนและชั้นนำเศรษฐกิจของเมือง ในประเทศสหพันธ์เยอรมนี

ที่มา : The Economist Online <https://www.economist.com/business/2016/02/25/town-and-company>

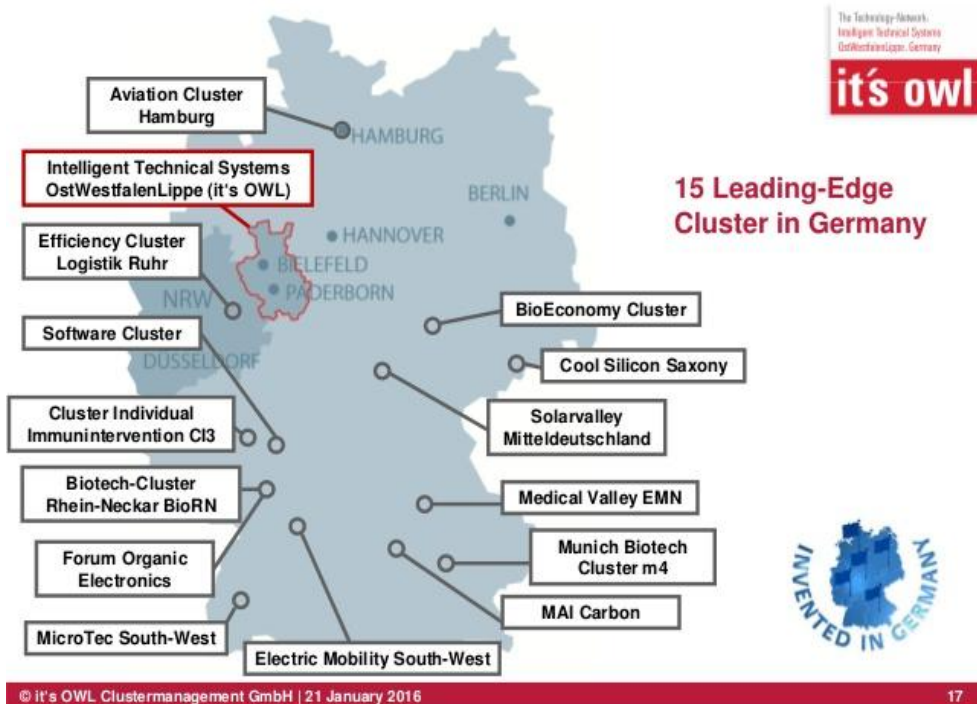
แผนภาพที่ ๓-๑๔ แสดงบริษัทเยอรมันมีการกระจายอยู่ในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ

ที่มา : ออนไลน์, <http://honyakualfa.blog.fc2.com/img/j0GgrTF.jpg/>

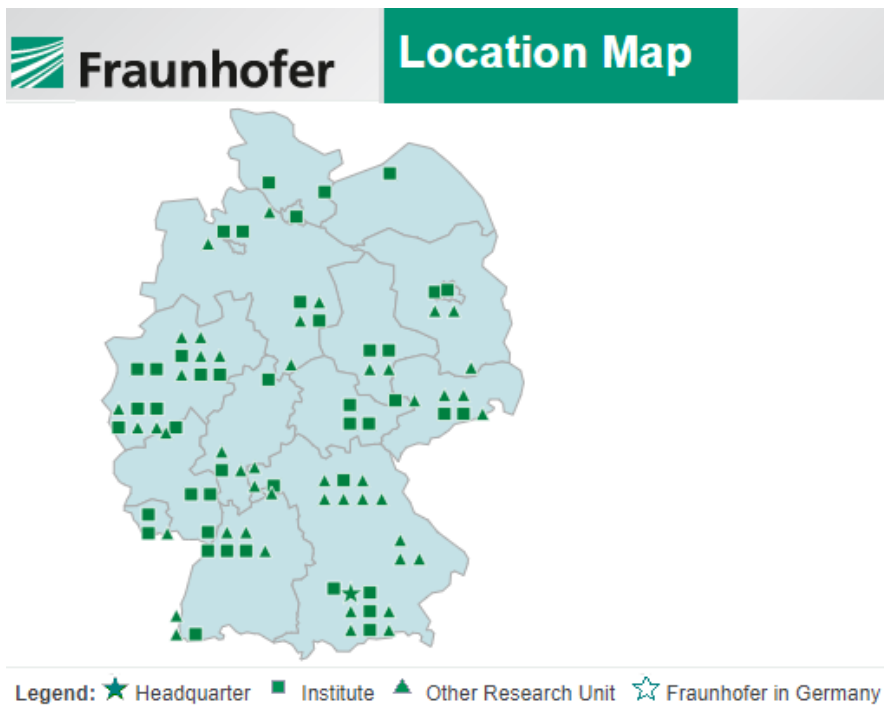
๓.๖ จัดตั้งหน่วยวิจัยพัฒนาหรือศูนย์เทคโนโลยีหรือศูนย์ความเป็นเลิศโดยรัฐบาล ลงทุน แล้วให้ออกชนบริหาร เพื่อเป็นแหล่งในการศึกษาความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ กับ ผู้เชี่ยวชาญ มีอุปกรณ์การวิจัยพัฒนาให้ออกชนร่วมทำการวิจัยและพัฒนาตามต้องการ มี Venture Capital สนับสนุนตามที่สนใจ เป็นแหล่งสร้างผู้ประกอบการ ที่สนับสนุนถึงการตลาดให้ขายของได้ จริง เป็นความร่วมมือกันระหว่างภาคเอกชน สถาบันการศึกษา โดยการสนับสนุนของรัฐบาลท้องถิ่น และรัฐบาลกลาง การบริหารขับเคลื่อนคลัสเตอร์ เยอรมันจะตั้งบริษัทมาบริหารงาน ตามภาพ ๓.๑๓ เป็นคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่รัฐบาลส่งเสริมให้จัดตั้งกระจายทั่วประเทศ ในเครือข่ายของ it's OWL Clustermanagement GmbH การดำเนินการนี้ จะทำให้มีโครงการลงทุนกระจายไปภูมิภาคต่าง ๆ ทำให้มีตำแหน่งงาน ประชาชนไม่ต้องอพยพไปงานทำที่อื่น ช่วยให้เศรษฐกิจกระจายทั่วประเทศ ใน เยอรมันจึงมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวแต่ละรัฐไม่ต่างกันมาก ประมาณ ๒ เท่า โดยพื้นที่ที่ยังต่ำกว่าจะเป็นส่วนของเยอรมันตะวันออกเดิมที่กำลังเร่งพัฒนาให้ทัดเทียมพื้นที่อื่น

แผนภาพที่ ๓-๑๕ แสดงการจัดตั้ง Industrial Cluster กระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศเยอรมนีในเครือข่ายของ it's OWL Clustermanagement GmbH

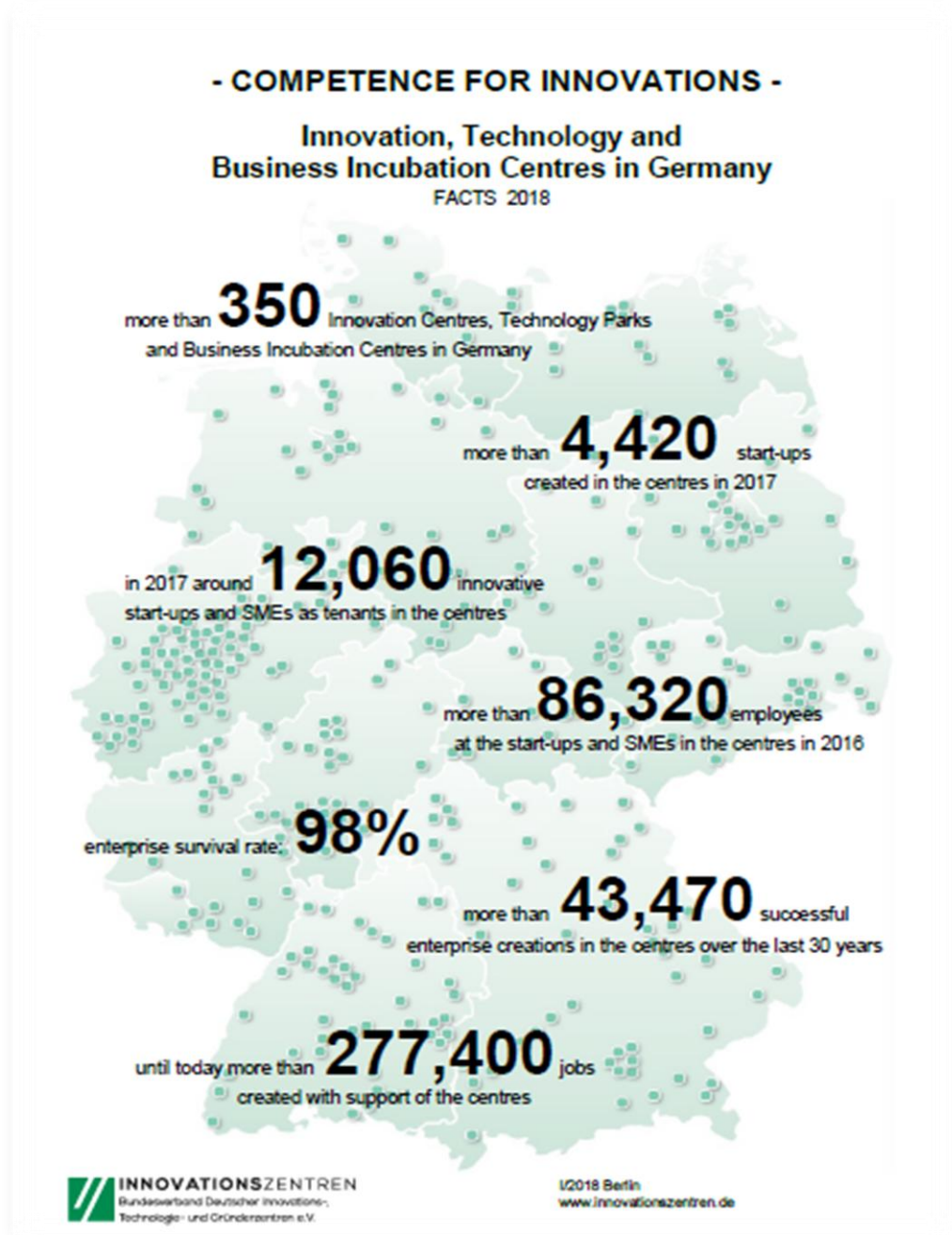
ที่มา :it's OWL Cluster management GmbH.

แผนภาพที่ ๓-๑๖ แสดงที่ตั้งของหน่วยงานวิจัยของ the Fraunhofer-ทั่วประเทศ

ที่มา: the Fraunhofer-Gesellschaft

แผนภาพที่ ๓-๑๗ แสดง Competence Center ในสหพันธ์รัฐเยอรมนีทั่วประเทศ

ที่มา :ออนไลน์, the Fraunhofer-Gesellschaft

แผนภาพที่ ๓-๑๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของรายรัฐของสหพันธรัฐเยอรมนี

ที่มา :ออนไลน์ https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_German_states_by_GDP

๓.๗ พัฒนาระบบโทรคมนาคมและการขนส่งทางรางที่มีคุณภาพครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งภูมิภาค เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่างภูมิภาค สามารถขนส่งสินค้าเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ คนเดินทางมาติดต่อธุรกิจหรือการท่องเที่ยวสะดวก ทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สามารถเชื่อมโยงไปยังเมืองข้างเคียงได้ ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่รัฐบาลกลางทำการจัดสร้างเพื่อทำให้มีการกระจายรายได้ไปทั่วประเทศ สร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันในพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้รัฐบาวาเรียที่อยู่ทางตอนใต้ของประเทศ ซึ่งไม่ได้ติดกับทะเลสามารถเชื่อมโยงติดต่อไปยังส่วนต่าง ๆ จนสามารถพัฒนาให้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวได้สูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ ที่ติดทะเล เพราะรัฐบาวาเรียมุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้และทักษะ มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีร่วมกันระหว่างบริษัทรายใหญ่ SMEs และมหาวิทยาลัย

กรณีประเทศญี่ปุ่น

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ผู้วิจัยได้เคยไปทำงานที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สถาบันเออีซีเอชประเทศไทย ณ กรุงโตเกียว ในช่วงเวลาปี ๒๕๓๘-๒๕๔๐ พบปะพูดคุยกับนักลงทุนญี่ปุ่น และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากบนอินเทอร์เน็ต พบว่าประเทศญี่ปุ่นก็มีรูปแบบการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค รูปแบบคล้ายกับประเทศเยอรมัน กล่าวคือ

๑. ให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจะทำการพัฒนาต่างๆในญี่ปุ่น คนในพื้นที่จะมีบทบาทอย่างมากในการตัดสินใจ โครงการขนาดใหญ่ การตั้งโรงงานในพื้นที่ จะต้องได้รับความยินยอมจากคนในพื้นที่

๒. พัฒนาระบบขนส่งทางรางกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคในประเทศ การขนส่งระบบรางเป็นเส้นเลือดหลักในการไหลเวียนทางเศรษฐกิจให้สามารถกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเส้นทางหลักระหว่างเมืองเป็นการลงทุนโดยรัฐบาลกลาง เส้นทางสนับสนุนในจังหวัดหรือระหว่างจังหวัดใกล้ๆจะสนับสนุนให้เอกชนมาลงทุน หรือรับบาลท้องถิ่นลงทุน นอกจากนั้น ในญี่ปุ่นจะมีบริษัทรับจ้างขนส่งสินค้า พัสดุ นอกเหนือจากที่ดำเนินการโดยการไปรษณีย์ของญี่ปุ่น ซึ่งบริษัทเอกชนเหล่านี้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้บริการไปทั่วประเทศ ซึ่งมีส่วนช่วยให้บริษัทเล็ก หรือวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์การเกษตร หรือกลุ่มแม่บ้าน มีความสะดวกในการส่งสินค้าไปยังลูกค้าในพื้นที่ต่าง ๆ

๓. มีธนาคารที่มีการแข่งขันกันมาก ในญี่ปุ่นมีธนาคารในหลายระดับ ทั้งในระดับประเทศที่มีสาขาการให้บริการทั่วประเทศ และไปต่างประเทศในระดับสากลด้วย และมีธนาคารในระดับภูมิภาค และระดับพื้นที่เล็ก ๆ ด้วย ทำให้ธนาคารในญี่ปุ่นมีการแข่งขันกันให้บริการแก่ลูกค้ากันมาก แต่ธนาคารระดับพื้นที่ก็มักจะมีความร่วมมือกับธนาคารขนาดใหญ่ในกรณีต้องให้บริการแก่ลูกค้าในเรื่องการธนาคารระหว่างประเทศ ต้นทุนทางการเงินสำหรับผู้ประกอบการในญี่ปุ่นจึงไม่สูง นอกจากนั้นยังมีสถาบันการเงินเพื่อการเฉพาะที่ดำเนินการโดยรัฐบาลสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดเล็กหรือประชาชนในการทำธุรกิจกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มาสามารถให้การสนับสนุน

๔. มีสถาบันการศึกษาแบบอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการฝึกวิชาชีพ เรียกว่า KOSEN แบบเดียวกับการศึกษาอาชีวศึกษาแบบทวิภาคีของเยอรมันแต่ KOSEN ดำเนินการแต่ทางด้านวิศวกรรมกระจายอยู่ทั่วประเทศ ทำให้ญี่ปุ่นมีกำลังคนทางด้านวิศวกรรมสนับสนุนการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ภาคการเกษตรด้วย

๕. พัฒนาให้เกิดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมกระจายไปในภูมิภาคต่างๆ และส่งเสริมให้บริษัทเอกชนมา มีบทบาทในการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมของตนโดยบริษัทที่ผลิตชิ้นส่วนต่างๆจะอยู่ในห่วงโซ่การผลิตแต่ละยี่ห้อๆ มีการทำงานร่วมกันในการวิจัยและพัฒนาต่างๆเพื่อพัฒนาสินค้าใหม่ๆและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้มีต้นทุนต่ำโดยที่คุณภาพสินค้ายังสูง ญี่ปุ่นเรียกกลุ่มพวกนี้ว่า Keiretsu ซึ่งถ้าเป็นบริษัทในระดับบนๆที่การผลิตส่งให้เจ้าสินค้าตรง (Tier 1) จะมีการถือหุ้นร่วมโดยบริษัทเจ้าของสินค้าด้วย และรัฐบาลยังทำงานร่วมกับบริษัทเอกชนในการส่งเสริมและชักจูงให้บริษัทรายใหญ่แยกกระจายไปสร้างคลัสเตอร์ของบริษัทนั้นๆไปตามภูมิภาคด้วย เช่นเดียวกับเยอรมัน

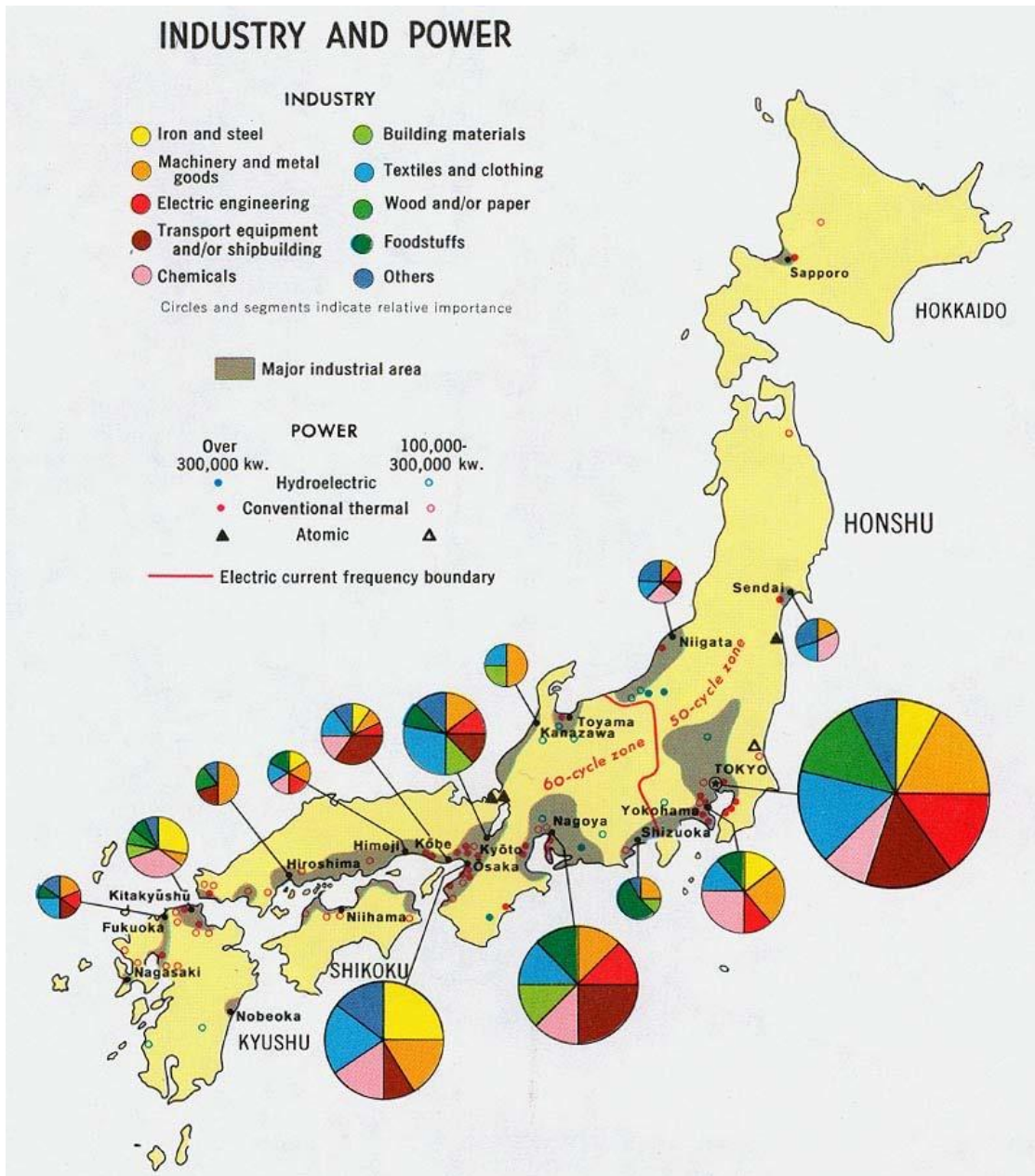
โดยมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ทำการพัฒนาบุคลากร และร่วมทำการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยี หรือปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต นอกจากนี้ในระบบญี่ปุ่นจะมีการส่งเสริมผู้ประกอบการใหม่ โดยเจ้าของบริษัทขนาดกลางจะส่งเสริมให้ลูกน้องในโรงงานออกไปตั้งบริษัททำการผลิตชิ้นส่วนส่งให้ตน โดยเริ่มต้นกิจการให้นำเครื่องจักรจากตนไปใช้ในการผลิตให้ก่อน

แผนภาพที่ ๓-๑๙ การกระจายของกลุ่มอุตสาหกรรมบริษัทต่าง ๆ ทั่วประเทศญี่ปุ่น

ที่มา :ออนไลน์ , <http://www.ageekinjapan.com/japan-popular-brands-map/>

แผนภาพที่ ๓-๒๐ แสดงพื้นที่อุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ ในภูมิภาคของประเทศญี่ปุ่น

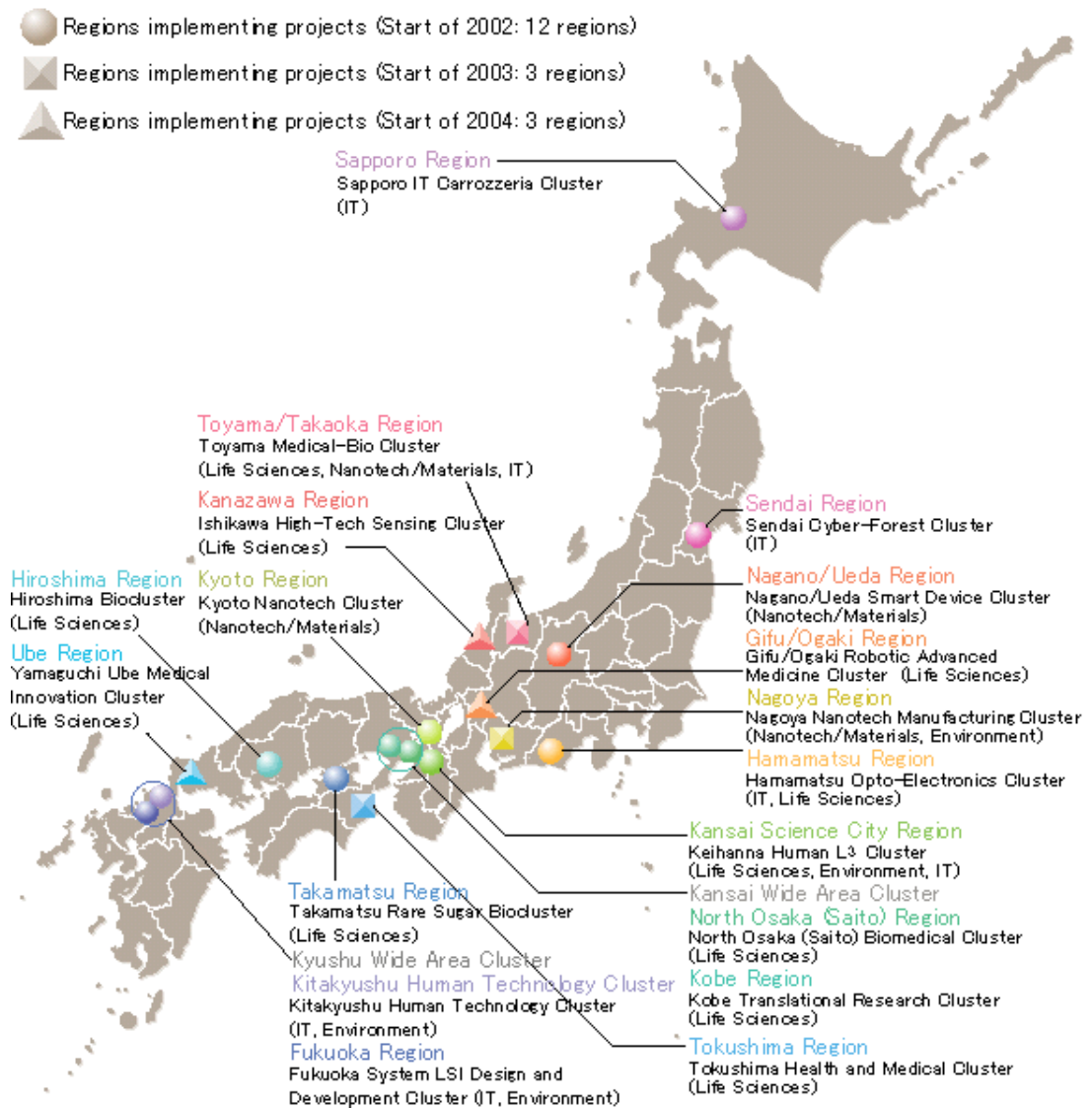

ที่มา: ออนไลน์, https://www.researchgate.net/figure/Japanese-Industrial-Cluster-Zones_fig2_229043156

๖. ตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีกระจายไปตามภูมิภาคต่างๆ เพื่อสนับสนุนการวิจัยของเอกชน และประชาชนรายย่อย ทั้งการวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรม และทางด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้มีโครงการลงทุนไปจัดตั้งในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศญี่ปุ่น และศูนย์วิจัยต่างๆเหล่านี้จะมีความทำงานร่วมกับคลัสเตอร์ภาคเอกชน

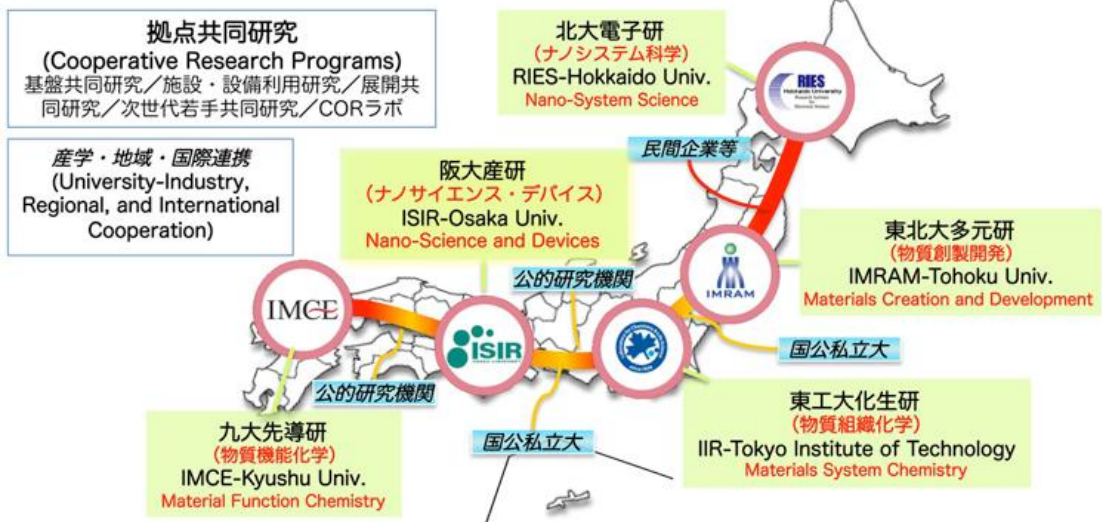
ในพื้นที่ มีกลไกการทำงานที่ใกล้ชิดกับภาคเอกชนญี่ปุ่น การสนับสนุนงบประมาณภาครัฐมักมีเงื่อนไขให้เป็นโครงการที่สามารถนำไปใช้เชิงพาณิชย์ได้และมีการร่วมมือวิจัยกับบริษัทเอกชน มีการทำงานร่วมมือกับสมาคมอุตสาหกรรม หรือสหกรณ์การเกษตรต่างๆในพื้นที่

แผนภาพที่ ๓-๒๑ Knowledge Clusters แต่ละสาขากระจายทุกภูมิภาคในประเทศญี่ปุ่น

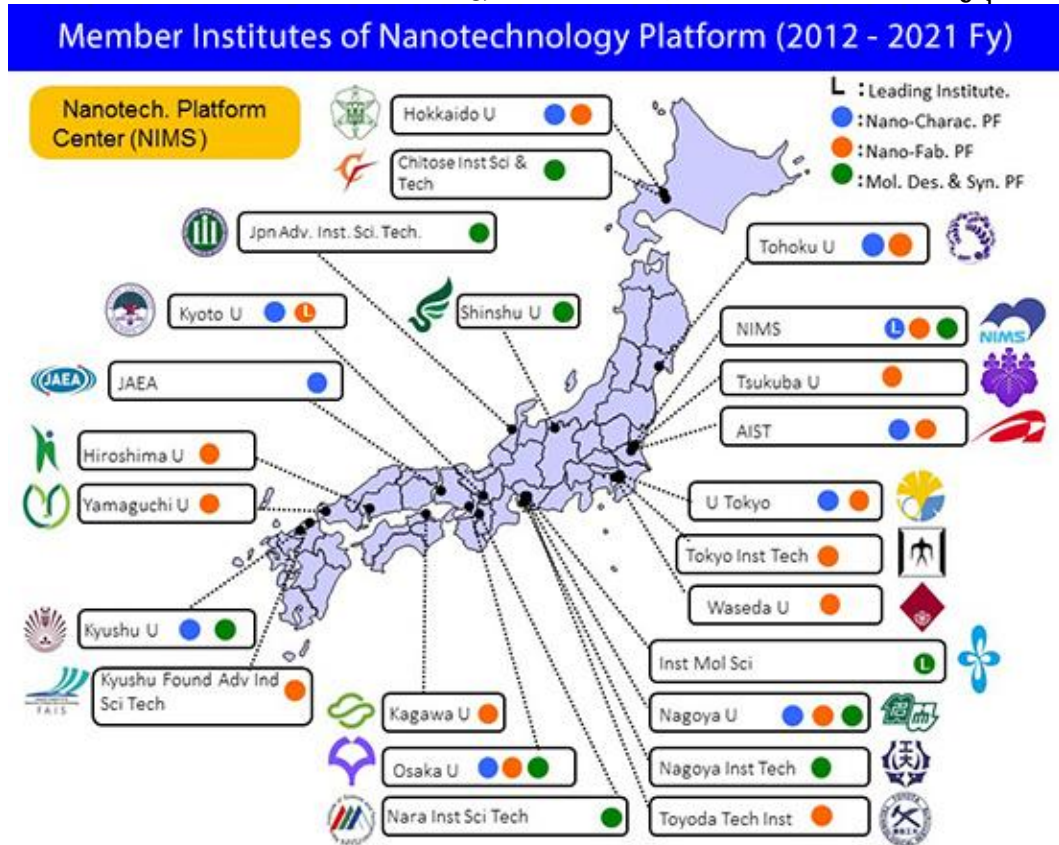
ที่มา ออนไลน์ <http://www.it-cluster.jp/english/index.html>

แผนภาพที่ ๓-๒๒ แหล่งพัฒนาเทคโนโลยียุคปัจจุบันของประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : ©2014 The Institute of Scientific and Industrial Research, Osaka University.

แผนภาพที่ ๓-๒๓ ที่ตั้ง Nanotechnology Platform Japan (NTPJ) ทั่วประเทศญี่ปุ่น

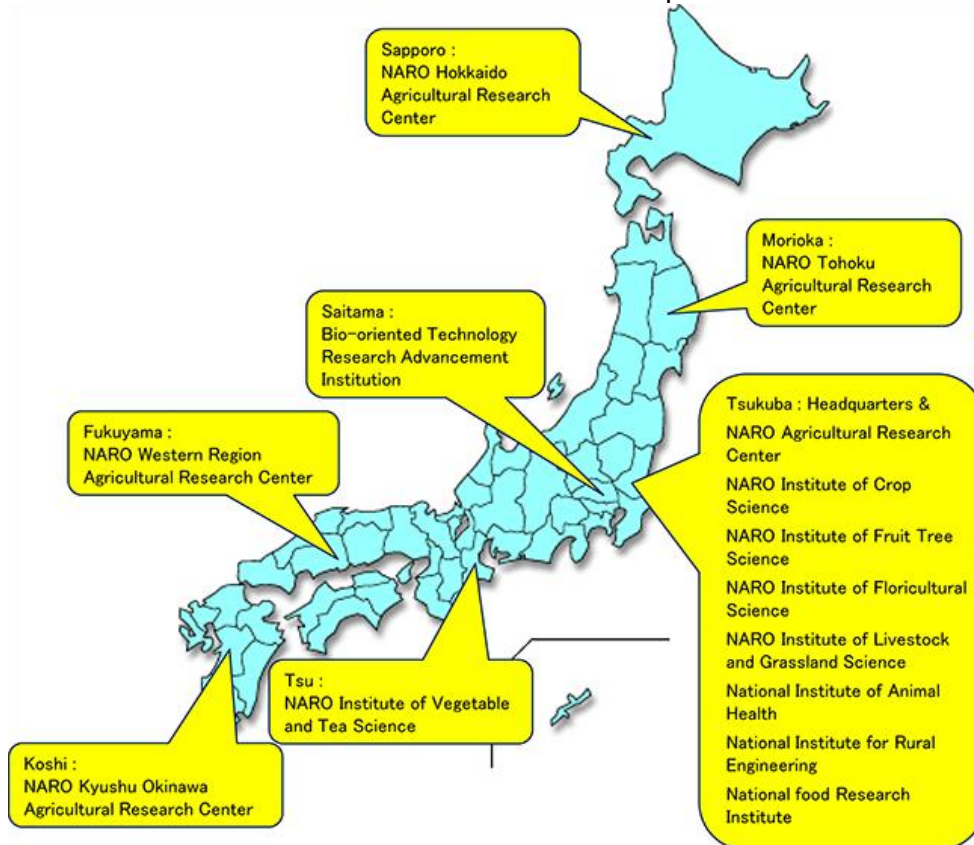

ที่มา : Nanotechnology Platform Japan (NTPJ) Minister of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT) <http://nanonet.mext.go.jp/english/>

๗. ประเทศญี่ปุ่นมีการตั้งหน่วยงานส่งเสริมการรับช่วงการผลิตหรือพัฒนาความเชื่อมโยงอุตสาหกรรม จากผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ไปยังผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs ให้ข้อมูลการตลาดให้ SMEs ที่เป็นส่วนอุตสาหกรรมสนับสนุนรากฐานของอุตสาหกรรมต่างๆ โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมในประเทศ ขยายพื้นที่คลัสเตอร์ทำให้สามารถสร้างรายได้ไปยังพื้นที่ข้างเคียง

๘. ส่งเสริมเกษตรกรในลักษณะสหกรณ์การเกษตรให้มีความร่วมมือกันระหว่างเกษตรกร ทั้งการจัดการพื้นที่พืช ปุ๋ยยา ช่องทางการจัดจำหน่าย รวมถึงการจัดการแหล่งเงินทุน และมีสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาทางการเกษตรสนับสนุนเกษตรกร รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรและแปรรูปอาหารทั่วประเทศทุกภูมิภาคญี่ปุ่น เพื่อมุ่งหวังเพิ่มความรู้แก่เกษตรกรที่จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

แผนภาพที่ ๓-๒๔ สถาบันวิจัยและพัฒนาด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารในญี่ปุ่น

ที่มา : Japan National Agriculture and Food Research Organization (NARO)

สรุป

จากข้อสรุปที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาคของไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก กล่าวคือ โครงการลงทุนยังกระจุกตัวอยู่ในไม่กี่จังหวัดของประเทศ ทำให้จังหวัดส่วนใหญ่ของไทยยังมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในภูมิภาคต่าง ๆ เปรียบเทียบกันระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวมากกับจังหวัดที่อยู่ข้างเคียง แต่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวต่ำเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมกับการเพิ่มขึ้นของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว และศึกษาหาปัจจัยที่ทำให้นักลงทุนที่ตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคแล้วตัดสินใจไปลงทุน แล้วนำมาเปรียบเทียบดูกรณีความสำเร็จของประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีและญี่ปุ่นที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวในแต่ละภูมิภาคไม่ต่างกันมาก และมีจำนวนโครงการลงทุนกระจายไปทั่วประเทศ เพื่อหาแนวทางที่จะนำมาใช้ส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของไทย ได้ข้อสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาลงทุนในภูมิภาคของไทยที่ไม่สามารถกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคได้ ทำให้ยังเกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างภูมิภาคสูง ดังนี้

๑. การลงทุนในภูมิภาคมีส่วนเพิ่มรายได้ให้พื้นที่ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ลงได้อย่างชัดเจน เพียงแต่การลงทุนในภูมิภาคของไทยยังกระจุกตัวในบางพื้นที่ ซึ่งผลสรุปจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า โครงการลงทุนส่วนมากจะไปลงทุนในพื้นที่ที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม โดยเฉพาะพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ซึ่งนิคมอุตสาหกรรมที่ประสบผลสำเร็จส่วนใหญ่มีการลงทุนพัฒนาโดยเอกชน

๒. ผลการสัมภาษณ์บริษัทเอกชนในประเทศไทยที่ตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคต่างจังหวัด พบว่ามีปัจจัยสำคัญเหมือนกันที่ตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคของพื้นที่นั้นๆ คือ มีความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะมีสถานการศึกษาช่วยในการพัฒนาบุคลากรให้ พื้นที่นั้นมีระบบโทรคมนาคมและการขนส่งที่ดี มีหน่วยงานในพื้นที่ให้การสนับสนุนการลงทุนที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการอยู่อาศัย และไม่เกิดภัยธรรมชาติบ่อยๆ

๓. การพัฒนาของเยอรมันและญี่ปุ่นที่สามารถกระจายรายได้ไปทั่วทั้งภูมิภาคเพราะมีการลงทุนกระจายไปทั่วประเทศ มีการดำเนินการพัฒนาที่คล้ายกันคือ มี

๓.๑ การให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่เริ่มต้นการพัฒนา

๓.๒ มีระบบการศึกษาที่เน้นฝึกทักษะอาชีพให้สามารถทำงานได้ทันที ทำให้มี

บุคลากรรองรับการลงทุน ทำให้โครงการลงทุนประสบผลสำเร็จ และดำเนินการนำการศึกษาเข้าไปอยู่ในพื้นที่เพื่อป้องกันคนอพยพออกนอกพื้นที่

๓.๓ มีระบบโทรคมนาคมและการขนส่งกระจายทั่วถึงทั้งประเทศโดยเฉพาะระบบขนส่งทางรางที่มีต้นทุนต่ำกว่าทางถนนมาก ทำให้เกิดความสะดวกในการเชื่อมโยงการผลิตจากเมืองหนึ่งไปยังเมืองข้างเคียง และเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ห่างไกลมากขึ้นได้

๓.๔ มีการพัฒนาคลัสเตอร์การผลิตและบริการไปทั่วทั้งประเทศ โดยมีหน่วยวิจัยที่รัฐสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้นร่วมกับสถาบันการศึกษาให้การสนับสนุนคลัสเตอร์การผลิต การบริการ การเกษตร โดยเฉพาะส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การเกษตร กรณีญี่ปุ่นมีการขยายตลาดผลิตผล การเกษตรไปทั่วโลกผ่านวัฒนธรรมอาหารญี่ปุ่น

๓.๕ เยอรมันให้ความสำคัญการจัดรูปที่ดินและพัฒนาเมืองที่น่าอยู่ช้กึ่งการลงทุนเข้าพื้นที่ ทำให้ครอบครัวเกษตรกรมีรายได้จากทางอื่นจากการจ้างงานของโครงการลงทุน นอกเหนือจากการเกษตรด้วย ส่งเสริมสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรในเมือง หรือช่องทางจำหน่ายออนไลน์

บทที่ ๔

แนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

ผลการศึกษาของผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า การมีโครงการลงทุนในจังหวัดบางจังหวัดในภูมิภาคของประเทศไทยที่ผ่านมาที่พบว่าสามารถทำให้จังหวัดที่มีโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมมาก จะทำให้จังหวัดนั้นมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวเพิ่มขึ้นตามมา ที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของจังหวัดเหล่านั้นได้ อย่างไรก็ตามพบว่าโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมยังกระจุกตัวอยู่ในบางจังหวัด ซึ่งจังหวัดที่นักลงทุนสนใจไปลงทุนจะเป็นจังหวัดที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม และการลงทุนพัฒนาพื้นที่ให้มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการลงทุนที่ดำเนินการลงทุนโดยเอกชนได้รับความสำเร็จมากกว่าที่ดำเนินการโดยรัฐบาลเอง เป็นจังหวัดที่มีความพร้อมทางด้านบุคลากรหรือมีสถาบันการศึกษาช่วยพัฒนาบุคลากร เป็นจังหวัดที่มีระบบโทรคมนาคมและการขนส่งที่ดี เป็นจังหวัดที่หน่วยงานในพื้นที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนนักลงทุนอย่างดี และเป็นจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมเมืองน่าอยู่ ไม่เกิดภัยธรรมชาติบ่อย ๆ การกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนและการดำเนินชกุงการลงทุนสู่ภูมิภาคไม่มีคนในท้องถิ่นที่ร่วมรับผิดชอบด้วยจึงอาจเป็นเหตุให้ความสำเร็จจำกัดในวงแคบ และจากการศึกษาถึงความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้มีการกระจายรายได้ของประชาชนทั่วประเทศไม่ห่างกันมากมีค่าดัชนีจีดีพีต่ออย่างประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีและประเทศญี่ปุ่นพบว่าปัจจัยสำเร็จมาจาก

๑. การให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่เริ่มต้นการพัฒนา
๒. มีระบบการศึกษาที่เน้นฝึกทักษะอาชีพให้สามารถทำงานได้ทันที ทำให้มีบุคลากรรองรับการลงทุน ทำให้โครงการลงทุนประสบผลสำเร็จ และดำเนินการนำการศึกษาเข้าไปอยู่ในพื้นที่เพื่อป้องกันคนอพยพออกนอกพื้นที่
๓. มีระบบโทรคมนาคมและการขนส่งกระจายทั่วถึงทั้งประเทศโดยเฉพาะระบบขนส่งทางรางที่มีต้นทุนต่ำกว่าทางถนนมาก ทำให้เกิดความสะดวกในการเชื่อมโยงการผลิตจากเมืองหนึ่งไปยังเมืองข้างเคียง และเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ห่างไกลมากขึ้นได้
๔. มีการพัฒนาคลัสเตอร์การผลิตและบริการไปทั่วทั้งประเทศ โดยมีหน่วยวิจัยที่รัฐสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้นร่วมกับสถาบันการศึกษาให้การสนับสนุนคลัสเตอร์การผลิต การบริการ การเกษตร โดยเฉพาะส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การเกษตร กรณีญี่ปุ่นมีการขยายตลาดผลผลิตการเกษตรไปทั่วโลกผ่านวัฒนธรรมอาหารญี่ปุ่น

๕. เยอรมันให้ความสำคัญการจัดรูปที่ดินและพัฒนาเมืองที่น่าอยู่ชกุงการลงทุนเข้าพื้นที่ ทำให้ครอบครัวเกษตรกรมีรายได้จากทางอื่นจากการจ้างงานของโครงการลงทุนนอกเหนือจากการเกษตรด้วย ส่งเสริมสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรในเมือง หรือช่องทางจำหน่ายออนไลน์

๖. การจัดรูปที่ดินใหม่ของเยอรมันยังช่วยให้การทำเกษตรมีผลผลิตทางการผลิตสูงขึ้นด้วย เนื่องจากได้รับความสะดวกในการบำรุงพืชผล และการให้ปัจจัยการผลิตที่เพียงพอ

ในขณะที่การดำเนินการของประเทศไทย ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ในการร่วมรับผิดชอบวางนโยบายและดำเนินการส่งเสริมและชักจูงการลงทุนสู่ท้องที่ของตน ไม่มีการพัฒนาระบบการขนส่งที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพรองรับทั่วถึงทั้งประเทศ ไม่มีการกำหนดนโยบายกระจายคลัสเตอร์อุตสาหกรรมไปทั่วประเทศแต่ยังส่งเสริมให้กระจุกตัวในพื้นที่เดิมๆ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชนไม่มีการร่วมดำเนินการที่ใกล้ชิดกันอย่างกว้างขวางตามแบบของเยอรมันและญี่ปุ่น จึงอาจเป็นเหตุที่ทำให้การลงทุนไม่สามารถกระจายไปทั่วประเทศ

ในเรื่องการทำให้ครอบครัวที่ยากจนมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อพ้นจากความยากจนนั้น มีผลงานวิจัยชี้ชัดว่า ครอบครัวที่หัวหน้าครอบครัวมีการศึกษาสูงมีทักษะสูงจะเป็นครอบครัวที่มีรายได้ดีพ้นความยากจน คนที่ได้รับการศึกษาที่สูงสามารถนำพาครอบครัวออกจากความยากจนได้ ก็มีส่วนช่วยให้ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนได้ แต่คนในครอบครัวยากจนมักต้องออกจากระบบการศึกษาเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว ดังนั้นการดำเนินการให้คนในครอบครัวยากจนได้มีการศึกษาสูงขึ้นจะเป็นวิธีช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่ตืออย่างหนึ่ง ซึ่งผลการวิจัยของ Thomas Piketty ที่ออกเผยแพร่ทั่วโลกในนามหนังสือ Capital in the twenty-First Century ก็ระบุว่า การลงทุนด้านการศึกษาของรัฐบาลโดยเฉพาะให้กับกลุ่มคนยากจนจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ตัวอย่างความสำเร็จที่ชัดเจนคือประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย และในประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีกับญี่ปุ่นก็มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะและให้การศึกษาแก่เด็กและประชาชนตลอดเวลา

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ และการส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาค และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของจำนวนโครงการลงทุนในจังหวัดกับการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวเพื่อนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ข้อเสนอของปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคยังไม่สำเร็จในวงกว้าง และบทเรียนความสำเร็จของเยอรมันและญี่ปุ่น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคของประเทศไทยเพื่อนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โดยขอแบ่งแนวทางออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ข้อเสนอแนะทางด้านนโยบาย

รัฐบาลควรกำหนดนโยบาย ต่าง ๆ ดังนี้

๑. ให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมโดยการกระจายอำนาจให้กลุ่มจังหวัดในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุน และชักจูงการลงทุน

ที่ผ่านมา ในการกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนออกมา ที่มีการกำหนดประเภทกิจการที่จะให้การส่งเสริมซึ่งมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศ เป็นการดำเนินการจากส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานองค์กรต่างๆด้วย แต่ก็ยังเป็นบุคคลมาจากส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ขาดข้อมูลในส่วนภูมิภาคที่ห่างไกลกว่าในท้องถิ่นๆเหมาะสมที่จะต้องส่งเสริมการลงทุนอะไรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากร บุคลากร แรงงาน ในภูมิภาคนั้นๆ เช่น นโยบายส่งเสริมการลงทุนในปัจจุบันเน้นส่งเสริมการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง แต่กับที่จังหวัดตราดที่มองเห็นโอกาสการลงทุนทำวัสดุก่อสร้างส่งไปขายที่ประเทศกัมพูชา แต่ยังเป็นการลงทุนที่ต้องใช้ทุนสูงหากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเช่น การยกเว้นภาษีต่างๆ เป็นต้น ก็จะช่วยให้เริ่มธุรกิจได้ แต่ไม่เป็นกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

การให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายมาแต่ต้น ก็จะทำให้เขามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบชักจูงการลงทุนดูแลนักลงทุนที่ไปลงทุนด้วย

๒. ส่งเสริมการจัดตั้งคลัสเตอร์การลงทุน โดยมีบริษัทเอกชนรายใหญ่อำนาจ ๑-๓ รายเป็นตัวนำในการลงทุนและพัฒนาคลัสเตอร์ในท้องถิ่นนั้น ๆ กระจายไปยังภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ

การดำเนินการลักษณะนี้ ทำตามทฤษฎีขั้วการเติบโต ที่หลายประเทศใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ เช่น ในคราวที่ประเทศเยอรมนีตะวันออก และ เยอรมนีตะวันตก รวมกัน จำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาพื้นที่ในส่วนของเยอรมนีตะวันออก รัฐบาลได้ส่งเสริมให้บริษัทรายใหญ่เช่น โพล์สวาเกน ไปตั้งโรงงานที่เมืองเดรสเดิน โดยรัฐบาลมีการสนับสนุนในหลายรูปแบบ ต่อมาก่อมีบริษัทผลิตชิ้นส่วนตามไป รัฐบาลมีการส่งเสริมจัดตั้งหน่วยงานวิจัยและพัฒนาในพื้นที่เพื่อเกิดนวัตกรรมใหม่ๆจากบุคลากรในพื้นที่ เป็นการพยายามใช้ทรัพยากรมนุษย์ที่อาจยังไม่มีโอกาสไปทำงานที่ที่เจริญแล้วแต่มีความสามารถสูงให้ได้แสดงออกมาซึ่งศักยภาพของเขา

ดังนั้น ในการดำเนินนโยบายนี้ รัฐบาลต้องมีหน่วยงานร่วมบูรณาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆรองรับคลัสเตอร์ที่เหมาะสม โดยเฉพาะในส่วนการวิจัยพัฒนา การพัฒนาผู้ประกอบการในพื้นที่ภูมิภาคทั่วประเทศ รัฐบาลควรกำหนดชนิดอุตสาหกรรมแบ่งแยกกระจายไปตามพื้นที่ต่างๆตามความเหมาะสมและศักยภาพของพื้นที่ โดยควรมุ่งเน้นไปพัฒนาในพื้นที่ยากจนให้ทั่วถึง และพัฒนาการเชื่อมโยงไปยังพื้นที่รอบข้างอย่างต่อเนื่อง

๓. พัฒนาระบบโทรคมนาคมและระบบการขนส่งให้มีการเชื่อมโยงอย่างมีคุณภาพทั่วประเทศ ทั้งนี้มุ่งเน้นในการสร้างระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไปยังพื้นที่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และพัฒนาทำระบบขนส่งทางรางครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ หากพื้นที่ที่ยังไม่มีความเหมาะสมก็ต้องจัดให้มีระบบการขนส่งรูปแบบอื่นเชื่อมโยงมายังระบบราง

๔. ออกกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมระบบการศึกษาที่ตอบสนองตามความต้องการของตลาดแรงงานตามแนวโน้มเทคโนโลยีปัจจุบัน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพ และให้โอกาสแก่ครอบครัวยากจนก่อน สามารถให้นักเรียนสามารถฝึกงานในลักษณะการทำงานจริงโดยได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมาย

๕. จัดตั้งหน่วยงานเพื่อเชื่อมโยงความต้องการภาครัฐไปสร้างโอกาสทางธุรกิจและการลงทุนแก่นักลงทุนในประเทศไทย ซึ่งแนวทางนี้นอกจากจะสามารถทำให้เกิดความต่อเนื่องทางธุรกิจในประเทศไทยแล้ว ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะทางด้านการปฏิบัติ

หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องนำนโยบายของรัฐมาออกมาตรการหรือแผนปฏิบัติการให้มีการบูรณาการร่วมกัน สู่เป้าหมายของรัฐทำให้เกิดการลงทุนกระจายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศดังนี้

๑. กลุ่มจังหวัดจัดตั้งคณะกรรมการลงทุนในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้ทำหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ รวบรวมข้อคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะกำหนดกิจการที่จะส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ พร้อมกำหนดมาตรการในการชักจูงการลงทุน

๑.๒ กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ออกมาตรการรองรับที่จะกระตุ้นให้เกิดโครงการลงทุนในพื้นที่ตามเป้าหมายที่ต้องการ

๑.๓ กำหนดแผนงานกิจกรรมชักจูงการลงทุนในกิจการเป้าหมาย

๑.๔ ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนส่วนกลางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนของพื้นที่ และการดำเนินการชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศ

๒. จัดสร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทั้งประเทศทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ โดยการลงทุนของรัฐร่วมกับเอกชน

เนื่องจากปัจจุบันอินเทอร์เน็ตถือเป็นระบบการสื่อสารที่มีคุณภาพสูง รวดเร็ว และราคาถูก ทำให้การติดต่อสื่อสารทางธุรกิจดำเนินไปโดยสะดวกมีประสิทธิภาพ ทำให้การลงทุนในภูมิภาคไม่มีข้อด้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ในเมืองใหญ่

๓. จัดสร้างระบบขนส่งทางรางแบบรางคู่ให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ ทั้งนี้

การจัดสร้างโครงการต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับรูปแบบ เส้นทางที่จะดำเนินการ และจัดหาระบบเชื่อมโยงไปยังอุตสาหกรรมในประเทศไทยด้วย

ระบบขนส่งทางรางจัดเป็นระบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพและต้นทุนต่ำ คนทุกชนชั้นสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน การมีระบบรางเชื่อมโยงไปทั่วประเทศจะสามารถช่วยให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบต่าง ๆ เคลื่อนย้ายเชื่อมโยงไปหากันระหว่างพื้นที่ได้ นักลงทุนสามารถพิจารณาไปลงทุนในพื้นที่ห่างไกลเพื่อแลกกับปัจจัยการผลิตและบริการอื่นที่พร้อมกว่า เช่น มีแรงงานคุณภาพดีมากกว่า มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมแก่กิจการของตนมากกว่าเป็นต้น และไม่เสียเปรียบในเรื่องต้นทุนการขนส่งที่เพิ่มขึ้น จะสามารถสร้างงานกระจายไปได้ทั่วหลายพื้นที่ในประเทศไทย

๔. ให้กลุ่มจังหวัดจัดตั้งหน่วยงานบริหารการพัฒนาคลัสเตอร์การลงทุนในพื้นที่ในลักษณะศูนย์เทคโนโลยี (Technology Center) ซึ่งรับผิดชอบอย่างน้อย ดังนี้

๔.๑ เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จสำหรับการลงทุน เพื่อให้บริการด้านการอนุมัติการลงทุน การออกใบอนุญาตต่างๆ และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้นักลงทุนประสบความสำเร็จในการลงทุนในพื้นที่โดยเร็ว

๔.๒ ดูแลให้มีการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมเพื่อการพัฒนาคลัสเตอร์การลงทุน โดยสนับสนุนให้เอกชนเป็นผู้พัฒนาและบริหารเขตอุตสาหกรรม

๔.๓ ดูแลประสานงานนักลงทุน หน่วยงานการศึกษา ให้มีการวิจัยและพัฒนา ร่วมกัน พัฒนาบุคลากรให้แก่ภาคเอกชน

๔.๔ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ และช่วยเหลือด้านการตลาดแก่ผู้ประกอบการในพื้นที่

๔.๕ ส่งเสริมการลงทุนเข้าสู่พื้นที่

๔.๖ นำความต้องการจัดซื้อจัดหาของภาครัฐไปสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่นักธุรกิจ

ท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

หน่วยงานการศึกษาในพื้นที่จะต้องมีการดำเนินการสอดรับนโยบายดังนี้

๑. สถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาปรับเปลี่ยนหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยมีลักษณะการดำเนินการ คือ

๑.๑ ระยะเวลาการศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้จากการทำงานจริงในบริษัท และเรียนทางทฤษฎีเพื่อให้มีความเข้าใจการปฏิบัติงานที่โรงเรียนตามความเหมาะสม

๑.๒ ให้เข้าฝึกการทำงานตั้งแต่เทอมแรกของปีการศึกษาแรก เพื่อให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับระบบการทำงานจริง และฝึกความอดทน ความรับผิดชอบ มีวินัยจากการทำงานจริง

๑.๓ หน่วยงานที่รับนักเรียนเข้าฝึกงานจะต้องจ่ายค่าแรงให้ผู้เรียนตามเหมาะสมแก่การทำงานจริง ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการการศึกษาของกลุ่มจังหวัด

๑.๔ หน่วยงานที่จะรับนักเรียนเข้าฝึกการทำงานจะต้องจัดให้มีผู้ทำหน้าที่ฝึกสอนที่ผ่านการอบรม/รับรองโดยคณะกรรมการร่วมเอกชน โรงเรียน รัฐบาลท้องถิ่น องค์กรทางธุรกิจ อุตสาหกรรมในพื้นที่

๑.๕ ให้โอกาสแก่เด็กจากครอบครัวยากจนในพื้นที่เป็นอันดับแรกในการเข้ารับการศึกษา ในระบบนี้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถเข้ารับการศึกษาโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และยังมีรายได้ไปยังครอบครัวด้วย

๑.๖ ศึกษาวิจัยในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำการเกษตร การเก็บเกี่ยว การขนส่ง และการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๑.๗ ศึกษาวิจัยร่วมกับเอกชนในการพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ตอบสนองความต้องการภาครัฐและความต้องการของในพื้นที่

๒. สถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ มีการดำเนินการเพื่อสนับสนุนคลัสเตอร์ของพื้นที่ ตามแนวทาง ดังนี้

๒.๑ จัดทำหลักสูตรการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะตามความต้องการของภาคเอกชน ให้นักศึกษาเรียนรู้จากการทำงานจริง ให้สามารถทำงานได้ทันทีเมื่อเข้าทำงาน

๒.๒ ทำการวิจัยและพัฒนาาร่วมกับภาคเอกชนในพื้นที่เพื่อสร้างนวัตกรรมตามความต้องการของท้องถิ่น

๒.๓ ทำการวิจัยและพัฒนาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ให้มีความสามารถในการแข่งขัน มีการพัฒนาพื้นที่ให้มีความเจริญทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม มีความมั่นคงในด้านต่าง ๆ

๒.๔ ศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองน่าอยู่ เป็น smart city ประชาชนที่อยู่อาศัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุก ๆ ด้าน

๒.๕ ศึกษาวิจัยในการสร้างโอกาสทางการค้า การลงทุน ให้แก่นักธุรกิจในพื้นที่

๒.๖ ทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสนับสนุนคลัสเตอร์ในพื้นที่ เพื่อมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ก้าวนำพื้นที่อื่นๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒.๗ เป็นแกนหลักในการร่วมพัฒนาศูนย์เทคโนโลยี(Technology Center)ของพื้นที่

สรุป

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โดยสรุป ดังนี้

๑. ให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนาชักจูงการลงทุนสู่พื้นที่ และการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ผ่านคณะกรรมการกลุ่มจังหวัด

๒. รัฐจัดทำระบบโทรคมนาคมและการขนส่งที่มีประสิทธิภาพให้ทั่วถึงทั้งประเทศ โดยเฉพาะระบบขนส่งทางราง

๓. รัฐส่งเสริมเอกชนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการลงทุน และร่วมรับผิดชอบชักจูงการลงทุนสู่ภูมิภาค

๔. จัดระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพตามที่เอกชนต้องการ รวมถึงจัดระบบฝึกอบรมคนให้สามารถเพิ่มหรือเปลี่ยนทักษะอาชีพตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และให้สถานศึกษามีการร่วมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ร่วมกับภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง

๕. รัฐมุ่งเน้นส่งเสริมให้ประชาชนที่ยากจนได้รับการศึกษาต่อจากการศึกษาภาคบังคับ ด้วยระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นเรียนรู้จากการทำงานจริงจากสถานที่ทำงานเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และให้สถานที่ทำงานนั้นจ่ายค่าตอบแทนในขณะที่ทำการศึกษา โดยมีกฎหมายรองรับไม่เป็นการใช้แรงงานเด็กในลักษณะที่ประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีและญี่ปุ่นทำ

๖. จัดตั้งคลัสเตอร์การผลิต และบริการกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคในประเทศเพื่อใช้เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมและกระจายอุตสาหกรรมไปทั่วประเทศ

๗. จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยี(Technology Center) ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศ

๘. ส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิตระหว่างพื้นที่ และนำความต้องการของภาครัฐในการพัฒนาต่าง ๆ มาเป็นโอกาสทางธุรกิจให้เอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมและพัฒนาเทคโนโลยี

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการทำการวิจัยในการหาแนวทางส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ทำให้ทราบถึงสถานะของปัญหาในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคและสถานะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประเทศไทย ที่ประเทศไทยยังมีปัญหาที่ไม่สามารถจัดการให้ประชาชนเข้าถึงทุนและเทคโนโลยีได้เท่าเทียมกันที่จะให้คนจนสามารถนำไปใช้สร้างรายได้ยกระดับฐานะตนได้ ไม่สามารถทำให้คนจนระดับล่างได้รับการศึกษาที่สูงทำให้มีทักษะอาชีพสูงเพื่อตอบสนองความต้องการของเอกชนและยกระดับฐานะคนจน คนไทยมากกว่าร้อยละ ๕๐ ยังมีรายได้น้อยกว่าระดับรายได้เฉลี่ยของคนทั้งประเทศ ประเทศไทยยังมีปัญหาที่ไม่สามารถกระจายการลงทุนของเอกชนไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงทั้งประเทศเหมือนอย่างประเทศที่เจริญแล้ว ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างจังหวัด มีเพียงแค่ ๑๐ กว่าจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวสูงกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ ซึ่งโครงการลงทุนจะสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัดที่มีโครงการลงทุน ทั้งนี้ส่วนหนึ่งมาจากประเทศไทยขาดระบบการขนส่งทางรางที่เป็นขนส่งที่มีประสิทธิภาพราคาต่ำเชื่อมโยงไปทั่วประเทศ ทำให้ต้นทุนการขนส่งเป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจไปลงทุนในพื้นที่ห่างไกล การลงทุนจึงไม่สามารถกระจายไปได้ทั่วประเทศ และรัฐบาลขาดแนวคิดในการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมการผลิต การบริการ และการเกษตร ที่เข้มแข็งกระจายไปทั่วประเทศ ทุกอย่างจึงยังกระจุกตัวอยู่ใกล้ๆ เมืองหลวงและภาคตะวันออกที่มีท่าเรือน้ำลึกและสนามบินนานาชาติขนาดใหญ่

จากการวิเคราะห์การลงทุนสู่ภูมิภาคกับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้และปัจจัยความสำเร็จในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยศึกษาวิเคราะห์จากจำนวนโครงการลงทุนที่ออกบัตรส่งเสริมกับการเพิ่มขึ้นของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวสูงเทียบกับจังหวัดข้างเคียงที่มีค่าต่ำกว่าพบว่า จังหวัดที่มีจำนวนโครงการลงทุนที่ออกบัตรส่งเสริมมากสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวได้ในอัตราการเพิ่มที่สูงแต่ไม่สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดข้างเคียงได้และส่วนใหญ่จะเกิดกับจังหวัดที่มีการลงทุนพัฒนาเขตอุตสาหกรรมโดยเอกชนจำนวนมาก และจากการสอบถามบริษัทที่ไปลงทุนในภูมิภาคแล้วถึงปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจไปลงทุนก็พบว่า เพราะมีโครงสร้างพื้นฐานดี มีจำนวนบุคลากรในพื้นที่รองรับ มีหน่วยงานในพื้นที่ให้การสนับสนุนดี ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติที่รุนแรงเป็นประจำ และมีระบบการขนส่งที่ดีพอเพียง และเมื่อดูจากความสำเร็จในการพัฒนาภูมิภาคของประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมนีและญี่ปุ่นที่ประเทศมีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ไม่มาก แต่ละเมืองมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่างกันประมาณ ๒ เท่า ในขณะที่ไทยมากถึง ๒๐ เท่า นั้น ทั้ง

สองประเทศสามารถกระจายโครงการลงทุนไปได้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ซึ่งปัจจัยสำคัญคือการพัฒนาต่าง ๆ จะต้องให้คนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคิดกำหนดนโยบายและดำเนินกิจกรรมในการส่งเสริมและชักจูงจึงทำให้นโยบายมีความเป็นจริงได้มาก รัฐบาลมีการสร้างระบบขนส่งทางรางที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมไปได้ทั่วประเทศ มีการส่งเสริมระบบการศึกษาให้แก่ประชาชนได้ทั่วถึงทุกระดับชั้นและมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการทำงานจากการเรียนรู้การทำงานจริงตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และให้ประชาชนมีสถานที่ในการฝึกอบรมเพิ่มเติมทักษะให้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป ทำให้สถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยมุ่งเน้นการวิจัยพัฒนาร่วมกับภาคเอกชนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีทำให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันสูงตลอดเวลา โดยนำเอาความต้องการจัดซื้อจัดหาของภาครัฐมาใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง จึงมีการพัฒนาสร้างคลัสเตอร์การผลิตและบริการไปทั่วทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เหล่านี้จึงเป็นปัจจัยให้ทั้งสองประเทศสามารถพัฒนาประเทศไปโดยมีความเหลื่อมล้ำไม่มาก ประชาชนในประเทศมีความเท่าเทียมกันในด้านต่าง ๆ

จากสภาวะปัญหาของประเทศไทยที่ทราบจากการวิจัย นำไปวิเคราะห์ถึงการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคกับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ร่วมกับข้อมูลปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาของประเทศสาธารณรัฐเยอรมนีและญี่ปุ่นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สร้างข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ที่จะให้มีการดำเนินการด้านต่าง ๆ คือ

๑. ให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนาชักจูงการลงทุนสู่พื้นที่ และการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ผ่านคณะกรรมการกลุ่มจังหวัด

๒. รัฐจัดทำระบบโทรคมนาคมและการขนส่งที่มีประสิทธิภาพให้ทั่วถึงทั้งประเทศ โดยเฉพาะระบบขนส่งทางราง

๓. รัฐส่งเสริมเอกชนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการลงทุน และร่วมรับผิดชอบชักจูงการลงทุนสู่ภูมิภาค

๔. จัดระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพตามที่เอกชนต้องการ รวมถึงจัดระบบฝึกอบรมคนให้สามารถเพิ่มหรือเปลี่ยนทักษะอาชีพตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และให้สถานศึกษามีการร่วมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ร่วมกับภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง

๕. รัฐมุ่งเน้นส่งเสริมให้ประชาชนที่ยากจนเข้ารับการศึกษาต่อจากการศึกษาภาคบังคับ ด้วยระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นเรียนรู้จากการทำงานจริงจากสถานที่ทำงานเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและให้สถานที่ทำงานนั้นจ่ายค่าตอบแทนในขณะที่ทำการศึกษา โดยมีกฎหมายรองรับไม่เป็นการใช้แรงงานเด็กในลักษณะที่ประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีและญี่ปุ่นทำ

๖. จัดตั้งคลัสเตอร์การผลิตและบริการกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคในประเทศเพื่อใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและกระจายอุตสาหกรรมไปทั่วประเทศ

๗. จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยี(Technology Center) ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของเอกชนในพื้นที่

๘. ส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิตระหว่างพื้นที่ และนำความต้องการของภาครัฐในการพัฒนาต่าง ๆ มาเป็นโอกาสทางธุรกิจให้เอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมและพัฒนาเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยข้างต้น ผู้เพื่อให้การดำเนินการตามแนวทางที่ผู้วิจัยเสนอสามารถมีผลสัมฤทธิ์ออกมาได้จริง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ด้านนโยบาย

๑.๑ ส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนพัฒนาพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหรือเขต

อุตสาหกรรมในภูมิภาคที่ยังมีผลิตภัณฑมวบรวมจังหวัดต่อหัวต่ำ โดยกำหนดให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงๆจนสูงสุดตามที่กฎหมายส่งเสริมมี แล้วแต่ว่าพื้นที่ใดที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการเร่งรัดพัฒนามากกว่ากัน ทั้งนี้เพื่อให้พื้นที่ดังกล่าวมีราคาไม่แพงแก่นักลงทุน รัฐควรเป็นผู้จัดหาพื้นที่ดังกล่าวให้แก่เอกชนทำการพัฒนา

๑.๒ กระจายอำนาจให้กลุ่มจังหวัดในการรับผิดชอบกำหนดนโยบายและส่งเสริม

ชักจูงการลงทุนสู่พื้นที่ของตนเอง โดยอาจมีการตั้งคณะทำงานประกอบไปด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจริง ๆ เช่น สรรพากรพื้นที่ แรงงานพื้นที่อุตสาหกรรมพื้นที่ รวมถึงผู้แทนภาคธุรกิจในพื้นที่ ผู้แทนแรงงานในพื้นที่ ผู้แทนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ มีหน้าที่เพื่อกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายพัฒนาให้เป็น Product Champion ของภูมิภาคของตน และให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กำหนดการให้สิทธิและประโยชน์ตามที่คณะทำงานกำหนด และอาจรวมถึงให้กระจายอำนาจการพิจารณาอนุมัติให้การส่งเสริมให้กับคณะอนุกรรมการในกลุ่มจังหวัดตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตั้ง

๑.๓ ปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของเอกชน

ตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ให้มีการจัดระบบการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการให้รับเด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วแต่ไม่มีทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อเข้าทำการศึกษา ในลักษณะสหกิจศึกษาหรือวิภาคี ที่ให้เป็นการศึกษาจากการทำงานในสถานประกอบการเป็นหลัก และให้สถานประกอบการถือว่าเด็กเป็นพนักงานประเภทหนึ่ง ให้มีการจ่ายค่าแรงและจัดสวัสดิการให้เด็กเหมือนพนักงานตามมาตรฐานที่รัฐกำหนดตามความเหมาะสม(อาจต้องมีการออกกฎหมายรองรับ) ทั้งนี้เพื่อให้เด็กสามารถเรียต่อระดับสูงขึ้นได้ และยังมีรายได้ส่งไปให้ครอบครัว รักษาเด็กไว้ในแรงงานในระบบ และยังช่วยให้ผู้ประกอบการมีพนักงานใช้งาน และฝึกฝนตามทักษะที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการจูงใจควรกำหนดให้สิทธิและประโยชน์แก่สถานประกอบการนำค่าใช้จ่ายไปหักได้เหมือนกรณีการสนับสนุนการศึกษา แต่ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจะได้รับการพัฒนาให้มีทักษะตามที่ตลาดแรงงานต้องการ จึงควรให้มีคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นโดยมีภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และหน่วยรายงานในพื้นที่เป็นกรรมการเพื่อทำการกำกับมาตรฐานและวัดผลการสำเร็จการศึกษาของเด็ก

๑.๔ ส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจในพื้นที่ภูมิภาครอยต่อกันมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงทางธุรกิจอื่น ๆ ที่อาจไม่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมนั้นโดยตรง เช่น โรงงานมีกิจกรรมซื้อข้าวสารของคนงานโดยตรงจากกลุ่มชาวนาโดยโรงงานอาจช่วยสนับสนุนอุปกรณ์สีขาวขนาดเล็กให้ หรือให้ความรู้ในการจัดการเชิงธุรกิจให้แก่กลุ่มชาวนา ทำให้ชาวนาสามารถขายข้าวได้ราคาสูงขึ้นในการเพาะปลูกก็มีกลุ่มลูกค้าที่แน่นอนแล้ว ส่วนคนงานของโรงงานก็สามารถซื้อข้าวสารได้ในราคาถูกลง บริษัทแถบระยองส่งซื้อสินค้าOTOP ในพื้นที่ข้างเคียง หรือต่างจังหวัดจันทบุรี หรืออื่นๆ ใช้ให้เป็นของขวัญแก่ลูกค้า หรือใช้บริการโฮมสเตย์ของกลุ่มชาวบ้าน เป็นต้น

๒. ด้านการศึกษา ควรมีการพัฒนาจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ให้บุคคลากรที่เกี่ยวข้องในภูมิภาค ได้มีความรู้เกี่ยวกับงานการส่งเสริมการลงทุน การพัฒนาท้องถิ่น และให้บุคคลากรของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเองมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทและภูมิภาค เพื่อแสดงบทบาทในการส่งเสริมการลงทุนได้เหมาะสมทั่วถึงทั้งประเทศ หรือสามารถสนับสนุนหน่วยงานต่างๆในภูมิภาค รวมถึงการให้มีความรู้แนวโน้มอุตสาหกรรมต่างๆ ก็กับการส่งเสริมการลงทุน เช่น อาจจัดให้มีหลักสูตรเหล่านี้ หรือให้มีวิชาเหล่านี้ในหลักสูตรที่มีอยู่แล้วในการพัฒนาบุคคลากรในท้องถิ่น

๒.๑ แนวคิดวิธีการส่งเสริมและชักจูงการลงทุนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสำหรับผู้นำในท้องถิ่น

๒.๒ การพัฒนาชนบทสำหรับข้าราชการส่วนกลาง

๒.๓ แนวโน้มอุตสาหกรรมโลกและเทคโนโลยี

๓. ด้านการวิจัย ควรให้มีการทำการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยี (Technology Center) ในภูมิภาคต่างทั่วประเทศ ที่จะเป็หน่วยงานในการพัฒนาให้เกิดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมในภูมิภาคนั้นๆ เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การค้า และการลงทุน และเชื่อมโยงธุรกิจของนักธุรกิจอุตสาหกรรมในพื้นที่ เป็นแหล่งบ่มเพาะสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้มีความรู้และคำปรึกษาในการเริ่มต้นทำธุรกิจ เป็นกลไกในการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐผู้สนับสนุนการค้าและการลงทุน ภาคเอกชนผู้ดำเนินธุรกิจ และสถาบันการศึกษาในพื้นที่

๔. ด้านการขับเคลื่อนนโยบาย ควรกำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในแต่ละภูมิภาคเป็นศูนย์กลางในการรับผิดชอบโดยตรงในการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆตามแนวทางที่ผู้วิจัยเสนอเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- สถณี อาชวานันทกุล. ความเหลื่อมล้ำฉบับพกพา. นนทบุรี: คณะกรรมการสมัชชาปฏิรูป, ๒๕๕๔.
ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๙.
พิเกิตต์, โทมัส. ทุนนิยมในศตวรรษที่ ๒๑ (capital in The Twenty-First Century). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์โพสต์บุ๊กส์, ๒๕๖๐.
คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สำนักงาน. คู่มือขอรับการส่งเสริมการลงทุน 2559. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, ๒๕๕๙.

รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์

- จักรมณต์ ผาสุกวณิช. “แนวทางส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร, ๒๕๕๐.
ปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล “แนวทางสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม”. เอกสารวิจัย,
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๖.
พาริกา กิมชัยวงศ์. “อัตราการคงอยู่และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา”. วิทยานิพนธ์หลักสูตร
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาการเศรษฐกิจ), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
๒๕๕๗.

วารสารและหนังสือพิมพ์

- อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. “ความเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางสังคมในสังคมไทย”, หนังสือพิมพ์
กรุงเทพธุรกิจ. วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓.
ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, สุวิมล เสงพัฒนา และ พุดตาน พันธุ์เนตร. “ความเหลื่อมล้ำของโอกาสการศึกษา
และมาตรการการคลังเพื่อขยายโอกาสการศึกษาให้เยาวชนยากจน”, วารสาร
เศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑. มกราคม
๒๕๕๕.
อภิวัฒน์ รัตนวราหะ. “ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ.๒๕๒๔-๒๕๔๘”,
บทความอภิปราย ๒๕๕๒-๑ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรม
ศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒

อภิยุทธ์ อำนวยกาญจนสิน. “มองการพัฒนาภายใต้ EEC ผ่านทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เชิงพื้นที่ ในวิถีภาคอุตสาหกรรม”, วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๔๗. ประจำเดือนมกราคม-มีนาคม ๒๕๖๐.

ภาษาต่างประเทศ

Bavarian Ministry of Agriculture and Forestry. “Rural Development in Bavaria”.

Munich Germany. 2006.

Imai, Masaaki. Gemba Kaizen: a commonsense, low-cost approach to Management.

Ohio, McGraw-Hill USA. 1997.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายชนินทร์ ขาวจันทร์
 วัน เดือน ปีเกิด ๗ เมษายน ๒๕๐๖
 การศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต(วิศวกรรมเครื่องกล)
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๒๘

ประวัติการทำงานโดยย่อ

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน ๓ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน ๖ ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคตะวันออก ชลบุรี
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 เลขาธิการเอก(การลงทุน) สำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน
 สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
 ที่ปรึกษา(การลงทุน) สำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน ประเทศญี่ปุ่น
 สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว
 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน ๗ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคใต้ ๑ สงขลา
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคเหนือ เชียงใหม่
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน ๗ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 ผู้อำนวยการ ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคเหนือ ๒ พิษณุโลก
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 ผู้อำนวยการหน่วยพัฒนาการเชื่อมโยงอุตสาหกรรม
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 กงสุล(การลงทุน) สำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน
 สถานกงสุลใหญ่ ณ นครแฟรงก์เฟิร์ต สหพันธรัฐเยอรมนี
 (ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการลงทุน ณ นครแฟรงก์เฟิร์ต)
 ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา เศรษฐกิจ

เรื่อง	แนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้	
ผู้วิจัย	นายชินนทร์ ขาวจันทร์	หลักสูตร วปอ รุ่น ๖๐
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้เป็นปัญหาสำคัญระดับโลกที่องค์การสหประชาชาติตระหนักว่าปัญหานี้จะทำให้การพัฒนาไม่มีความยั่งยืน จึงจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) จำนวน ๑๗ ประการ โดยเป้าหมายการลดความเหลื่อมล้ำเป็นเป้าหมายที่ ๑๐ โดยมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดย การปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับ การตรวจสอบของตลาดการเงินและสถาบันด้านการเงิน การส่งเสริมการช่วยเหลือด้านการพัฒนา และการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติไปยังภูมิภาคที่มีความจำเป็นมากที่สุด การอำนวยความสะดวกในการอพยพย้ายถิ่นที่ปลอดภัยและการเคลื่อนย้ายของผู้คนก็เป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาการแบ่งเขตแดน(องค์การสหประชาชาติ,ออนไลน์,๒๕๖๑)

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาสำคัญที่ถูกกล่าวถึงในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ระหว่างจังหวัดเมื่อดูจากผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดที่สูงที่สุด(ระยอง)ต่างจากของจังหวัดที่ต่ำสุด(หนองบัวลำภู)ถึง 20 กว่าเท่า ต่างจากประเทศที่เจริญแล้วอย่างญี่ปุ่น เยอรมัน หรือเกาหลีใต้ที่เพิ่งพัฒนาขึ้นมาหลังช่วงวิกฤติทางการเงินในปี ๒๕๔๐พร้อมประเทศไทย ที่มีความแตกต่างของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของภูมิภาคที่สูงที่สุดกับภูมิภาคที่ต่ำสุด เพียงประมาณ ๒-๓ เท่า

ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีนักการเมืองบางกลุ่มนำปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ไปสร้างฐานเสียงของตนและสร้างวาทกรรมให้ประชาชนเกิดความแตกแยกกันระหว่างพื้นที่ ทำให้ความมั่นคงทางการเมืองของไทยสั่นคลอนไม่มีเสถียรภาพ รัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญหลายอย่างอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา ทำให้ความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกของไทยลดลง การเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง และเกิดปัญหาอื่นอีกหลายปัญหาตามมา ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้จึงเป็นปัญหาสำคัญยิ่งของประเทศไทยที่จะต้องเร่งทำการแก้ไข เพื่อให้สามารถพัฒนาประเทศไทยให้ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีนโยบายเพื่อที่จะพยายามลดความเหลื่อมล้ำ โดยนโยบายส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาคเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ เพื่อทำให้เกิดการจ้างงานในภูมิภาคมากขึ้น กระจายรายได้ไปยังชนบท จะได้ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีโครงการต่าง ๆ ไปในต่างจังหวัด เช่น ชลบุรี ระยอง นครราชสีมา ลำพูน เป็นต้น จังหวัดเหล่านี้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดต่อหัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามโครงการการลงทุนยังคงกระจุกตัวอยู่ในบางจังหวัด ยังไม่สามารถกระจายมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศได้มากนัก และกลับสร้างปัญหาความแตกต่างมากขึ้น หากเราสามารถดำเนินการให้มีโครงการลงทุนกระจายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงทั้งประเทศ ทำให้รายได้มีการกระจายไปยังประชาชนทั่วทุกภูมิภาค จะทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลงได้อย่างมาก และจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านอื่น ๆ ตามมา การดำเนินการเพื่อค้นหาแนวทางส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคให้เกิดโครงการลงทุนในภูมิภาคต่าง ๆ โดยถ่วงหน้า จึงเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างมากของรัฐบาลไทยที่ต้องเร่งดำเนินการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสถานะปัจจุบันของการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค สภาวะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ประชาชนในภูมิภาคกับเมืองที่มีการลงทุนของเอกชนสูง และปัจจัยที่ช่วยทำให้เพิ่มรายได้และการกระจายรายได้ประชาชนจากการลงทุนภาคเอกชนในภูมิภาค
๒. วิเคราะห์การส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคกับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนของประเทศไทย และปัจจัยความสำเร็จ
๓. เพื่อศึกษาหาแนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โดยศึกษาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดต่อหัว ของจังหวัดและภูมิภาคที่ทำการศึกษาในปัจจุบันว่า มีแนวโน้มอย่างไร การมีโครงการลงทุนในภูมิภาคนั้นมีส่วนส่งเสริมให้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดนั้นให้เพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร และจะมีความเชื่อมโยงที่จะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวให้จังหวัดใกล้เคียงหรือไม่
๒. ขอบเขตด้านสถานที่ ทำศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวสูงกับจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวต่ำ เปรียบโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ของคู่จังหวัดนั้นๆ ที่มีอาณาเขตใกล้เคียงกันเพื่อให้มีสภาพปัจจัยไม่ต่างกันมาก ในแต่ละภาค เช่น ภาคตะวันออก ศึกษาเปรียบเทียบระยอง-จันทบุรี เป็นต้น

๓. ขอบเขตด้านเวลา ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดกับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดนั้น ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ ที่เริ่มมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแบบโซน ถึงปี ๒๕๕๘

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการศึกษาข้อมูลสถานะแวดล้อม และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในภูมิภาคและการเชื่อมโยงเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่การลงทุน รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์หาข้อสรุป

๑. แหล่งการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ: ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัย บทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนในประเทศไทย การพัฒนาท้องถิ่นในภูมิภาคของประเทศอื่นที่มีความสำเร็จ และการส่งเสริมผลักดันให้เกิดการลงทุนในภูมิภาค

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ: ผู้วิจัย ดำเนินการสัมภาษณ์/สอบถาม บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการลงทุนในภูมิภาค ได้แก่ นักลงทุนไทยและต่างชาติที่ได้มีการลงทุนในภูมิภาคต่างจังหวัดแล้ว จำนวน ๙ ราย ได้แก่

๑.บริษัท ซีเกท เทคโนโลยี ประเทศไทย จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา

๒.บริษัท มูราโมโต้ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา

๓.บริษัท นิสเซอิอิเล็กทรอนิกส์ไทยแลนด์ จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา

๔.บริษัท ฟุจิคุระอโต้โมทีฟ (ประเทศไทย) จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา

๕.บริษัท โคยามา บารินเดอร์ ไทยแลนด์ จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา

๖. บริษัท คาสิโอ (ประเทศไทย) จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา

๗. บริษัท ซีแอลเอส อินดัสเตรียล จำกัด ลงทุนที่จังหวัดนครราชสีมา

๘.บริษัท เคฮิน ประเทศไทย จำกัด ลงทุนที่จังหวัดลำพูน

๙. บริษัท เอสยูเอส ประเทศไทย จำกัด ลงทุนที่จังหวัดลำพูน

และ สัมภาษณ์ Mr Hans Joachim Heusler ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาธุรกิจระหว่างประเทศของรัฐบาลบาเวเรีย สหพันธ์รัฐเยอรมนี เกี่ยวกับประสบการณ์แนวทางพัฒนาภูมิภาคของรัฐบาลบาเวเรีย

๒. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยอาศัยเครื่องมือต่างๆ เช่น การสร้างความสามารถในการแข่งขันผ่านปัจจัย Quality- Cost- Delivery และศึกษาจากกรณีศึกษาความสำเร็จในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคของไทย ประเทศเยอรมนี และประเทศญี่ปุ่น ที่ผ่านมามีความคิดเห็นของนักลงทุนที่ตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคแล้ว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการลงทุนในภูมิภาคห่างไกลจากเมืองหลวง หรือเมืองที่มีการกระจุกตัวในการลงทุนของเอกชน
๒. ทำให้ทราบถึงปัจจัย แนวทาง วิธีการ ที่จะทำให้มีการกระจายรายได้เพิ่มขึ้นที่ต่อเนื่องจากการมีการลงทุนในภูมิภาคนั้นๆ
๓. ทำให้ทราบแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนไปยังภูมิภาคอื่นนอกเหนือจากพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวของการลงทุนมากแล้ว และวิธีการที่จะช่วยสนับสนุนให้มีการกระจายรายได้ต่อเนื่องจากโครงการลงทุนไปยังประชาชนในท้องถิ่น
๔. ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลในการศึกษาวิจัยนี้ไปใช้อ้างอิงหรือเป็นแนวทางเบื้องต้นในการพัฒนานโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในภูมิภาค และการเชื่อมโยงผลประโยชน์จากโครงการลงทุนไปยังภาคส่วนอื่นในภูมิภาค

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาวะปัจจุบันของการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค สภาวะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ประชาชนในภูมิภาคกับเมืองที่มีการลงทุนของเอกชนสูง และปัจจัยที่ช่วยทำให้เพิ่มรายได้และการกระจายรายได้ประชาชนจากการลงทุนภาคเอกชนในภูมิภาค

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยและบทความเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ มาตรการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค ผู้วิจัยได้ข้อสรุปถึงปัญหาของการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาค ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนในภูมิภาคกับในเมืองที่มีการลงทุนของภาคเอกชนสูงและปัจจัยที่ช่วยทำให้เพิ่มรายได้และกระจายรายได้ประชาชนจากการลงทุนภาคเอกชนในภูมิภาค ดังนี้

ปัญหาในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางรายได้

๑. ความเหลื่อมล้ำทางรายได้เป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง ของสังคมและการเมือง ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม และอาจรุนแรงหากมีความแตกแยกของสังคม ซึ่งแนวคิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของนักเศรษฐศาสตร์มีความเห็นไม่ตรงกันระหว่างค่ายสำนักคิดใหญ่ เกี่ยวกับการที่รัฐบาลควรต้องมีมาตรการแทรกแซงในการแก้ปัญหาหรือไม่ แต่ก็มีความคิดเห็นที่บอกว่า รัฐบาลต้องมีการดำเนินการให้บริการสาธารณะที่เท่าเทียมกัน ให้สามารถเข้าถึงได้โดยถ้วนหน้า ในประเทศไทยความเหลื่อมล้ำทางรายได้เป็นผลทางตรงต่อความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการสาธารณะจากรัฐ ดังนั้นจึงเป็นปัญหาของรัฐบาลต้องมีนโยบายหรือมาตรการในการทำให้กลุ่ม

คนยากจนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐได้อย่างเท่าเทียมกับคนที่มียาได้สูงโดยถ้วนหน้า และเร่งดำเนินการมาตรการที่ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ลดลง

๒. ทุนและเทคโนโลยีมีส่วนทำให้เจ้าของมีความได้เปรียบในการแข่งขันแสดงหาผลกำไรได้มากกว่าคนที่ไม่สามารถเข้าถึงทุนและเทคโนโลยี ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ จึงเป็นปัญหาที่ว่า รัฐบาลจะต้องมีมาตรการอย่างไรจึงจะสามารถทำให้คนจนสามารถเข้าถึงทุนและเทคโนโลยีและมีความสามารถนำใช้ประโยชน์ในการสร้างรายได้ เพื่อจะได้ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้

๓. การศึกษามีส่วนอย่างสูงที่ทำให้คนพ้นจากความยากจน ที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ แต่คนยากจนก็มีอัตราการไม่เรียนต่อจากการศึกษาภาคบังคับสูง ข้อสันนิษฐานสาเหตุ น่าจะเกี่ยวกับปัญหาขาดแคลนเงินทุนในการใช้ในการศึกษาต่อ และปัญหาเงินทุนในการเลี้ยงชีพในครอบครัวไม่เพียงพอเด็กจึงต้องออกจากระบบการศึกษาเพื่อทำงานหาเงินช่วยครอบครัว และในขณะเดียวกันคนที่มีการศึกษาและทักษะดีกว่าจะสามารถหารายได้ได้มากกว่า แต่ความรู้และทักษะนั้นต้องเป็นชนิดที่เทคโนโลยีที่ใช้ในสังคมนั้นมีความต้องการ ซึ่งคนมีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะสามารถมีรายได้สูงออกจากความยากจนยกฐานะไปสู่ชนชั้นกลางหรือคนมีรายได้สูงในระดับบนได้ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งท้าทายที่ว่า รัฐบาลจะต้องลงทุนในระบบการศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้คนทุกชนชั้นสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาโดยถ้วนหน้า โดยเฉพาะกับคนชั้นแรงงานที่มีรายได้ระดับล่าง ที่จะมีส่วนช่วยให้คนเหล่านี้ยกระดับรายได้ ทำให้ลดความเหลื่อมล้ำได้ และต้องเป็นระบบการศึกษาที่สามารถผลิตคนออกมามีทักษะในการทำงานตรงตามความต้องการของเทคโนโลยีที่นำมาใช้การผลิตและบริการในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงการมีระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้คนสามารถเข้าไปรับการเพิ่มทักษะตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้ตลอดเวลา

๔. จากงานวิจัยเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำมิติพื้นที่ พบว่า ในพื้นที่ต่างจังหวัดในภูมิภาคของไทยหลายจังหวัดที่อยู่นอกแผนพัฒนาเศรษฐกิจ คนในวัยทำงานอพยพออกไปหางานทำในจังหวัดที่อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่จะมีโครงการลงทุนมากเพราะมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐลงทุน จึงทำให้มีตำแหน่งงานมาก ทำให้จังหวัดที่อยู่นอกแผนถูกแย่งปัจจัยเศรษฐกิจคือกำลังคนวัยหนุ่มสาวออกไปอีก ทำให้มีการเหลื่อมล้ำทางรายได้มากขึ้น จึงเป็นโจทย์ของรัฐบาลว่า จะทำอย่างไร จึงจะสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจจากจังหวัดในแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจไปยังจังหวัดนอกแผนที่อยู่ข้างเคียงให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจต่อเนื่องตามมาได้

การลงทุนในภูมิภาค

๕. การส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคที่ผ่านมา สามารถทำให้มีโครงการลงทุนไปลงทุนในภูมิภาคเพิ่มขึ้น และลดการลงทุนในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑลลง แต่การลงทุนในภูมิภาคยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ไม่กี่จังหวัดที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม เช่น สมุทรสาคร อยุธยา ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ปราจีนบุรี นครราชสีมา ลำพูน สงขลา เป็นต้น ทำอย่างไรรัฐบาลจึงจะสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในจังหวัดอื่นกระจายไปทั่วประเทศทำให้เกิดโครงการลงทุนกระจายตามไปได้

๖. จังหวัดในภูมิภาคที่มีโครงการลงทุนมาก จะมีนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม และหลายแห่งดำเนินการพัฒนาโดยการลงทุนของเอกชน จึงสามารถชักจูงการลงทุนไปสู่ภูมิกษณั้่นได้มากขึ้น โดยเอกชนผู้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมมักจะต้องทำการชักจูงการลงทุนไปยังพื้นที่ที่ตนพัฒนาเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ซึ่งบ่อยครั้งมีประสิทธิภณั้เกิดการสัมฤทธิ์ผลมากกว่าการดำเนินด้วยเจ้าหน้าที่รัฐเอง แต่รัฐจะยังทำหน้าที่คอยสนับสนุน รัฐบาลจะต้องมีมาตรการอย่างไรจึงจะสามารถจูงใจนักลงทุนให้ไปลงทุนพัฒนาเขตอุตสาหกรรมในภูมิภาคห่างไกล

๗. นโยบายชักจูงการลงทุนที่รัฐบาลออกมา เป็นการรวบรวมความคิดจากผู้เกี่ยวข้องใน ส่วนกลาง ยังขาดขบวนการรวบรวมความคิดจากคนในพื้นที่ภูมิภาคต่างๆ และเป็นนโยบายที่ออกมาแล้วใช้กับทุกพื้นที่ จึงทำให้มีความสัมฤทธิ์ผลเฉพาะในพื้นที่ที่มีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานมากกว่า และลักษณะอุตสาหกรรมแต่ละพื้นที่ที่จะเกิดขึ้นก็อาจมีลักษณะความพร้อม การต้องการ การสนับสนุนที่แตกต่างกัน จึงทำให้นโยบายส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคที่ผ่านมามีความสำเร็จเพียง บางจังหวัด ในขณะที่พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศมากกว่า ๖๐ จังหวัดยังไม่ได้รับผลจากนโยบาย ส่งเสริมการลงทุน รัฐบาลจึงควรมีนโยบายที่ให้กระจายอำนาจไปยังกลุ่มจังหวัดที่จะกำหนดมาตรการ ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ตนเอง แต่ก็ต้องให้ความรู้กับคนในพื้นที่ต่างๆให้มีความรู้เทคนิคการชักจูง การลงทุน

๘. นักธุรกิจในห้องถิ่นเองยังมีความคิดในการลงทุนด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่ของตน น้อย รวมถึงยังไม่ค่อยมีบทบาทในองค์กรเศรษฐกิจต่างๆ เช่น สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า เป็นต้น ที่จะช่วยสนับสนุนสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีในพื้นที่ และช่วยชักชวนให้นักลงทุนส่วนกลาง หรือจากต่างประเทศมาลงทุนในพื้นที่ หากรัฐบาลสามารถมีมาตรการให้นักธุรกิจในท้องถิ่นเข้ามาส่วน ร่วมมากขึ้นได้จะสามารถสร้างโครงการลงทุนให้เกิดในภูมิภาคได้มากขึ้น

๙. สถาบันการเงินที่เป็นส่วนสำคัญในระบบเศรษฐกิจน่าจะมืบทบาทในการสร้าง มาตรการสนับสนุนและชักจูงให้เกิดการลงทุนได้มากกว่านี้ เช่น ให้ข้อมูลโอกาสทางธุรกิจ นำข้อมูล โอกาสทางธุรกิจในพื้นที่จากการรวบรวมผ่านลูกค้ามาเผยแพร่ เป็นต้น

๑๐. นักลงทุนที่จะไปลงทุนในภูมิภาคต้องการพื้นที่ที่มีบรรยากาศการลงทุนที่ดี เช่น มี ปัจจัยสำหรับการลงทุนที่มีคุณภาพ มีการอำนวยความสะดวกในขั้นตอนต่างๆของภาครัฐ การจัดหา และพัฒนาทรัพยากรบุคคลสนับสนุนการลงทุนตามที่นักลงทุนต้องการ มีระบบขนส่งที่มีคุณภาพ เป็นต้น จึงจะตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคนั้นได้ง่ายขึ้น หากรัฐบาลมีกลไกที่จะทำให้นักลงทุนต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ ร่วมรับผิดชอบชักจูงใจการลงทุนไปยังภูมิภาค ของตน โดยการร่วมกันสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดีดังกล่าว จะทำให้เกิดโครงการลงทุนในพื้นที่ ได้มากขึ้น

๑๑. สถาบันการศึกษาในพื้นที่ภูมิภาคสามารถมีบทบาทและส่วนร่วมในการพัฒนาให้ เกิดการลงทุนในภูมิภาค เช่น การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในพื้นที่ให้มีความรู้ทักษะสนองตามความ ต้องการของเทคโนโลยีของนักลงทุน ทำให้การผลิตและบริการของนักลงทุนมีประสิทธิภาพ มีต้นทุน

การผลิตต่ำสามารถแข่งขันกับคู่แข่งในพื้นที่อื่นได้ มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการลงทุนในพื้นที่ เป็นต้น รัฐบาลควรผลักดันให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิภาค

การเพิ่มรายได้ให้ประชาชนในภูมิภาคจากโครงการลงทุนของเอกชน

๑๒. ในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญทัดเทียมต่างประเทศ เพื่อให้ประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้น รัฐบาลสามารถมีงบประมาณไปพัฒนาระบบสวัสดิการต่างให้ประชาชน และทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ในระยะเริ่มต้นการพัฒนาก็จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาที่ภูมิภาคแห่งใดแห่งหนึ่งก่อน โดยเฉพาะในขณะที่รัฐบาลยังมีงบประมาณน้อย จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ซึ่งตามทฤษฎีชั่วการเติบโต ความเจริญนั้นจะมีการส่งผ่านไปยังภูมิภาคข้างเคียงต่อไปทำให้ความเหลื่อมล้ำลดลง แต่ที่ผ่านมาประเทศไทยยังขาดมาตรการ กลไก ที่จะส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจไปยังพื้นที่ต่อเนื่อง จึงทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจไม่ต่อเนื่องออกไป

๑๓. รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้อย่างมาก มีเป้าหมายการดำเนินการที่จะลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้อย่างชัดเจน เพราะปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่มากขึ้นจะก่อให้เกิดปัญหาทางการเมืองนำไปสู่การแตกแยกในประเทศ การเมืองในประเทศขาดเสถียรภาพ ทำให้การทำงานของรัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ตามมา

การวิเคราะห์การส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคกับการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนของประเทศไทย และปัจจัยความสำเร็จ

จากข้อสรุปที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมการลงทุนไปสู่ภูมิภาคของไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก กล่าวคือ โครงการลงทุนยังกระจุกตัวอยู่ในไม่กี่จังหวัดของประเทศ ทำให้จังหวัดส่วนใหญ่ของไทยยังมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ ที่เป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในภูมิภาคต่าง ๆ เปรียบเทียบกันระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวมากกับจังหวัดที่อยู่ข้างเคียง แต่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวต่ำเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์จำนวนโครงการที่ออกบัตรส่งเสริมกับการเพิ่มขึ้นของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว และศึกษาหาปัจจัยที่ทำให้นักลงทุนที่ตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคแล้วตัดสินใจไปลงทุน แล้วนำมาเปรียบเทียบดูกรณีความสำเร็จของประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีและญี่ปุ่นที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวในแต่ละภูมิภาคไม่ต่างกันมาก และมีจำนวนโครงการลงทุนกระจายไปทั่วประเทศ เพื่อหาแนวทางที่จะนำมาใช้ส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของไทย ได้ข้อสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์เพื่อ

นำไปแก้ไขปัญหาการลงทุนในภูมิภาคของไทยที่ไม่สามารถกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคได้ ทำให้ยังเกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างภูมิภาคสูง ดังนี้

๑. การลงทุนในภูมิภาคมีส่วนเพิ่มรายได้ให้พื้นที่ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ลงได้อย่างชัดเจน เพียงแต่การลงทุนในภูมิภาคของไทยยังกระจุกตัวในบางพื้นที่ ซึ่งผลสรุปจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า โครงการลงทุนส่วนมากจะไปลงทุนในพื้นที่ที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม โดยเฉพาะพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ซึ่งนิคมอุตสาหกรรมที่ประสบผลสำเร็จส่วนใหญ่มีการลงทุนพัฒนาโดยเอกชน

๒. ผลการสัมภาษณ์บริษัทเอกชนในประเทศไทยที่ตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคต่างจังหวัด พบว่ามีปัจจัยสำคัญเหมือนกันที่ตัดสินใจไปลงทุนในภูมิภาคของพื้นที่นั้นๆ คือ มีความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะมีสถานการศึกษาช่วยในการพัฒนาบุคลากรให้ พื้นที่นั้นมีระบบโทรคมนาคมและการขนส่งที่ดี มีหน่วยงานในพื้นที่ให้การสนับสนุนการลงทุนที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการอยู่อาศัย และไม่เกิดภัยธรรมชาติบ่อยๆ

๓. การพัฒนาของเยอรมันและญี่ปุ่นที่สามารถกระจายรายได้ไปทั่วทั้งภูมิภาคเพราะมีการลงทุนกระจายไปทั่วประเทศ มีการดำเนินการพัฒนาที่คล้ายกันคือ มี

๓.๑ การให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่เริ่มต้นการพัฒนา

๓.๒ มีระบบการศึกษาที่เน้นฝึกทักษะอาชีพให้สามารถทำงานได้ทันที ทำให้มีบุคลากรรองรับการลงทุน ทำให้โครงการลงทุนประสบผลสำเร็จ และดำเนินการนำการศึกษาเข้าไปอยู่ในพื้นที่เพื่อป้องกันคนอพยพออกนอกพื้นที่

๓.๓ มีระบบโทรคมนาคมและการขนส่งกระจายทั่วถึงทั้งประเทศโดยเฉพาะระบบขนส่งทางรางที่มีต้นทุนต่ำกว่าทางถนนมาก ทำให้เกิดความสะดวกในการเชื่อมโยงการผลิตจากเมืองหนึ่งไปยังเมืองข้างเคียง และเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ห่างไกลมากขึ้นได้

๓.๔ มีการพัฒนาคลัสเตอร์การผลิตและบริการไปทั่วทั้งประเทศ โดยมีหน่วยวิจัยที่รัฐสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้นร่วมกับสถาบันการศึกษาให้การสนับสนุนคลัสเตอร์การผลิต การบริการ การเกษตร โดยเฉพาะส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การเกษตร กรณีญี่ปุ่นมีการขยายตลาดผลผลิตการเกษตรไปทั่วโลกผ่านวัฒนธรรมอาหารญี่ปุ่น

๓.๕ เยอรมันให้ความสำคัญการจัดรูปที่ดินและพัฒนาเมืองที่น่าอยู่ช้กึ่งการลงทุนเข้าพื้นที่ ทำให้ครอบครัวเกษตรกรมีรายได้จากทางอื่นจากการจ้างงานของโครงการลงทุน นอกเหนือจากการเกษตรด้วย ส่งเสริมสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรในเมือง หรือช่องทางจำหน่ายออนไลน์

สรุปแนวทางการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการลงทุนสู่ภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โดยสรุป ดังนี้

๑. ให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนาซัพพลายเชนการลงทุนในพื้นที่ และการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ผ่านคณะกรรมการกลุ่มจังหวัด
๒. รัฐจัดทำระบบโทรคมนาคมและการขนส่งที่มีประสิทธิภาพให้ทั่วถึงทั้งประเทศ โดยเฉพาะระบบขนส่งทางราง
๓. รัฐส่งเสริมเอกชนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการลงทุน และร่วมรับผิดชอบซัพพลายเชนการลงทุนสู่ภูมิภาค
๔. จัดระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ รวมถึงจัดระบบฝึกอบรมคนให้สามารถเพิ่มหรือเปลี่ยนทักษะอาชีพตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และให้สถานศึกษามีการร่วมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ร่วมกับภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง
๕. รัฐมุ่งเน้นส่งเสริมให้ประชาชนที่ยากจนได้รับการศึกษาต่อจากการศึกษาภาคบังคับ ด้วยระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นเรียนรู้จากการทำงานจริงจากสถานที่ทำงานเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และให้สถานที่ทำงานนั้นจ่ายค่าตอบแทนในขณะที่ทำการศึกษา โดยมีกฎหมายรองรับไม่เป็นการใช้แรงงานเด็กในลักษณะที่ประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีและญี่ปุ่นทำ
๖. จัดตั้งคลัสเตอร์การผลิต และบริการกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคในประเทศเพื่อใช้เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมและกระจายอุตสาหกรรมไปทั่วประเทศ
๗. จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยี(Technology Center) ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศ
๘. ส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิตระหว่างพื้นที่ และนำความต้องการของภาครัฐในการพัฒนาต่าง ๆ มาเป็นโอกาสทางธุรกิจให้เอกชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมและพัฒนาเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยข้างต้น ผู้เพื่อให้การดำเนินการตามแนวทางที่ผู้วิจัยเสนอสามารถมีผลสัมฤทธิ์ออกมาได้จริง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ด้านนโยบาย

๑.๑ ส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนพัฒนาพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมในภูมิภาคที่ยังมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวต่ำ โดยกำหนดให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงๆจนสูงสุดตามที่กฎหมายส่งเสริมมี แล้วแต่ว่าพื้นที่ใดที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการเร่งรัดพัฒนามากกว่ากัน ทั้งนี้เพื่อให้พื้นที่ดังกล่าวมีราคาไม่แพงแก่นักลงทุน รัฐควรเป็นผู้จัดหาพื้นที่ดังกล่าวให้แก่เอกชนทำการพัฒนา

๑.๒ กระจายอำนาจให้กลุ่มจังหวัดในการรับผิดชอบกำหนดนโยบายและส่งเสริมซัพพลายเชนการลงทุนในพื้นที่ของตนเอง โดยอาจมีการตั้งคณะทำงานประกอบไปด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจริง ๆ เช่น สรรพากรพื้นที่ แรงงานพื้นที่อุตสาหกรรมพื้นที่ รวมถึงผู้แทนภาคธุรกิจในพื้นที่ ผู้แทนแรงงานในพื้นที่ ผู้แทนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ มีหน้าที่เพื่อกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายพัฒนาให้เป็น Product Championของภูมิภาคของตน และให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดการให้สิทธิและประโยชน์ตามที่คณะทำงานกำหนด และอาจรวมถึงให้กระจายอำนาจการ

พิจารณานุมัติให้การส่งเสริมให้กับคณะอนุกรรมการในกลุ่มจังหวัดตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตั้ง

๑.๓ ปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของเอกชน
ตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ให้มีการจัดระบบการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการให้รับเด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วแต่ไม่มีทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อเข้าทำการศึกษา ในลักษณะสหกิจศึกษาหรือวิภาคี ที่ให้เป็นการศึกษาจากการทำงานในสถานประกอบการเป็นหลัก และให้สถานประกอบการถือว่าเด็กเป็นพนักงานประเภทหนึ่ง ให้มีการจําค่าแรงและจัดสวัสดิการให้เด็กเหมือนพนักงานตามมาตรฐานที่รัฐกำหนดตามความเหมาะสม(อาจต้องมีการออกกฎหมายรองรับ) ทั้งนี้เพื่อให้เด็กสามารถเรียต่อระดับสูงขึ้นได้ และยังมีรายได้ส่งไปให้ครอบครัว รักษาเด็กไว้ในแรงงานในระบบ และยังช่วยให้ผู้ประกอบการมีพนักงานใช้งาน และฝึกฝนตามทักษะที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการจูงใจควรกำหนดให้สิทธิและโยชน์แก่สถานประกอบการนำค่าใช้จ่ายไปหักได้เหมือนกรณีการสนับสนุนการศึกษา แต่ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจะได้รับการพัฒนาให้มีทักษะตามที่ตลาดแรงงานต้องการ จึงควรให้มีคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นโดยมีภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และหน่วยรายงานในพื้นที่เป็นกรรมการเพื่อทำการกำกับมาตรฐานและวัดผลการสำเร็จการศึกษาของเด็ก

๑.๔ ส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจในพื้นที่ภูมิภาคต่อกันมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงทางธุรกิจอื่น ๆ ที่อาจไม่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมนั้นโดยตรง เช่น โรงงานมีกิจกรรมซื้อข้าวสารของคนงานโดยตรงจากกลุ่มชาวนาโดยโรงงานอาจช่วยสนับสนุนอุปกรณ์สี่ขาขนาดเล็กให้ หรือให้ความรู้ในการจัดการเชิงธุรกิจให้แก่กลุ่มชาวนา ทำให้ชาวนาสามารถขายข้าวได้ราคาสูงขึ้นในการเพาะปลูกก็มีกลุ่มลูกค้าที่แน่นอนแล้ว ส่วนคนงานของโรงงานก็สามารถซื้อข้าวสารได้ในราคาถูกลง บริษัทแถบระยองส่งซื้อสินค้าOTOP ในพื้นที่ข้างเคียง หรือต่างจังหวัดจันทบุรี หรืออื่นๆ ใช้ให้เป็นของขวัญแก่ลูกค้า หรือใช้บริการโฮมสเตย์ของกลุ่มชาวบ้าน เป็นต้น

๒. ด้านการศึกษา ควรมีการพัฒนาจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในภูมิภาค ได้มีความรู้เกี่ยวกับงานการส่งเสริมการลงทุน การพัฒนาท้องถิ่น และให้บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเองมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทและภูมิภาค เพื่อแสดงบทบาทในการส่งเสริมการลงทุนได้เหมาะสมทั่วถึงทั้งประเทศ หรือสามารถสนับสนุนหน่วยงานต่างๆในภูมิภาค รวมถึงการให้มีความรู้แนวโน้มอุตสาหกรรมต่างๆ กับ การส่งเสริมการลงทุน เช่น อาจจัดให้มีหลักสูตรเหล่านี้ หรือให้มีวิชาเหล่านี้ในหลักสูตรที่มีอยู่แล้วในการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น

๒.๑ แนวคิดวิธีการส่งเสริมและชักจูงการลงทุนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสำหรับผู้นำในท้องถิ่น

๒.๒ การพัฒนาชนบทสำหรับข้าราชการส่วนกลาง

๒.๓ แนวโน้มอุตสาหกรรมโลกและเทคโนโลยี

๓. ด้านการวิจัย ควรให้มีการทำการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยี (Technology Center) ในภูมิภาคต่างทั่วประเทศ ที่จะเป็หน่วยงานในการพัฒนาให้เกิดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมในภูมิภาคนั้นๆ เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การค้า และการลงทุน และเชื่อมโยงธุรกิจของนักธุรกิจอุตสาหกรรมในพื้นที่ เป็นแหล่งบ่มเพาะสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้มีความรู้และคำปรึกษาในการเริ่มต้นทำธุรกิจ เป็นกลไกในการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐผู้สนับสนุนการค้าและการลงทุน ภาคเอกชนผู้ดำเนินธุรกิจ และสถาบันการศึกษาในพื้นที่

๔. ด้านการขับเคลื่อนนโยบาย ควรกำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในแต่ละภูมิภาคเป็นศูนย์กลางในการรับผิดชอบโดยตรงในการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆตามแนวทางที่ผู้วิจัยเสนอเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ